

31/6

ప్రతి దినము ప్రకటింపబడును
Post Box No. 212. Telephone No. 2544.

Vol. 14 } డిన్న పట్టణము 1926 వ సం॥ సెప్టెంబరు నెల 4-వ తేది శనివారము } No 133
సంపుటము ౧౪ } శ్రీ అక్షయనామ సంవత్సర శ్రావణమాస బహుళ త్రయోదశి. } సంచిక ౧౩౩

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్ప గొప్పవారిచే పేలకుపేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది. పంచభాష చీటి చూచి కొనిన మోనకుంగలుగను

అమృతాంజనము సకలవిధ నొప్పులకు సంచీవివంతిది

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుబొట్ల బాపును,
సాంధ్యపునొప్పులు బారదోలును, పొట్లబోగొట్టును
జ్వరముల భేదించును వాపుల మాపుమాపును.

దగ్గుకు తగ్గించును దురదను తొలగించును.

ఈమందును రుద్దగానే చముట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి జేహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తగ్గించును

విజేతములలో కూడ వాడుచున్నారు

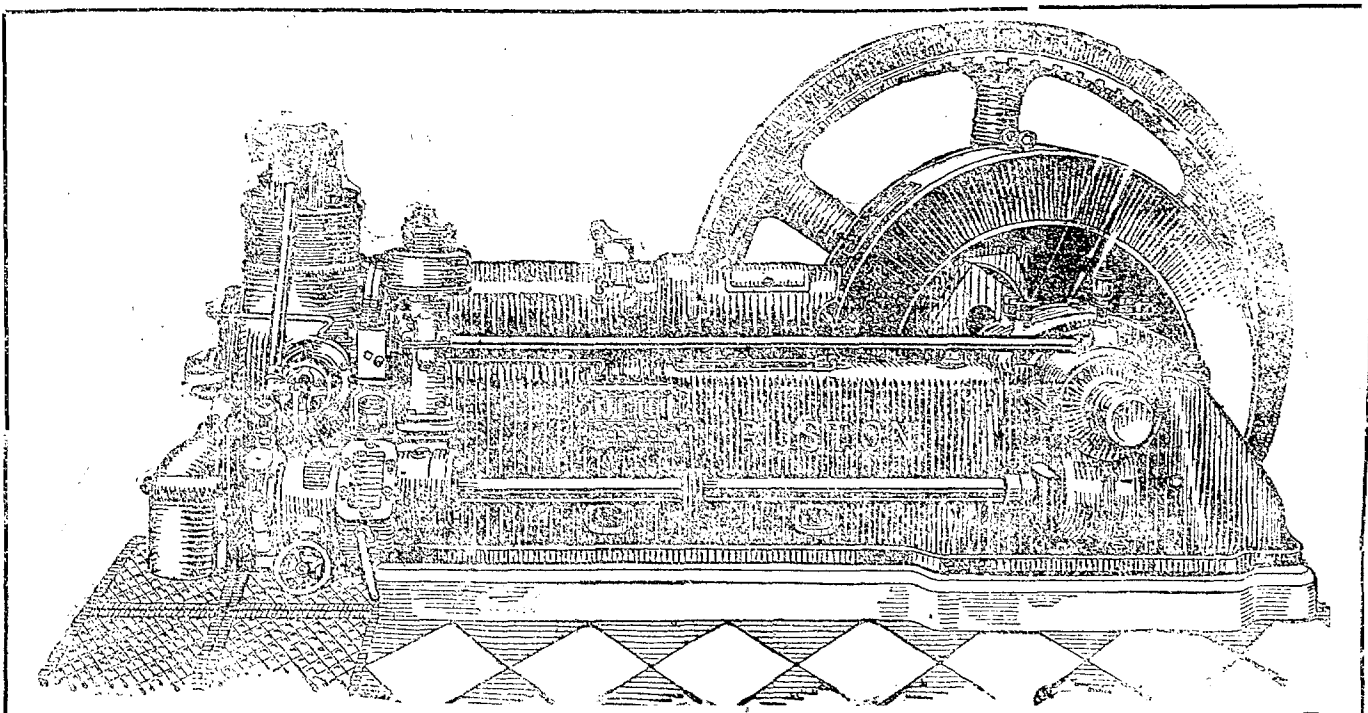
చక్కనిడబ్బితో సహా సీసా 1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుకెట్టివీధి, మద్రాసు లేక, 249 ప్రెరి రోడ్డు, ఫోర్ట్ బొంబాయి.

ది రస్త్ న్ క్రా డ్ ఆ యి ల్ ఎం జి ను

ప్రస్తుతము బజారులోనున్న
ఆయిల్ ఎంజిను లన్ని టీకం టెను
మిక్కిలి పోడిమిగలది.
తక్షణమే కడులును.
హాట్ బల్బు, స్టవ్, మాగ్నెటో,
మున్న గునవి తల్లి.

పోయ్యికి మిక్కిలి సరసమైన
నూనె చాలును.
కొద్దినూనెతో పనిచేయును.
చతురతవిమియు ఉండ
నవసరము తదు.

నెం ఎ 4512 రు, చిత్రముగల మా క్యూటలాగుకు వ్రాయుడు.

(388)

మద్రాసులో ఫోర్ట్ విజయట్టు:—మాస్కి అండు కో, లిమిటెడ్, ఎంజనీర్లు, తపాల్ వెట్టె నెం 60, మద్రాసు.

అజీర్ణమును త్వరతో కుదుర్చు దివ్యోషధము.

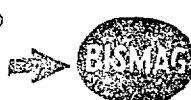
తైసురేటెడ్ మెగ్నీషియా "Bisurated Magnesia" అశీర్ణమును, ఉదరవ్యాధులను త్వరలో, నిరపాయకముగా కుదుర్చు శ్రేష్ఠతరమైన ఔషధము. కడుపునం దున్న హానికరమైన పులుపును పారద్రోలి, వ్యాధికి మూలకారణము తక్షణమే తొలగించును. తైసురేటెడ్ మెగ్నీషియా "Bisurated Magnesia" బాధను, వ్యాధిని తొలగించుటయే గాక అది ఉపశమనమును గలిగించి, పూర్తిగ కుదుర్చును. తరువాత ఏవ్యాధులు రావీయక ఉష్ణముగా నున్న ఉదరమును కాపాడును. ఎట్టి కష్టము లేకమీరు చక్కగా భుజించి, సౌఖ్యముగా నుండునట్లు చేయును. తైసురేటెడ్ మెగ్నీషియా "Bisurated Magnesia" వైద్యులచే సిఫార్సు చేయబడి వేలకొలది ప్రజలచే ఉపయోగించబడుచున్నది. ఉదరము మంచి స్థితిలో లేనప్పుడు త్వరలో బాధను నిజముగా కుదుర్చునది. ఇది యొక్కటియే యని వారించుకొని తెలియును. అందరు కుటుంబము, దుకాణదారులు తైసురేటెడ్ మెగ్నీషియాను "Bisurated Magnesia" పొడిగానూ, బిళ్ళలుగానూ విక్రయించుచున్నారు.

**'BISURATED'
MAGNESIA**

బుడిచిన చుట్టబడియుండు నీలముకాగితముపైన యుండు ఈగులుతును గమనించి

చూడుడు. ఇదే మాదిరి కృత్రిమపు ఔషధములు తీయకుండునట్లు చేయును.

ఆయుర్వేదాచార్య యా. మాధవమేనక ఎ. ఎం. ఏ. సి. గారిచే స్థాపితమైన

తంజిలిలాసం-
"హెల్త్" 107 బ్రాడ్వే,
మదరాస్.

మలబార్ ఆయుర్వేదిక్ స్టోర్స్

ఇంద్రియ నష్టము

అను వచోపితాదికి భయపడక. మా యొక్క ఆహ్వానమైన ఔషధరాజము వాటికరలేహ్యము (రిశిస్టర్) ను వాడి చూడుడు. ధర 1 పవును డబ్బి రూ. 5. పోస్టుఖర్చులు ప్రశ్నకము.

బ్రిటిష్ సర్వేట్ ఆఫ్ అమ్మోనియా ఫెడరేషన్ (లిమిటెడ్)

2987

(ఇంగ్లాండుదేశములో స్థాపితమైనది)

వశెంట్లు:- **షావాలెన్ అండ్ కంపెని, మదరాసు.**

వ్యవసాయదారులకు

ఈ అత్యుత్తమమైన ఎరువును దయచేసి కొంచె ముపయోగించి చూడుడు.

ఈ ఎరువును వాడినవారికి అద్భుతముగా ఫలములలో ఫలితము కనుపించియున్నది.

ఆచారవ్యవహారములకు విరుద్ధమైన యెట్టి పదార్థము గాని యిందు చేరియుండలేదు. వరిపంటలు, చెఱుకు, ఆకుతోటలు ధాన్యము వగైరా అన్ని పంటలకు దీనిని ప్రయోగింపవచ్చును.

ఇతర వివరములకు సమీపమున వ్యవసాయశాఖాధికారులకు (Agricultural Demonstrator) గాని, క్రింద కనుపరిచిన ఇండో-అగ్రి లిమిటెడ్ డిపోలలో మా ప్రతినిధులకు గాని వ్రాసి తెలిసికొనవచ్చును.

డిపో

విలాసము

ప్రతినిధి

తెనాలి ఆర్. బి. పోర్టర్.

జి. హెచ్. వి. పి. సుబ్రహ్మణ్యం.

నెల్లూరు జి. లక్ష్మీనరసింహం.

జి. పట్టాభిరామయ్య.

కడప 126, బదర్ ఖాన్ మసీదుపేది

యం. సర్వజ్ఞరావు.

హన్మేట్లు హన్మేట్ల కొ. అచలేటి (ప్రేడింగ్ యూనియన్, సి.ఎ.బి.డి. డి. వీరాసామి నాయుడు.

సామల్కోట నెం 36, గోళివారి వీధి

వి. రామశేషశర్మ

బెజవాడ c/o బాలకృష్ణలాల్. హనుమాన్ ప్రసాద్. చెల్లా. వెంకటరత్నం.

ఇండో-అగ్రి లిమిటెడ్ (Indo-Agri Ltd) డిపోలలో రొక్క అమ్మకపు ధర 80 పౌనుల బస్తా 1-కి రూ 8-8-0.

SULPHATE OF AMMONIA

చెన్నపురి కార్పొరేషను

రాక్షసిబొగ్గుపై తగిళి

కమిషనరు చర్య

చెన్నపురి కార్పొరేషను సభవారు నిన్న సాయంత్రము సమావేశమై స్థాయిసంఘముల శిఫార్సుల చాలవరకు పరిష్కరించిరి.

ప్రశ్నోత్తరములు

నిన్న సాయంత్రము ప్రశ్నోత్తరములన్నియు, కీల్వాకు వాటరు ఎయిర్లవర్ష రాక్షసిబొగ్గును బలువాడా జేసికొనుటలో తగు యజమానియేయున్నదా లేదా యను విషయముపైననే కేంద్రీకరింపబడినది. పి. టి. కుమారస్వామి కెట్టిగా రీవిషయమై చాల ప్రశ్నలకు నోటికి నొసగియుండిరి. కమిషనరు ప్రశ్నలకు ప్రత్యుత్తరముపనుచు, ఈ విషయమున తనకును ఇంజనీరుకును జరిగిన ఉత్తరప్రత్యుత్తరములను, వానిపై తాను గావించిన యుత్తరువులను గూడ సభవారియెదుట నుంచెను. కీల్వాకు పంపించిన స్టేషను వద్ద రాక్షసి బొగ్గును పుచ్చుకొనినపుడు పిల్లు ఎంజనీరులును, అసిస్టెంటు ఇంజనీరును తిణిళి చేయవలసియున్నది. 1921 సం॥ తరువాత 1922 సం॥ న 7 మార్లు మాత్ర మివిధముగ తిణిళి జేసియుండిరి. చెక్కుబుక్కును ఇంజనీరు పక్కముగాని తిణిళి జేసిన బాడలేదు. 1922-23 లో 4802 టన్నులు రాక్షసిబొగ్గును 1925-26 లో 8600 టన్నులును ఉపయోగింపబడినది. 1922-23 లో రాక్షసి బొగ్గుక్రింద ను 106258 లు చెల్లింపబడినది. 1925-26 లో ను 66478 లు చెల్లింపబడినది. విషయమునకు సంబంధించిన రిజిస్టరులను ప్రస్తుత కమిషనరు 1926 ఫిబ్రవరి నెలలో పరిశీలించెను. కీల్వాకు స్టేషనులో దిగుమతి జేసుకొను రాక్షసిబొగ్గుపై పిల్లు ఎంజనీరుగాని, అసిస్టెంటు ఇంజనీరుగాని తిణిళి జేయుటలేదని కమిషనరు యుద్ధమై నిశ్చయించుకొనెను. దాదాపు మూవార్షిక లక్షరూప్యములకు సంబంధించిన వ్యవహార మంతయు నీవిధముగ కీల్వాకు స్టేషను స్టాండ్ కి పరు చేతిలో వదలివేయబడినది.

ఈవిషయమున కమిషనరు జూలై 5 వ తేదీన నొక మెమోరాండమును గావించెను. ఈవిషయమున పిల్లు ఇంజనీరును ప్రశ్నింపగా నిరువురు తామెప్పుడును తిణిళి జేయుట లేదని అంగీకరించిరి. మరియు 15 దినములకొకసారి తిణిళి జేయుచుండి మనియు రిజిస్టరులపై తాము తిణిళి జేసినట్లు సంతక ముంచుటలేదనియు నుడివెను. ఈ విషయమున అసిస్టెంటు ఇంజనీరు కురియ ను గారిని ప్రశ్నింపగా, బొగ్గువచ్చినపుడు పిల్లు ఇంజనీరులు స్టేషనులో పనియందుండనియు పుడు వచ్చినబొగ్గును తూనికవేసి తిణిళి జేయుచుండు రని నుడివెను. తన కనుమానము గలిగినపుడు అసిస్టెంటు ఇంజనీరుగూడ అకస్మాత్తుగ చెల్లి తిణిళి జేయుచుండునని చెల్లివెను. తాను తిణిళి జేసినను సంతకముమాత్రము జేసియుండలేదని కురియ ను గారు చెబుచున్నారు. దీనినిబట్టి జావినయెడల పంపింగు స్టేషనునందు దీసుకొనుబొగ్గు కెట్టి తిణిళియును లేదని స్పష్టమగును.

చీపు ఇంజనీరుగారు, ఈవిషయమున సదరు కమిషనరు మెమోరాండమునకు ప్రత్యుత్తరముపనుచు ఇంతవరకును అవలంబింపబడుచున్న పద్ధతుల వివరించిరి. పంపింగు స్టేషనునందు బొగ్గును బలువాడా జేసుకొనుట విలువయుండుట వానిలెక్కలను సరిగనుండుట మొదలగుపనులు స్టాండ్ కి పరు జేయవలసినవి. దీనిని తిణిళి చేయుట పిల్లు యింజనీరుల విధిగాను. అందుచే వానికి నే నీ విషయమున సుత్తర్య లాస గ లేదు. కమిషనరు నూచించునట్లు ఇంజనీరులే ఈపనిజూచునెడల ఉదయము మొదలు సాయంత్రమువరకును ఇంజనీరులకు బొగ్గును తూపించుపనితోనే సరిపావును. అతని కుద్దేరింపబడిన ఇంజనీరు పనులెవ్వియు అతడు నిర్వర్తింపజాలడు. స్టాండ్ కి పరు మంచిజామీను నిచ్చిన యుద్ధోగి. అందుచే అనుమానము గలిగినపుడుకప్పు- నిరంతరము అసిస్టెంటు ఇంజనీరు బొగ్గును తిణిళి జేయుచుండ నవసరములేదు. ప్రతి మాడుమూసములకు అజిస్టెంటు ఇంజనీరు తిణిళి జేయుచుండును. రిజిస్టరుపై అతనికి సంతకములు లేనంతమాత్రమున అతడెవని తిణిళి జేయవలసినదని యెంచరాదు. మరియనుగారు చాలసమర్థులు, విశ్వాసపాత్రుడును అగు ఉద్ధోగి. అతనిపై విశ్వాసముండనందుకు విచారించవలసిన అవసరమెట్టిదో నింతవరకు గలగలేదు. ఇంతకంటె మంచి తిణిళి పద్ధతి గావలెననిచో ఎక్కువమంది ఉద్ధోగుల నియమించవలసి యుండును అని ఇంజనీరు చెల్లివెను.

అందుపై కమిషనరు రిందుపై నీక్రిందివిధముగ నికమిద ప్రవర్తింపవలెనని యుత్తరువు జేసెను. వారుమునకు రెండుదినములలో మాత్రమే బొగ్గును బలువాడా చేసుకొనవలెను. పంతుల

ప్రకార మొక్కక్క పిల్ల ఇంజనీరు పదవిబాగు తూనికను తణిఖేయవలెను. అసిస్టెంటు ఇంజనీ రాకస్మిక్ముగ వల్లి తణిఖే యేయించువలెను. సవ రుద్యోగులు రిజిస్టరుపై పంతుకములు పట్టవలెను.

డా॥ బి. రా. కామతుగారు కమిషన రీలోపములను కనిపెట్టిన ఫీబ్రవరిమాసమునుండి ఇంతవర కెప్పడైనను తిరిగి కీల్పాకు పంపింగు నేమనునకు వల్లి తణిఖేయే యుండెనా యని ప్రశ్నింపగా కమిషనరు లేదని ప్రత్యుత్తరమిచ్చెను.

రా. బి. జి. వరదరాజునాయుడుగారి ప్రశ్నకు కమిషనరు ప్రత్యుత్తర మొసరచు, ప్రస్తుత మధికారులు తాను గావించిన పద్ధతులప్రకారము ననుమతమునన్నా రనియు, అందుచే నీ విషయమును ప్రస్తుతము క్రొత్తగ నెట్టిచర్యను దీను కొన నక్కరలేదనియు చెప్పెను.

అధ్యక్షునికి గుమాస్తా

పిదప స్టాంబిలనుకమిటీల శిఫార్సులపై చర్చ జరిగెను. వానిలో డిగ్రీ చర్చ జరిగినది— అధ్యక్షునికి ప్రత్యేకముగ నొక గుమాస్తానొనగుటనుగూర్చి. అధ్యక్షుని కొకగుమాస్తా నొనగ వలసినదని ఆర్థిక స్థాయిసంఘమువారు శిఫార్సు చేసిరి. టి. సుందర రావునాయుడు, వరదరాజునాయుడుగార్ల డిగ్రీ శిఫార్సు పెడు ర్చుచు, అధ్యక్షునకు ప్రత్యేకముగ నొక గుమాస్తాను నియమించుట అనవసరమనియు, అతనికి తగినంతపని యుండదనియు నుడివెరి. ఇదివరకటి అధ్యక్షులలో నెవరికైన నిట్టి గుమాస్తాలు గలరా యని సుందరరావు నాయుడుగారు ప్రశ్నించిరి.

అధ్యక్షు డా॥ డేవగలకు ప్రత్యుత్తర మొసరచు ఈవిషయమున మొదటినుండియు జరిగిన చరిత్రను తిని పథవారికి సంగ్రహముగవల్లడించిరి. పథ్యులనుగుప్రశ్నలను అందుకొనుటకు వానికి సమాధానములను వ్రాసి చెప్పించుటకు అధ్యక్షునివిధులను సహర్థపంతుక నిర్వహించుటలో తోడ్పడుటకు ఒక గుమాస్తా చాల అవసరము. నాయంతట నేనే ఈ పనిపంతుకము జూచుట కష్టసాధ్యము.

ఈసమయమున సుందరరావు నాయుడుగారు— ఈ గుమాస్తా ఒక్క అధ్యక్షుని పనులనేజేయుగా— కార్పొరేషను పనులనుగూడ జేయుచుండునా యనియు, ఇదివర కట్టి అధ్యక్షులు ప్రత్యేకగుమాస్తా లేకుండ తమల నిర్వహింపలేవా యనియు ప్రశ్నించిరి.

అధ్యక్షుడు:—అధ్యక్షుడు నిర్వహింపవలసిన విధులను రించి వారి ఆభిప్రాయములకు నాయభిప్రాయములకు చాల భేదముండవచ్చును. మునిసిపల్ వ్యవహారములకు ప్రతిదినము అధ్యక్షుడు 2, 3 గంటలైనను వినియోగింపవలెనని నాయభిప్రాయము. అది విధియని భావించుటవలన నేమి, పనియందలి ప్రేమవలన నేమి, నేనెట్టియుద్దేశముతో అధ్యక్ష పదవిని ప్రవేశించితిని. ఇదివరకటి అధ్యక్షులవలె, అధ్యక్షు లీపనుల నన్నిటిని కమిషనరుమీద వేయకుండ నాయంతటనేనే వానిని నిర్వహించుటకు మొదటినుండియు ప్రయత్నించుచున్నాను.

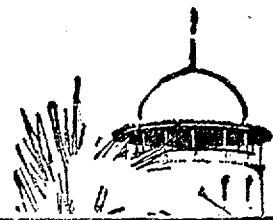
వెనుకటి అధ్యక్షులనుగూడ పర్సనలు గుమాస్తాలగురు. వావెనుకటి అధ్యక్షున కొకగుమాస్తా యొనగదెను. అను కార్పొరేషను గుమాస్తాలలో నొకడు. 5 గంటలవరకు ఆఫీసులో పనిచేసి అటుపిమ్మట అధ్యక్షుని పని జూచుచుండెను. ఇందు కతని కదనముగ రు 25 లొనగబడుచుండెను. ఈపద్ధతినవలించి మనెడల ఆ గుమాస్తా రెండువోగములను సంకృప్తికరముగ నిర్వహింప జాలడని నాయభిప్రాయము. పన్నుల ఆర్థిక స్థాయిసంఘము వారి విషయముల నన్నిటిని విచారించి ఈ శిఫార్సును గావించిరి.

రిజైజుడు ఎన్టీ మేటులలో నీ గుమాస్తాకు ఏర్పాటుజేయబడెను. కాని కమిషనరు గుమాస్తాను నియమింపలేదు. తరువాత ఆయన్లయపట్టికలో మరల ఏర్పాటుజేయబడెను. అటు పిమ్మట కమిషనరు, ఇంతవరకు కార్పొరేషను ఉద్యోగముందున్న గుమాస్తానే నానెద్దికు పంపెదననియు నావని ముగిసినపిదప నతడు ఇంతవరకుగూడ జూచుననియు కొంతకాలము పరిశీలించి జూచినతరువాది బిలుగానియెడల మరొకని నియమించెదనని చెప్పెను. ఇందుకు నే సంగీకరింపలేని. ఇతని కదనముగ రు 30 లేక రు 35 ల నొనగవలసియుండును. ఇదివరకటి అధ్యక్షుల గుమాస్తాల కొనకున్న మొత్తమునకు నీది రు 10 లకుపై వెక్కువలేదు.

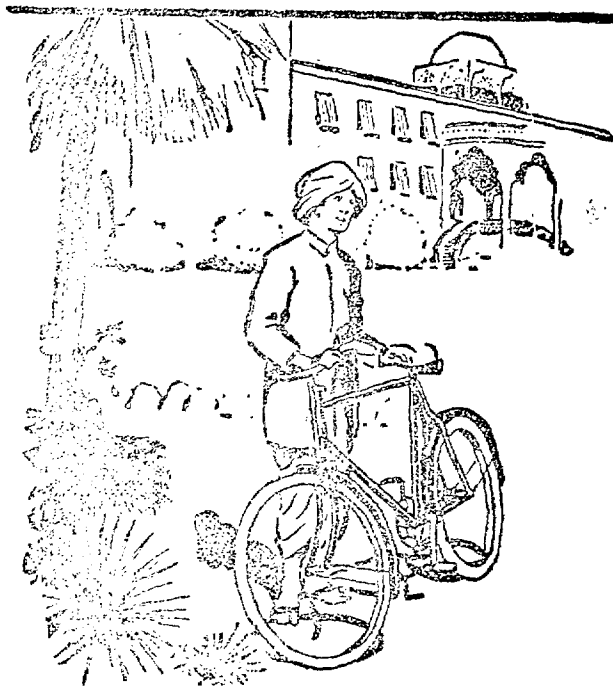
ప్రతిభాదానము తరువాతి వోటునకు తెట్టుగా సంగీకరింపబడెను.

పిదప రోడ్ల వీధిమాలలను వికాలమైనద్యుట పెన్ననలు మొదలగు విషయములు చాల చర్చింపబడి పరిష్కరింపబడెను.

ఆరేట సభ ముగిసెను.

తొందరలేని నైకిల్లు

డన్ లప్

కార్డు నైకిల్ టైరులు

మీరు చెల్లించు ధరకు సరియైనవివే ప్రతి నైకిలు స్వంతదారుని కివ్వబడును. మీరు దీనినే పట్టుపట్టికొనిన ఎక్కువ మైళ్లు, మిక్కిలి సుఖముగా ప్రయాణముచేయ వీలుండును.

డన్ లప్ తో అధుర్చి తృప్తిచెందుము

*fit Dunlop
and be satisfied*

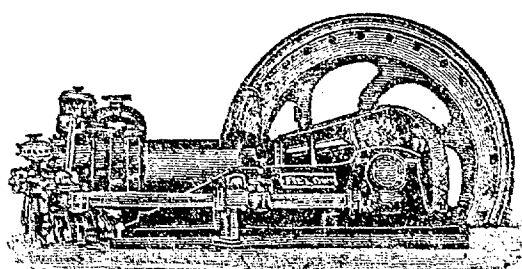
ది డన్ లప్ రబ్బరు కంపెనీ, (లిమిటెడ్)

(ఇంగ్లాండులో ఇంకార్పొరేటు చేయబడినది)

బొంబాయి, కలకత్తా, మద్రాసు, కరాచి, డెల్లి, బెంగళూరు,

లాహోరు, కొలంబొ, రావల్ పిండి, రంగూన్.

ఫీల్లింగు క్విక్ స్టార్టింగు శ్రమిడిశలు క్రూడాయిలు యింజను

ఆతి సరసము 6 మొదలు 75 గుర్రముల వరకును స్టాకులో సిద్ధముగా యున్నది.

బ్రాంచి:—మొయినూర్ డ్వు,

సోల్ యేజెంట్లు:—జి. యల్. శాస్త్రి, అందు కో,

586

విజయనగరం.

12, తంబుచెట్టిసిద్ది, నుదరాసు.

బంగారు వెండినగలలో ఏవి కావలసినను సిద్ధముగా నున్నది.

మాకు చిన్నవి పెద్దవి అను వ్యత్యాసములేదు. కష్టము సులభము అనుభేదములేదు పెద్దవారు వచ్చినను చిన్నవారు వచ్చినను ధరలయందు వ్యత్యాసముండదు. ఎంతకాలము గడిచినను మార్పులు తీసికొని మారుతూ తీసిన నగలను తెచ్చిన అప్పటి బహుధరనుబట్టి పైక మిచ్చెదము. ఆర్డరిచ్చిన తప్పకరముగా లేనిచో, మరియొక నగలను యిచ్చెదము లేక పైకము కావలసినను తిరిగి వాపసిచ్చెదము. నవరం బంగారుకు నీమ వెండికి పూచీ నిచ్చెదము. యింత తెలుపనేల! మాకాతాదారులకు శక్తికలిగించుటయే మా ముఖ్య ఉద్దేశము.

ఇదివరలో మాప్రదర్శనశాలకు రానివారు ఒకదసా రాగోరెదము.

తంతివిలాసము
“ఉమ్మిడియా”

ఉమ్మిడి రామయ్యశెట్టి, గురుస్వామిశెట్టి కంపెనీ, నగలవర్తకులు 25, చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

వీట్లలో చేసిన
నొకటి కొనవచ్చును.

నై క ల్సు

నమ్మకమైన
బిటిషు రకము

మొదటర్పు 40 లను చెల్లించి నిలువసాము సులభమైన వాయిదాల పద్ధతివైన చెల్లించవచ్చును.

క్రమముగా చెల్లించవలసిన పద్ధతి.

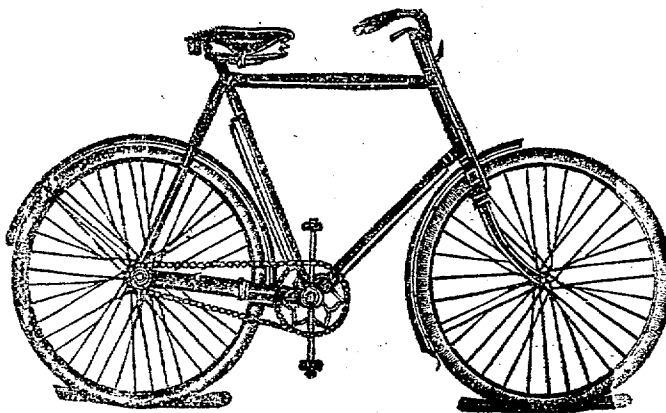
పైకల్సు	అడ్వాన్సు.	6 నెలల వాయిదా.	9 నెలల వాయిదా.	12 నెలల వాయిదా.
కంపెనీ యిగర్ జువెలెర్ (బాలికకు)	రూ 40 0 0	14 14 0	10 3 0	7 18 0
“ “ (బాలురకు)	40 0 0	18 2 0	9 0 0	6 14 0
“ క్లిప్టన్ (పురుషులకు)	40 0 0	12 4 0	8 6 6	6 7 0
“ (స్త్రీలకు)	40 0 0	14 0 0	9 9 0	7 6 0
డిసాల్వె స్పెషల్ (పురుషులకు)	40 0 0	14 14 0	10 3 0	7 18 0

దిక వెంట్రీ యిగర్ “రాయల్ ప్రెస్సుమాడల్ జువెలెర్స్ నైకల్ బాలురకు, బాలికలకు

స్పెసిఫిక్ టెక్ భాగముల వివరములు)

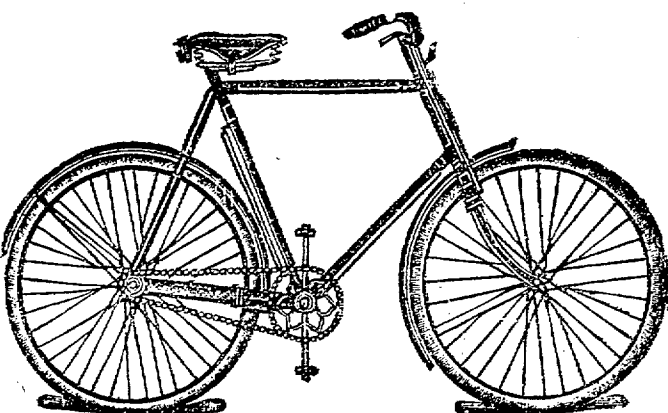
ఫ్రేమ్ { బాలుకు—20 అంగుళములు
బాలికలకు—19 “
చక్రములు 26 X 13/8 అంగుళము
యెనామల్ ట్రూప్స్

హెడ్ లైట్ స్పాక్స్ (ఆకులు)
(ఫీ) వీల్స్
హెడ్
స్పాక్స్
హెడ్ లైట్
రెండు రింజులు
స్పాక్స్ జువెలెర్ 4 వేర్లు
టయర్ డెకలాప్ రోడ్

స్టర్ (26 X 13-8 అంగుళములు 1299
ఫీనిష్—నల్లరంగు యెనామల్
యెనామల్ పసుపురంగులతో
చిత్రించబడినది ముఖ్య
మైన భాగములు దళసరి
రేకులతో అమర్చబడినది.
దీపము బెల్ (గంట) పంక్ టూల్స్ టూల్
బ్యాక్ (పనిముట్లు సంచి)
నిఖరము రొక్కం ధర
బాలురది రూ 115/-
బాలికలది రూ 125/-

ది క్లిప్టన్

స్పెసిఫిక్ టెక్ (భాగముల వివరములు)

ఫ్రేమ్—రెయిన్ బాల్స్ వెల్డెడ్ స్టీలు బ్యూటెంగు బరువైన గేజ్ కలానియట్ వేర్కు
తగుమయినది ఉక్కు తిత్తులలో బిగించబడినది.

హెడ్ లైట్—చక్రము—వెస్టింగ్ ఉక్కు రేకుల డిస్కు దళమైన తగుదు కట్టినది.

హెడ్ లైట్—కేప్ మైన బిటిషుమ్యాను ఫాక్టరీ రబ్బరు.

హాల్స్—బిటిషుమ్యాను ఫాక్టరీ హాల్స్ మ్యాన్ బెస్ట్ బాల్స్.

రిమ్ములు—డెన్ లాప్ స్టీలు వెల్డెడ్ ఉత్ రిమ్ములు నిక్కల్ రేకులతో చక్రముగా కట్ట
బడినది.

సాడల్—బిటిషుమ్యాను ఫాక్టరీ యెన్ పి. మాడుమట్టు స్ప్రింగు.

హేకులు—ముందు తట్టున్న, వెనుకనున్న బిటిష్ రోల్స్ తిరుగుగాడు వట్టివి.

హోస్ డల్ బార్న్—ఉన్నతముగా (యెత్తుగా యుండేది)

మడ్ గార్డు—(బురద ఆపునట్టిని) సఫుత్ వేల్పు ఉక్కు రేకుల నవరమైన టాప్ న్సు,
అందుకు చిన్న గుండుతోను, గుండ్రమైన ఆపులతోను యుండి గట్టిరి కట్టతో జతపర్చబడినది.

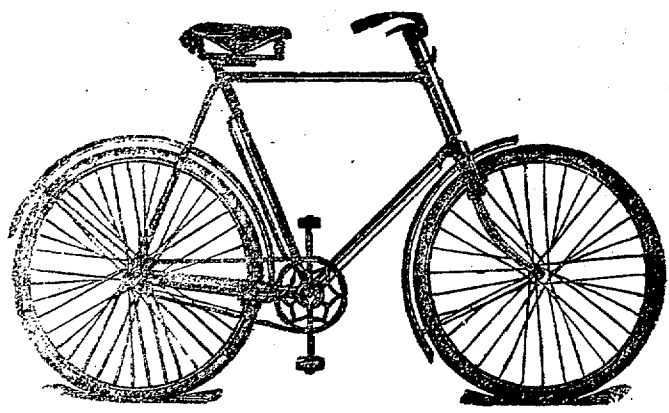
చెను—పెర్రె.

ఫీనిష్—ట్రూప్స్ పట్టుకుండా, పశుపశుని కాంతినిచ్చు యెనామల్ తో పూర్తి
చేయబడినది. బ్రాజ్ గోల్డ్ (స్వర్ణ పూత) తో లై సింప చేయబడినది.

పురుషులది:—నిఖర రొక్కం ధర రూ 110.

స్త్రీలది:— “ “ రూ 120.

ది సాల్వె స్పెషల్

స్పెసిఫిక్ టెక్ (భాగముల వివరములు)

ఫ్రేమ్:—పూర్తిగా 24 అంగుళముల రేయి నాల్గు స్టీలు (ఉక్కు) బ్యూటెంగు.

వీల్స్, చక్రములు:—వెస్టింగ్ లేక వెడ్జింగ్ 28 X 1 1/2 అంగుళములు రిమ్ములు
చేర్చబడినది.

స్పాక్స్:—(ఆకులు) ట్రూప్స్ చేసినది.

హాల్స్:—“బ్రాంస్ టర్న్” 1 1/2 సి. ఎల్. హోండ్ బార్.

మడ్ గార్డులు:—ముందుకువచ్చి 2 1/2” వెడల్పుగలది. ప్రత్యేకముగా బరువైన గేజ్
స్పెషియల్.

సాడ్ లైట్:—ముంచిది. స్ప్రింగుల రేకులతో కట్టబడినది. 3 మట్లు.

ఫీనిష్—వి. ఎస్. ఎ.

చెను:—కలెక్టర్ 3 (స్పెర్స్) గోపురములుండేది.

క్యాంపు:—7” విశేషించి గట్టిచేయబడినది.

“విల్లియంసు”

వెడల్పు—ముంచి కేప్ మైనరబ్బరు (తొమ్మిడు) 5/82 బాల్స్.

హేకులు—చూతనరకము రోలరు రిమ్ము, ఫ్రంటు, రియరు.

ఫీనిష్—నల్లరంగు యెనామల్ 4 పూతలు, రెండుగండులు ఆపవచ్చు, బంగారు
నన్నెలతో రెనింగు చేయబడినది.

పరికరముల సంచి—స్పాన్ ఆయిర్ క్యాన్ (నూనెబుడ్డి)

రొక్క-పు ధర రూ 125

Spencer & Co. Ltd.,

Complete Sports Out Fitters,
MADRAS & BRANCHES.

స్త్రీలు-అసెంబ్లీ అభ్యర్థిత్వము

భారత శాసనసభ తీర్మానవివరణము

సిద్ధా, పెద్దెంబరు 3:— భారత శాసనసభయందు స్త్రీలు పభ్యులగుట కున్న ఆటంకమును తొలగించుచు తీర్మానము గావించబడెను, గాని యీవిషయము కొన్ని సందేహములు తొలగిపోవలసియున్నది. ఈవిషయము గావించు నిబంధనప్రకారము రాష్ట్రీయ శాసనసభలందు పభ్యుత్వమునకు అర్హురాలైనవారు నున్న స్త్రీలుమాత్రమే భారతశాసనసభయందుగూడ పభ్యులగుటకు వీలుండును. వోటింగు సభికార మున్నంతమాత్రమున అసెంబ్లీ యెన్నికలకు నియ్యటకు హక్కుండదు.

ప్రభుత్వ ప్రకటనము

సిద్ధా, పెద్దెంబరు 3:— ఏ రాష్ట్రమునందు చైనగాని స్త్రీలు శాసనసభకు పభ్యురాలైనవారగుటకు ఆటంకములేకున్నయెడల ఆరాష్ట్రమునందే నియోజకవర్గమునుండిగాని అసెంబ్లీకి గూడ అభ్యర్థినిగ నుండుటకు ఆటంకముండదు. ఢిల్లీనియోజకవర్గము నుండిగాని, అజ్మీరు మెర్వారానియోజకవర్గమునుండిగాని అసెంబ్లీకి యెన్నికలకు నిలుచుటకు స్త్రీయైన కారణముచే ఆటంకముండదు. స్త్రీయైన కారణముచే భారత శాసనసభకు నామకేవలము ఆటంకముండదు.

భారత శాసన సభయందు పెద్దెంబరు 1 వ తేదీన గావించిన తీర్మానము ప్రకారము ఢిల్లీ, అజ్మీరు మెర్వారానియోజకవర్గములనుండి స్త్రీలు అసెంబ్లీకి అభ్యర్థింపబడుటకు కట్టి ఆటంకముండదని ఒక ప్రకటనము వెల్లువెత్తినది. దీనికర్థము ప్రస్తుతము నియోజక వర్గములనుండి స్త్రీలు యెన్నికలకు నిలువచ్చునని కాదు. ఢిల్లీ, అజ్మీరు మెర్వారానియోజకవర్గములందు యెన్నికదారుల పట్టికలో పేరున్నగాని అసెంబ్లీ యెన్నికకు నిలుచుట కర్హులయ్యెదరు. ఢిల్లీ అజ్మీరు-మెర్వారా నియోజకవర్గములందలి స్త్రీలకుయొకను వోటు నివ్వసభికార మీయలేదు. కాబట్టి యీపని జరుగువరకును అచటిస్త్రీలు భారతశాసనసభకు యెన్నికలకు నిలువవలెదు. (ఆ. ప్రె.)

ఆంధ్రరాష్ట్రజాతీయోప సంఘ సమావేశము

అసాము కాంగ్రెసు అధ్యక్షత

స్వరాజ్య యధోచిత సహకారపక్షసమ్మేళనము రాజమండ్రి, పెద్దెంబరు 4—ఆంధ్రరాష్ట్రజాతీయోప సంఘసహాయ కార్యదర్శి శ్రీ పాలకోడేటి నూర్యప్రకాశరావు గారు ఇట్లు తిరిగివెరి. ఆంధ్రరాష్ట్ర జాతీయోపసంఘ సమావేశమందు కాకినాడలో రెండవ తేదీన గురువారము నాడు ముఖ్యమైనవిషయములు చర్చింపబడినవి. స్వరాజ్య సహకారపక్ష సమ్మేళన తీర్మానముపై చాల దీర్ఘ చర్చ జరిగింది. చర్చింపబడిన విషయములను మేన అసాముకాంగ్రెసు అధ్యక్షుని ఎస్. జి. ప్రసాద నాయకులందరూ శ్రీమాన్ శ్రీనివాసయ్యంగారి పక్ష వాదించిరి. అట్టివారిలో ప్రకాశంపంతులు, బారిష్టరుస్వామి, శాసనసభ్యులు వేంకటరత్నము, వెన్నెటి సత్యనారాయణగారు ముఖ్యులు. కాని తీర్మానము ఓటునకు పెట్టగా మోతీలాలునకు శ్రీనివాసయ్యంగారికిన్ని మరియెండు ఓట్లెక్కువ వచ్చినవి.

బాడ్మిన్ గనుల ప్రమాదము

రాజప్రతినిధి సానుభూతి

గవర్నరుగారి ప్రత్యుత్తరము

రంగూను, పెద్దెంబరు 3:— ఈదినవ తిథినారలు బాడ్మిన్ గనుల ప్రమాదానంతరము రాజప్రతినిధి గవర్నరుల మధ్య నడచెను. రాజప్రతినిధినుండి, “బాడ్మిన్ గను యంతరము విని చాల చింతించితిని. బాధితులకు సానుభూతి తెలుపుచు. వారి బంధువులనునకు, చనిపోయినవారి బంధువులకును తెలుపుచు. గాయపడి బాధపొందినవారి దేహధీని తెలుపుదురాక.” గవర్నరునుండి “బాడ్మిన్ గనుయందు జరిగిన ప్రమాద సంఘటనను తమ సానుభూతి యంతరమున తిలకింప వలసియనియెడిది. తమ సానుభూతివార్త యందచేయవలెనని. తమకు మా కృతజ్ఞతను తెలుపుచున్నాము. గాయపడిన 31 మందిలో ఒకరు డూపిరితిత్తుల జ్వరముచే మృతిపొందిరి. మిగిలినవారు తృప్తికరముగ బాధానివారితో లుచున్నారు. (ఆ. ప్రె.)

వంగదేశ మంతటను కుంభవృష్టి

కచేరిలన్నియు చిన్నదీవులనూదిరి నుండుట కలఁత, పెద్దెంబరు 3—అన్ని జిల్లాలనుండియు రెండు కోజులకుండే వర్షము కుంభవృష్టిగా నున్నదని వార్తలు వచ్చుచున్నవి. బాంకూరియందు నీటియమును. కోట్ల కచేరిలు చిన్నదీవులలై నున్నవి. గ్రామములు పంటపెట్టముల పాలగుచున్నవి. పాబ్నాలో రోడ్లన్నియు మునిగియున్నవి. నిన్నటినుండి చిట్టగాంబులో అమితి వ్విము. ఆకాశము మేఘావృతమైయున్నది. ఇంకను వర్షముగ మున్నదనుచున్నారు. (ఆ. ప్రె.)

తైనెచ్చలేని ఆయుధములు గలిగియుండుట

అక్కరాలిగారికి రెండేడల కఠినవరకము కలఁత, పెద్దెంబరు 3:—అక్కరాలిగారివద్ద రెండు పిట్టలున్నవి. రవి రోడ్ల పూటలు నుండుటనుబట్టివారిపై కేసు చేయగా, నాటి రెండేడల కఠినవరకము విధింపబడిన మద్రాసువద్ద అంటిఁద్యులో అన్నియు కొనినట్లు రసీదున్నది. (ఆ. ప్రె.)

ఆర్. వజ్రుఖంచెట్టిగారు యం. యల్. ఎ. వీరు ఆస్ట్రేలియాలో జరుగు నామ్రాజ్య పార్లమెంటరీ సంగ్రహమా వేళమునకు హిందూదేశ ప్రతినిధిగ బోవుచున్నారు

మోటారు నైకిలు తగిలి బండివాడు చనిపోవుట కారొనరు తీర్పు కలఁత, పెద్దెంబరు 3:—బాన్స్ డి. ను బండివాడు మోటారు నైకిలు తగిలి చనిపోయితిని దివానా పంచాయతీ ఆఫీస్ నుండి నుండినట్లు చెప్పిరి. (ఆ. ప్రె.)

తమిళ విశ్వవిద్యాలయమునందు తెలుగు

పాధుంపరాజంపంతులుగారు, దక్షిణాంధ్ర భాషాభివర్ధన సభ కార్యదర్శి యిట్లు ప్రాయమున్నాడు:— మదరాసు విశ్వవిద్యాలయము. పెళ్ళివాడు వేరువేరు విశ్వవిద్యాలయములను స్థాపించు లావరచని గుర్తింపుల సం తోషదాయకము. ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము స్థాపింపబడినది. తమిళ విశ్వవిద్యాలయము స్థాపింపబడును. తమిళ విశ్వవిద్యాలయమునందు తమిళములో పాఠములు నేర్పదరల నిజమే. అట్లు జేయవలసిందే. తమిళ తమిళ విశ్వవిద్యాలయ మున్నచేరు కర్థములేకుండును. కాని యీ విశ్వవిద్యాలయాధికారులందు గొప్ప బాధ్యత గలదు. దక్షిణ

మున ను మా రు కిరి లక్షలనుండి తెలుగు మాట్లాడువారుగలరు. వారు చాలకాలమునుండి తమిళ వేళమున ఉండిపోయినవారగుటచే మాతృభాషను మరచిరి. ఈ సంగతిని గుర్తించి షీజించి పోవుచున్న దక్షిణదేశ తెలుగుభాష నుద్ధరించుటకు మునగాలరాజాగారు, సర్ జి. వి. రెడ్డినాయుడుగారు, గౌ. రామచానుపంతులు, ఇయ్యవరస రాజాగార్లు మున్నగువారి యాజమాన్యమున దక్షిణాంధ్ర భాషాభివర్ధన సభ స్థాపించబడినది. ఇట్టి పరిస్థితులలో తమిళ విశ్వవిద్యాలయాధికారులు తెలుగుభాషకుతగిన ప్రాముఖ్యత నొసంగవలెను. భాషాప్రయుక్త విశ్వవిద్యాలయముల స్థాపించునపుడు ఆయాస్థలములలో నివాసులుగానుండు పెక్కుండ మాతృభాషాభివృద్ధికి భంగము కలుగకుండ జూడవలెను. దక్షిణదేశములో నుండు తెలుగువారు మాతృభాష మరచిపోయి అంతయు అరవములో నేర్చుకొనుట వీలగునండదు. తమిళ విశ్వవిద్యాలయమునందున్నంతకాలము అరవములో నేర్చుకొనవలెను. కాని మాతృభాషకు భంగమురాదు. కావున వివిధ భాషలవారికి వారి మాతృభాషల నభివృద్ధిపరచుకొనుట కవకాశముపరుచు విద్యావిధానమును తగూర్చుకొనవలెను. దక్షిణదేశములో చాలమంది తెలుగువారుంటుచే తమిళ విశ్వవిద్యాలయమునందు తెలుగుభాషకు అర్హతనునొసంగవలెను. తెలుగుకాక యితరభాషలలో పండిత్యము సంపాదించగోరువారికి ధనసహాయముజేయ అవకాశము లొసంగిరి. తమిళ విశ్వవిద్యాలయమువారు గూడ నట్లే తెలుగుభాషకు న్యాయముసంగెదరని నమ్ముచున్నాను.

రంగూనుయిండ్ల అద్దెలశాసనము

మరి మూడుసంవత్సరము లములునందుం చగోరుట హోంమెంబరు వలదని తీర్మానమును ప్రతిఘటించెను రంగూను, పెద్దెంబరు 3:—నేటి ఉదయమున బర్మా శాసనసభ తిరిగి సమావేశమైనది. ఇటీవల ఆక్యాజునందు. వరదలవలనను తుపానువలనను నష్టపడినవారలకు సాహాయ్యము చేయుటను గురించి విచారింప ఆత్యవసరము గాన శాసనసభా కార్యక్రమము కట్టిపెట్టవలయునని మరకనుగారు అడ్డెర్నుమెంటు తీర్మానము ప్రతిపాదించి, ఈ విషయ మే మాసములో సంభవించెననియు, సాహాయ్య మిదివరకే యొసగబడినదియు శాసనసభాధ్యక్షుడు తీర్మానము నంగీకరింప నిరాకరించెను. రంగూను రెంటు ఆట్టు (అద్దెలశాసనము) మరిమూడు సంవత్సరములు అమలు నందు తెట్టవలయునని ఆంగ్లో హైందవ సభ్యుడు సి. హెచ్. కాంపెగ్నాకుగారు ప్రతిపాదించిన తీర్మానము ఓడిపోయెను. బిలువిచారించుటకు పంపిన సెలెక్టుమిటి అద్దెలసమస్య నూతన శాసనసభ విచారింపవలసినదని తెలిపెను.

హోంమెంబరు వాదము 1920-వ సంవత్సరములో బిల్లు శాసనసభయందు ప్రవేశ పెట్టబడినదియు, మూడుసంవత్సరము లములునందు తెట్టబడి డిజిటైజింపబడినదియు, యుద్ధకాలమున నీటిశాసనము నిర్మింపవలసినదనియు దెల్పి బిల్లును హోంమెంబరు ప్రతిఘటించెను. శాసనచరిత్రయు, దానిని మరిమూడుసంవత్సరము లదనముగ అమలునందు తెట్టబడుచు వివరముగ దెప్పిచట్టముగావించినప్పుడు గల పరిస్థితులవల్లము లేని సభ్యుడు పల్కెను. నూతనముగ నర్మింపబడిన బిల్లింపులపై శాసనమున కధికారము లేదనియు, తిన్నామున గృహయజమానులయొడ సమానముగ శాసనము వర్తింపచులలేదనియు గవర్నమెంటు సభ్యుడు పల్కెను. రంగూనులో ఇండ్లసదుపాయముల విషయమై గల లోపములను సవరించుటకు దొరతనము గట్టిక కృషిజేయవలయును. అద్దెలు రిగ్టిఫ నిబంధనల గావించుట సమస్యావహమైనదని తోడ్పడితారదు. శాసనము గావించుట అవసరమైనచో అద్దెసమస్య పరిష్కరించుటకు కమిటీని నియమించుట శ్రేష్టము. గృహయజమాని తిపికానుచర్యను గ్రహించినపిదప చట్టము సభయందు ప్రవేశపెట్టవలయును. గృహయజమానుల ఇష్టము విచ్ఛిన్నమై మెలిగియెడ, అవసరమైనచేదొరతనము చట్టము నిర్మింపబూసనున్నది. సవరణ అంగీకరింప సమయము దాటినపిదప డిసంవత్సరమువరకు రంగూను అద్దెశాసనము అమలులో నుంచవలసినదని వివరణ గావించబడినది. వోటింగు సమయమున బర్మావాణిజ్య సంఘప్రతిఘటనలు బలపడునుండిరి. (ఆ. ప్రె.)

బెంగాలు నాగపూరు రైల్వే కంపెనీ లిమిటెడ్

(ఇంగ్లాండులో ఇంకార్పొరేటు చేయబడినది)

నోటీసు

కిడ్డర్పూరు బెంగాలు నాగపూరు రైల్వే, కంట్రోలరు ఆఫ్ స్టోర్సుగారు ఖరీద్ పూరు నర్సు హాపులో నున్న సుమారు 700 టన్నులలో మూర్త ఇనుము, వాగన్ సైడ్ గోలునులు, కొక్కులు మొదలగువాటికి టెండరులను అంగీకరింతురు.

టెండరును కవరులో నుంచి శీలుచేసి కవరుపైన "లోమూర్ ఇనుముకు టెండరు" అని వ్రాసి, సదరు టెండరులు 22-9-1926 తేది బుధవారము నాడు పగలు 11 గంటలకు లోగా (కలకత్తా గంటలు) కిడ్డర్పూరు నందున్న బి. ఎన్. రైల్వే కన్ట్రోలరుగారి కార్యాలయము జేరునట్లు పంపుకొనవలెను.

అమ్మకము పరత్తులు, నిబంధనలు మొదలగు పూర్తి వివరములకు ఖరీద్ పూరులో నున్న బి. ఎన్. రైల్వే డెప్యూటీ కన్ట్రోలరు ఆఫ్ స్టోర్సువారికి వ్రాసిన బడయగలరు.

ఎన్. లూకిస్,

10-8-1926

కన్ట్రోలర్ ఆఫ్ స్టోర్సు.

ఆయుర్వేదాపధ రత్నాకరమ్

అపూర్వ అత్యద్భుత గ్రంథము రు. 3-0-0
ఆంధ్ర ప్రదేశ్ జ్యోతిష వర్ణన. 2. భస్మ ప్రశాసిక రు. 1.
ఆయుర్వేద భూషణ వివగ్రంథ

శ్రీపాద శృంగారాశ్రమి 2046

ఏ. యమ్. ఏ. సి. తెజవాడ.

చెన్న పురి శాసనసభ ఫలహారానంతరము

దేవాదాయముల మినహాయించు సభికారము
స్థానిక ప్రభుత్వము దుండగునా?

జైన దేవాలయములపై చర్చ

నిన్న ఫలహారానంతరము చెన్న పురి శాసనసభ్యులు తిరిగి సమావేశమైన పిదప హిందూ దేవాదాయ బిల్లు సవరణలపై చర్చ జరిపిరి. కొన్ని దేవాదాయములను మినహాయించు సభికారము స్థానిక ప్రభుత్వము దుండరాదను సవరణపై డిర్ల చర్చ జరిగి తుది కోటిపాడెను.

సభానాగాడు:— సవరణపై మాట్లాడుచు జైనులు హిందూమతమునందు జేరరనియు జైన హిందూమతము లాది నుండియు ప్రత్యేకముగ వచ్చుననియు బోధించిరి.

గౌ. పానుగల్లు రాజాగారు:— అధ్యక్షు నుద్దేశించి "ఈ చరిత్రను చర్చనీ గుంజమునకును సంబంధ మేమియో నే నడుగవచ్చునా?"

సభానాగాడు:— నేను మంత్రిగారికి సమాధాన మీయదలచుటలేదు. (వినుడు వినుడు)

సత్యమూర్తిగారు:— మంత్రిగారు ఆక్షేపించినది క్రమ భిన్నాంశమా? (వాయింబు ఆఫ్ అర్డరు)

గౌ. పానుగల్లు రాజాగారు:— ఔను. గౌ. సభ్యుడు మాటలాడుచున్న విషయమును తెలిసికొన గోరుచున్నాను.

సత్యమూర్తిగారు:— మాకు తెలుపబడ నక్కరలేక పోవచ్చును.

సభానాగాడు:— "నేనెవరికి సమాధాన మొసంగ దలం చుటలేదు." అని పోర్టీ పిదప సవరణపై మాట్లాడుచు జైనులను హిందువుల క్రింద జేర్చి శాసనములతో బంధింపరాదనిరి

సర్ కె. వి. రెడ్డిగారు:— ఈ సవరణపై నిపుడు వోటు జేయ గోరుట అవసరమనిరి. హిందూమతాదాయములు జైన భర్తృకర్తల నిర్వాహకముం దున్నను అది హిందూమతా

దాయములే గనుక వానిని బిల్లులో జేర్చనగుననియు, హిందూ దేవాదాయములను నిర్వహించుటయే బిల్లుయొక్క మూలసిద్ధాంతము గావున ఈ సవరణలను ఆమూల సిద్ధాంతమునకే ముప్పు గలుగును గావున సవరణ నుపసంహరించుకొనవలయునని గోరిరి.

ప్రభాకరన్ తంపనుగారు:— సవరణను బలపరచుచు గౌ. దావరి ప్రతినిధికి జవాబుగ మాట్లాడుచు ఇట్టి నిరపాయకరమగు సవరణ సంగీకరించుటకు మంత్రివర్గ సభ్యుల పట్టుదల దప్ప నేరొందు ఆటంక నుండవలదనిరి. ఈ విషయగ స్యస్థ సవరణల కైన అంగీకరింపక బహుసంఖ్యగ నుండినంతమాత్రమున బిల్లును ఇచ్చునచ్చిన రీతి తీర్మానింప గడంగునో చర్చనంతయు నిలిపి బిల్లు మారక తీర్మానించవచ్చునని బల్గిరి. (వినుడు, వినుడు.)

గౌ. పానుగల్లు రాజాగారు సవరణకు అసంగీకారమును చెల్పిరి.

సత్యమూర్తిగారు:— సవరణపై మాట్లాడుచు జైనులు ప్రత్యేక సంఘముగ పరిగణింపబడునన్నారనియు, హిందూ దేవాదాయము లేకారణముచే నైన నేమి జైన నిర్వాహకత్వము క్రింద నున్న వానిని తొలగింపవలయు ననియు బల్గిరి. ఏమితి సంస్థలు బిల్లునుండి మినహాయించవలెనో వేనిని జేర్చవలయునో నిర్ణయించెడి అధికారము శాసనసభ్యుల కొసంగక మంత్రిులచేతులలో నుంచుకొనుట మంత్రివర్గము రాగల ఎన్నికలలో ఈ యధికారమును వినియోగించి తమ పక్షమును బలపరచుటకే యని బల్గిరి.

గౌ. పానుగల్లు రాజాగారు సత్యమూర్తిగారివాదన నిరాధారమని బల్గిరి.

ఉపపాదనపై వోటుగైకొనబడి పీఠిపోయెను. వోటు గైకొనగ 19 అనుకూలురు 52 ప్రతిపాలురుగలచే ఉపపాదన ఓడెను.

ప్రభాకరన్ తంపనుగారు:— 2 వ క్లాజు సవరణక్రింద ఈక్రింది సవరణను జేర్చవలయునని ఉపపాదించిరి "1793 సం॥ లో ఒకే భర్తృకర్తయొక్క నిర్వాహకత్వము క్రిందనుండి, నాటినుండియు, ఆతని వంశీయులచే, ఏవిబంధన క్రిందగాని ఆటంకములేక నిర్వహింపబడుచున్న మలబారు జిల్లానుండలి దేవాలయములు ప్రైవేటు దేవాలయములుగ ఎన్న బడవలయు" నను సవరణ నుపసంహరించుచు బ్రిటిషు ప్రభుత్వ పరిపాలనక్రింద రాకపూర్వము దేవాలయముపై నిర్వాహకత్వము గలిగి, మరియు

Ford వ్యాపారమునకు కావలసిన ఛాసిస్ రు. 1475

నమ్మక మైన

వెట్టుబడి

వ్యాపారమునకు కావలసిన

ఈ ఛాసిస్లను ఇంకను మేము

విక్రయించ గలిగి నందుకు మి

క్కిలి ఆదృష్టవంతులమని తల

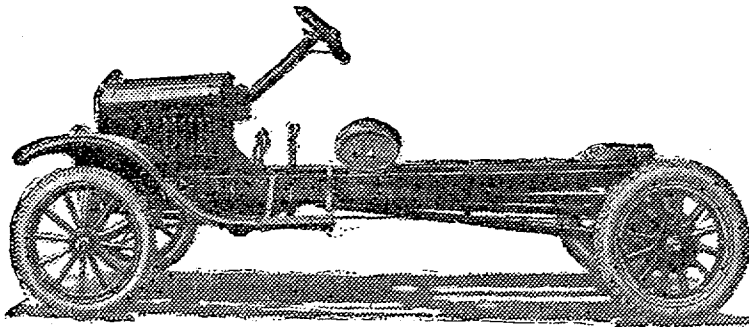
చెదము. వ్యాపారమునకై ఛాసి

స్లను కొనదలచిన వారు ప్రస్తు

తము ఆర్డరులను మాకే

పంపకోరెదము.

2600

అమూల్యమైన తరుణము

మిక్కిలి విలువగల ఆస్తులను కొనుటకది అమూల్యమైన తరుణము ప్రసంగమునందు ఇట్టి ఆవకాశ మెప్పుడును ఉండలేదు.

ఫోర్డు బ్రాక్కును వాడునట్టి వారి జాబితాను చూడుడు. ఏల మీరొకటి కొని మంచివారితో చెరకూడదు.

బాడీల నమూనాలకు మందిపులకు

దరఖాస్తులను పంపిన బడయగలరు:—

ఈ దిగువ తెలుపబడిన వారందరును ఫోర్డు బ్రాక్కులను ఉపయోగించుచున్నారు.

సైన్యము

మెడికల్ సర్వీ

పోలీసు

పోస్టు ఆఫీసులు

మునిసిపాలిటీలు

జిల్లాబోర్డులు

నూ నెకంపెనీలు

ఎంజనీరులు

కంట్రాక్టరులు

బ్రూయరులు

మిల్లులు

స్టాంట్రులు

పాసెజరు సర్వీసులు

జనరల్ ట్రాన్

స్పార్డు సర్వీసులు

మొదలగునవి

FORD DISTRIBUTORS :---

OAKES & Co. Ltd., MADRAS

Branch at :---TUTICORIN.

నొక శతాబ్దము గడచిన పిదపను అట్టి ధర్మకర్తలను స్వతంత్రముగ వదలివేయుట న్యాయముగ బట్టిరి.

గౌ. పానుగంటరాజుగారు సవరణ నాటేసించుచు ఈ బిల్లు 1928 లో చర్చింపబడినపు డీవిషయముగూడ చర్చింపబడినదనియు, ఈ సవరణలో నూచింపబడిన దేవాలయములను మాత్రమే మినహాయించుట కెట్టి ప్రత్యేకకారణము లేననియు, మలబారులోని ప్రైవేటుదేవాలయములు చట్టముక్తిందకు రావనియు, పబ్లిక్ దేవాలయములు ఇతర ప్రాంతములం దెట్లో ఎల బాగునందును అటులే యని బట్టిరి.

మాధవ రాజుగారు:—సవరణను బలపరచుచు మాట్లాడిరి. పి. గోపాలనుగారు సవరణను ఆక్షేపించుచు దేవదాయ బిల్లును తీర్మానించిన నిమ్మజాతులను, వెనుకబడియున్న తదితర సంఘములవారు చాల యభివృద్ధి జెందుచు రని బట్టిరి.

సత్యమూర్తిగారు:—ఎట్లు?

గోపాలనుగారు మాట్లాడుచు బిల్లు తీర్మానింపబడిన ఆరోగ్యము, విద్య మొదలగు కార్యాలలో గలుగు ఫలితములను తా మనుభవింపగల మనిరి.

యస్. కృష్ణనునాయరుగారు సవరణ నాటేసించుచు ఇట్టి దేవాలయములను మినహాయించవలసియున్నచో ఒక్క మలబారుజిల్లాను మాత్రమే ప్రత్యేకించుటకు కారణములేదనిరి.

యస్. ముత్తయ్యమొదలియారుగారు సవరణను బలపరచిరి. గౌ. పానుగంటరాజుగారు తమ అభిప్రాయమును తిరిగి స్ఫుటముగ విశేషింపించుచు ముందు ప్రకటించిన యభిప్రాయమును మార్చుకొనుటకు బురికొల్పిన నాద మేమియు లేదని బట్టిరి.

తంపనుగారు సమాధాన మొసంగినపిదప ఉపపాదన వోటుకు బెట్టబడి వీగిపోయెను.

పిదప రెండవక్లాజు తీర్మానింపబడి బిల్లునందు శేర్ప బడెను.

3 వ క్లాజునంతను తీసివేయవలయునని సత్యమూర్తిగారు పాపాదించిరి.

3-వ క్లాజు

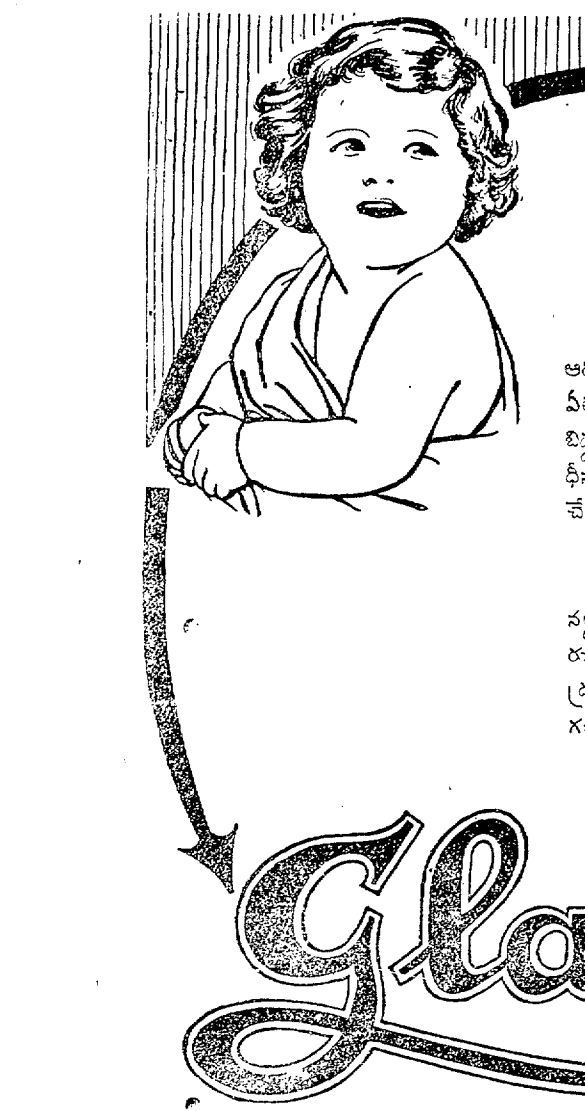
ఇకముందునుంచి ఇందు నూచింపబడిన బోర్డును విచారించినపిదప స్థానిక ప్రభుత్వమువారే దేవదాయమునుగాని ఈచట్టమునుండి మినహాయించవచ్చును. అట్టి మినహాయించు మార్పుల తేక రద్దుచేయవచ్చును.

(బి) నోటిఫికేషను గావించుటవలన స్థానిక ప్రభుత్వము వారిచట్టముయొక్క నిబంధనలను, లేక అట్టివాని ననుసరించి నిర్మింపబడిన నియమములనుగాని జైనమతదేవాలయములకు విస్తరింపజేయవచ్చును. అట్టి విస్తీర్ణము తమ కర్మనుతోచిన నిర్బంధములకు, లేక మార్పులకు లోబడియుండునటుల ప్రకటింపవచ్చును.

అట్టి నోటిఫికేషను గావించుటకుముందు స్థానిక ప్రభుత్వమువారు తాము తలపెట్టిన ఉద్దేశమును దెలుపుచు పార్టీ సెంటుబార్ని గెజటులో ప్రచురించి, అట్టి దేవదాయములకు సంబంధించినవారికి, అట్టి నోటిఫికేషను ఎందు కివ్వరాదో కారణము తెలుపుటకు సరియగు సకాశమొసంగి, వారు ఆక్షేపణ లేవియైన యుండినచో వానిని విచారించినచో మాత్రమే పైవిధముగ జేయవచ్చును.

సత్యమూర్తిగారుపాదనపై మాట్లాడుచు స్థానిక ప్రభుత్వముం దిట్టి అధికారము నుంచుటకు తామాక్షేపింతుమనిబట్టిరి. మినహాయించుటకుగాని, రద్దుజేయుటకుగాని, మార్పులు గావించుటకుగాని సర్వాధికారము స్థానిక ప్రభుత్వమునందుచిన అనవరతము ఎన్నియో చిహ్నులు గలుగుచుండుననియు, దీని కంతముండ బోదనియు బట్టిరి. మెద్యూలు క్రింద సభవారికందరకును ఈ యధికార మొసంగుటకు మారు మెజారిటీయందున్న మంత్రివర్గమీ యధికారమును తన హక్కుగము జేసికొనుట దేవాదాయముల యొక్కగాని, ప్రజలయొక్కగాని నైతికాభ్యుదయమునకు భంగకరమని బట్టిరి. ఈ క్లాజునల మత సంస్థలు రాజకీయ సంస్థలుగ మారును. మతబోధ, వేదాంతవిషయములతో ప్రాద్దుభిముగవారు నశింపజేసిన, న్యాయకాన్త్రములతోను, కాలము గడువవలసినవైనను, అధికారమునున్న పక్షము చేతులలో నిట్టి సర్వాధికారముంచుట నుచితమని బట్టిరి.

"3 వ క్లాజుయొక్క "ఎ" సబ్ క్లాజును" తీసివేయవలయునని యస్. ముత్తయ్య మొదలియారుగారు సవరణపాదించుచు దుర్నిర్వాహకత్వమును తొలగజేయుటయేబిల్లుయొక్క యుద్దేశమైనచో కొన్నిటిని తొలగించుటకు, కొన్నిటిని జేర్చుకొనుటకెట్టి కారణములేదనియు, కొంతకాలము వరకైనను దుర్నిర్వాహకత్వమును సాగనిచ్చుటకు కారణమేమి

కట్నములు

జయమునకు ప్రధానముగా నుండవలసినది. ఆరోగ్యము, ధనము జయమును వెంబడించును. ఏతండ్రి తనకొమారులకు మేలుకొరడు? తన బిడ్డల ఆరోగ్యము నిశ్చయముగా తండ్రి స్వాధీనమునం దున్నది. గ్లాక్సోతో పోషించుట చే దీనిని అతడు చేయగలడు.

చాలకాలమునుండి కావలసిన వెలకునుండి నట్టి గొప్పసంతతి పుత్రులను గ్లాక్సో తయారు చేయును. ఇతర తండ్రులు వారి అల్లం ద్రుకూడ వారిసంతతికి ఎడతెగని మహిమ గలుగుటకై ప్రయత్నింతురు.

THE VITAMIN MILK FOOD.

ఆల్ఫ్రెడ్ యంగ్ అండు కో., లిమిటెడ్, (ఇంగ్లాండులో ఇంకార్పొరేటు చేయబడినది.)

1886 (5)

తెలంగాణ పేజె నెం. 40 మద్రాసు.

యనియు, అందుచే బిల్లు మూలనూత్రమును అన్ని దేవాలయములకు వర్తింపజేయవలయు నని పట్టిరి.

కే. కోటిరెడ్డిగారు సవరణను బలపరచిరి. ఏ. యస్. కృష్ణారావుపంతులుగారు సవరణపై మాట్లాడుచు ఈమతసంస్థలు దేశమునందంతట అనేక జిల్లాలలో న్యాపించియున్నవి గాన వివిధ జిల్లాలనుండి వచ్చిన ప్రతినిధు లుండెడి కాసల సభవారి యందు కంటే స్థానిక ప్రభుత్వముం దీయధికార ముండుట సహేతుకము గాదని పట్టిరి.

ఏ. రామసామి మొదలియారుగారు:—సత్యమూర్తిగారి సవరణ నాటేసించుచు రి సంగతినను సత్యమూర్తిగారి సభకు నూతనముగమన్నారని బట్టిరి. ఈ బిల్లునందు రాజకీయభిప్రాయములేవియు దిగుమతి చేయబడలేదని బిల్లుయొక్క పూర్వ చరిత్రవలన జరియగలదని పట్టిరి. ఇదివరలో నొకమారు సి. వి. వెంకటరమణయ్యగారు "మతసంస్థలను మినహాయించు అధికారము స్థానిక ప్రభుత్వమువారియందే ఉంచవలయు నను సవరణ నుపపాదించినదియు దానిని మంత్రిగారి రామోదించిరియు సత్యమూర్తిగారు దీనిని గమనింపవలయుననియు విశ్వవిద్యాలయ సభ్యుడీ చర్చయందు రాజకీయభిప్రాయముల దిగుమతిజేయుచున్నారనియు బట్టిరి.

సామి వెంకటాచలంకెట్టిగారు:—సవరణపై మాట్లాడుచు ప్రత్యేక రాష్ట్రస్వసరికాలన వచ్చునకు ప్రభుత్వము ఏయొక రాజకీయపక్షమునకుగాని జెందియుండుననియు, అందుచే ఈ యధికార మట్టిపాక్షికప్రభుత్వముచేతిలో నుంచుటవలన గలుగు ఇబ్బందులు చాల గలవని పట్టిరి. మంత్రిగారు తమ ఊహానింకొంత విస్తరింపజేసిన ఈ క్లాజునందలి అపాయము బోధపడగలదని పట్టిరి. గౌ. పానుగంటరాజుగారి రెల్లపుడు మంత్రిగ నుండజాలరు. ప్రతిపక్షమువారు అధికారములోనుండి ఈ క్లాజులోని అధికారము వారిచేతులలోనికివచ్చిన ఏమి సంభవింపగలదు. కావున ఎట్టి పాక్షికాభిప్రాయము నాకోపించుటకు అనకాశములేని శేరోక సంస్థయం దీయధికారమును ఉంచవలయునని పట్టిరి.

గౌ. పానుగంటరాజుగారు మాట్లాడుచు సవరణ కనుకూలముగ జెప్పబడినవాదనలన్నియు చాలవరకు చెంగల్పట్టు ప్రతినిధి (ఏ. రామసామి మొదలియారు)గారిచే సమాధాన మొసంగబడిననని బట్టిచు సవరణ నాటేసించిరి.

ఉపపాదన వోటుకు బెట్టబడి వీగిపోయెను. పోలుగైకొనగ 16 అనుకూలురు, 49 ప్రతికూలురు లెక్కింపబడిరి. ఉపపాదనబడెను.

అనుకూలురలో రా. బి. సి. వి. యస్. నరసింహారాజు, కె. కోటిరెడ్డి, పి. ఆంజనేయులు, ఏ. యస్. కృష్ణారావు పంతులు, సామి వెంకటాచలంకెట్టి, సత్యమూర్తిగారు గలరు.

ప్రతికూలురందు ప్రభుత్వసభ్యులు, మంత్రులు, స. దేవేంద్రుడు, పి. సి. యతిరాజులునాయుడు, బా. కుప్పసామి, మందసా రాజు, బి. మునిసామి నాయుడు, పి. శేకనప్పిళ్ల, శేమిరెడ్డి, కె. నూర్యనారాయణమూర్తి, శరభారెడ్డి గారు గలరు.

సి. వి. వెంకటరమణయ్యగారు, ఆంకినీడు ప్రసాదు, టి. ఏ. రామలింగంకెట్టిగారు తబ్బులుగ నుండిరి.

ఏ. బి. సబ్ క్లాజులు తీసివేయుటకు గావించబడిన ఉపపాదనలగూడ వోటుకు బెట్టబడి వీగిపోయెను.

3వ క్లాజులో "స్థానిక ప్రభుత్వ" మను పదము వచ్చెడి తావులందల దానికిమారు "హోతోర్ ప్రధాన న్యాయమూర్తి, లా మెంటరు హిందూదేవదాయములకు భాగ్యులగు మంత్రిగారు గల ఒక సంఘము" అనుపదము జేర్చవలయు నని కె. కోటిరెడ్డి గారు సవరణ నుపపాదించుచు ఇట్టి సంఘమువలన ప్రజలకెవరికిగాని అనుమానము లుండకేరవనియు, ఈసంఘము అధిక గౌరవపాత్ర మగుననియు, పాక్షికాభిప్రాయములకు తావుండవలయు బట్టిరి. గౌ. పానుగంటరాజుగారు సవరణ నాటేసించుచు ప్రధాన న్యాయమూర్తిగారిని ఇట్టిసంఘములో సభ్యుడుగ నియమించుట చట్టమున కనుగుణముగ నుండదనిరి. ఇంతకంటే మంచిసంఘమైన ప్రజలెల్లరను సంతృప్తిపరుపబాలరు.

సత్యమూర్తిగారు సవరణపై మాట్లాడుచు ఏ. రామసామి మొదలియారుగారు వారి పక్షమును సభలందు పార్లమెంటు రీ కీతిగ గౌరవముగ మాలలాడుట నేర్చుకొనవలె నని పట్టిరి.

ఈ సవరణ మంత్రివర్గముయొక్క నిష్కాపట్య స్వభావమును పరీక్షించు చున్నవని పట్టిరి. పాక్షికాభిప్రాయముకు తావులేని ఒకసంస్థ కీయధికారమొసంగుట యొక్కమని పట్టిరి.

ఏ. రామసామి మొదలియారుగారు:—మాట్లాడుచు ప్రతిపక్షమువారు పాక్షికాభిప్రాయముచే నుత్సాహితులై ప్రజాపరిపాలనాస్రములనే మంటగలుపుచున్నారనియు స్థానిక ప్రభుత్వముకంటేను సవరణయందు నూచింపబడిన సంఘ మెక్కుడు ప్రజాప్రతినిధిసంస్థ గాదనియు బట్టిరి.

పి. ఆంజనేయులుగారు మాట్లాడుచు మతవిషయములు ప్రస్తుత ముండెడి పాక్షిక ప్రభుత్వములచేతులలో నుండరాదని మాత్రమే తమపక్షమునా రావించుచున్నారని పట్టిచు సవరణను బలపరచిరి. ఉపపాదన వోటుకు బెట్టబడి వీగిపోయెను.

ఇంతటితో నేటికి సభ ముగింపబడెను.

నెటిదినచర్య

హిందూధర్మాదాయచట్టము

సెటిల్మెంటుల గురించి అడ్వర్టైజ్మెంటు ప్రతిపాదన

కోరము లేకపోవుట

సెన్సెట్టివ్ కాసనభి ఈ ముద్రయము 11 గంటలకు హిందూ ధర్మాదాయ చట్టమును చర్చించుటకు సమావేశమైనపుడు మునుగు 10 చుండి సభ్యులైనను హాజరు లేకపోయిరి. అందుపై ఎస్. సత్యమూర్తిగారు, కోరము లేకపోవుటచే సభను నిలిపి యుంచుటపై యుండునని ఆక్షేపించిరి. అధ్యక్షుడు సభనంతట కలయ జూచి కోరములేదని అంగీకరించి సభను 11 1/2 గంటల వరకును నిలిపియుంచినదిని ప్రకటించిరి సత్యమూర్తిగారు రంతట స్టాడింగ్ ఆర్డరుల నొకమారు తిలకింపవలసినదని అధ్యక్షుని గోరిరి. కోరము లేనియెడల సభను మరునాటివరకును నిలిపి యుంచవలసినదని స్టాడింగ్ ఆర్డరులందు విధింపబడినది. అనిబంధన ప్రకారము సభను సోమవారము నాటికి నిలిపియుంచవలసి యుంచవలసియుండునని సత్యమూర్తిగారు నుడివీరి.

సత్యమూర్తిగారు మాటలాడుచుండగా డివిజను గంటలు మ్రోగింపబడినవి. వాని వలన అప్పడప్పడే బయలుదేరి వచ్చుచున్న ప్రభుత్వ సభ్యులను ఇతర సభ్యులను సభలోని కన్ని వైపుల నుండియు పరుగుత్తుకొని వచ్చిరి.

ఈ లోపుగా అడ్వొకేటుజనరలు ప్రసంగించుచు, అధ్యక్షుడు కోరములేదని ప్రకటించుటకు ముందు సభ్యులను లేకక్కపెట్టవలెననియు, మొదట నావిధముగ లెక్కపెట్టలేదు గనుక ఇప్పుడు లెక్కపెట్టవలసినదనియు గోరిరి. అధ్యక్షుడు లెక్కపెట్టి ఇప్పుడుకోరము గలదనియు నుడివీరి. అధ్యక్షు డిప్పండిలుల నుడువుటక్రమ పద్ధతి గాదని సత్యమూర్తిగారు రినిరి. అధ్యక్షుడు మొదట సభ్యులను లెక్కపెట్టెను. అప్పుడు పదిమంది కంటే నెక్కువలేదు. అందుచే కోరము లేదని ప్రకటించెను. అధ్యక్షుడు సభ సర్దుగంట కాలము నిలువలెనా? మరునాటివరకు నిలువలెనా? యనునది యే ప్రస్తుతప్రశ్న.

అధ్య. — భారతకాసన సభయందుగూడ అధ్యక్షు డొక దినమున కోరములేక సభను అర్ధగంటవరకు నిలిపియుంచెను. సత్యమూర్తిగారు ప్రత్యక్షైర్ మొసగుచు కోరమున్నయెడల కార్యక్రమమును జరుపుట తన యుద్దేశము గాదు గనుక—తన ఆక్షేపణ ను గురించి పట్టుపట్టనని నుడివీరి. అంతట ప్రశ్నిత్తరములు గైకొనబడినవి.

రిసెటిల్మెంటుల గురించి చర్చించుటకు సభా కార్యక్రమము నాడవలెను

కాసనసభవారీయమునకు పాదకుండ, ప్రభుత్వమువారు చట్టవిరుద్ధముగను నిరంకుశముగను నిర్ణయముగను సాగించుచున్న రిసెటిల్మెంటు పనులనుగురించి చర్చించుటకుగాను సభా కార్యక్రమమును నిలుపవలెను అని జె. ఎ. సాల్వానాగారు పాదకుండించుచు ఈవిషయము అత్యవసర మైనదనియు, ప్రజలందరూ సంబంధించినదనియు రిసెటిల్మెంటువిషయమునను, భూమి నమ్మల విషయమునను ప్రభుత్వములవారు అచిరకాలములో నీ కాసనసభలో ఓల్లల ప్రవేశపెట్టి అనుమతి నొందవలెనని జాయింటు పార్లమెంటరీ సంఘమువారుగూడ సూచించి యుండి రనియు నుడివీరి.

గౌ॥ ముద్దుబాంకుగారు (రెవిన్యూసభ్యుడు) ఈ విషయమును విపులము చర్చించుటవలన, నెట్టి ప్రయోజనమును నుండజాలదు. సభవారి ప్రతిపాదన నంగీకరించినను ప్రభుత్వమువారి కాసనసభలో నెట్టిచట్టమును గాని ప్రవేశపెట్టుటకు కావ్యవధి లేదు.

అధ్య. — ప్రభుత్వమువారిచర్యలో చట్టవిరుద్ధ మగునదేమి?

జె. ఎ. సాల్వానాగారు:— కాసనసభవారిదివరకు ప్రభుత్వమువారు దెచ్చిన ల్యాండు రెవిన్యూ బిల్లును నిరాకరించిరి. పిదప చిరకాలములోనే మరియొక ల్యాండు రెవిన్యూ బిల్లును దెచ్చెదమని ప్రకటించిరి. కాని ప్రభుత్వమువారింతవరకు నెట్టి బిల్లును దేకుండగనే కాలము గడుపుచున్నది. సభవారి అనుమతి లేకుండ రిసెటిల్మెంటులను జేయరాదని కాసనసభవారిది వరకు చెందు. పర్యాయములు తీర్మానించియున్నారు. ప్రభుత్వమువారి తీర్మానములను గాలి కెగురగొట్టి, జిల్లాలలో రిసెటిల్మెంటులను జరుపుచున్నది. ఇది చాల నిరంకుశమును చట్ట విరుద్ధచర్య.

అధ్య. — ఇందత్యవసరమునుబట్టి మేది? ఈ ప్రతిపాదన నంగీకరింపబడునెడల ఆపబడు రిసెటిల్మెంటు చర్య లేమైన గలవా?

జె. ఎ. సాల్వానాగారు:— ప్రస్తుత కాసనసభ కాలములో ప్రభుత్వమువారు చర్య దీనుకొనగలరని నాయుద్దేశము గాదు.

అధ్య. — అర్దురు, అర్దురు. ఈవిషయ మత్యవసరమైనది గాదని నేను సంశ్చిప్తి జెందితిని. అందుచే నీ ప్రతిపాదన కనుమతినీ నిరాకరించితిని.

సప్లి మెంటరీ గ్రాంటు

గౌ. పానుగల్లు రాజాగారు ధర్మాదాయముల బోర్డునకు 60 వేల రూప్యముల ఋణము నిచ్చుటకు అనుమతి నొసగవలెనని సప్లి మెంటరీ గ్రాంటును గోరుచు ఇదివరకే బోర్డువారికి రు 150 వేలు ఋణ మొసగబడినదియు కాని ధర్మాదాయముల వారు తమ విరాళముల చెల్లింపక మైకోర్టులో దావాలు దెచ్చుటచే—దావాల సాగించుటకు బోర్డువారికే ధనముగావలసి వచ్చెననియు నుడివీరి.

ఆర్. శ్రీనివాస అయ్యంగారి విషయమై చర్యను సోమవారమువరకు నిలిపియుంచవలెనని ప్రతిపాదించుచు ఈ విషయము చర్యకు వచ్చునని సభ్యుల కిప్పటివరకు చెలియలేదనియు, తినిన వ్యవధి లేక పోవుటచే సవరణల దెచ్చుటకు తమ కవకాళము లేకపోయిన దనియు నుడివీరి. సవరణ అంగీకరింపబడినది.

మాడల క్లాజునందలి ఏ ఫజ్ క్లాజులో “ఇకముందు నూచింపబడుబోర్డు” అనుచోట “ఇకముందు నూచింపబడు” అను పదములను దీసివేయవలయునను పి. వి. యస్. సరసింస్వా రాజగారి సవరణ చర్యలేక అంగీకరింపబడినది.

“ఇక ముందు నూచింపబడు బోర్డును విచారించి” అను మాటలకు పిదప “కాసన సభవారి సిఫార్సు గైకొని” అను పదములను జేర్చవలయునని ఆర్. శ్రీనివాస అయ్యంగారు సవరణ నుపపాదించిరి. దీనివలన ఏదేవాదాయములను చట్టమునందే మినహాయించుటకైన బోర్డునుమాత్రమేగాక స్థానికప్రభుత్వము కాసనసభ్యుల సిఫార్సుగూడ గైకొనవలసి యుండును. ఈవిషయము పాక్షిక రాజకీయముల కతీతమై యుండవలయునని ఉపపాదకులు పల్కిరి.

యస్. కృష్ణన్ నాయురుగారు సవరణనెదుర్చుచు ఈసవరణ యంగీకరింపబడిన పాక్షిక రాజకీయములందీవిషయము ఈ డ్యుబడుననియు, మంత్రి లేపత్తునువారైనను వారికి బహుశం భ్యాకులబల ముండుననియు, అందుచే పాక్షిక రాజకీయముల నుండి తప్పకొనవలెదనియు, సవరణవలన ఉపపాదకుల అభిప్రాయమునకు కేవలము ప్రతికూలముననియు బల్కిరి.

గౌ॥ పానుగల్లు రాజాగారు మాట్లాడుచు మినహాయింపుల నొసంగుట పరిపాలనావిషయము గాని జనరల్ సిద్ధాంతము గాదనిరి. కాసనసభయందెల్లపుడు పాక్షిక రాజకీయములకు తావుండునుగాన ఈ సవరణవలన అట్టి నిష్పక్షికత్వము చేకూర్చబడినది పల్కిరి.

యస్. సత్యమూర్తిగారు సవరణపై మాట్లాడుచు ఈ సవరణ అంగీకరింపబడిన స్టాడింగ్ ఆర్డరులక్రింద ఈసభయందలి అన్ని పక్షములకు ప్రాతినిధ్యము గల ఒక స్థానాంశమును నియమించి ఈ విషయమును చర్చించు అధికార మొసంగవచ్చుననియు బాధ్యతాయుతముగ కాసనసభ్యుల కీ విషయమందొ జోక్యముండుట వాంఛనీయమనిరి. పిదప సవరణ వోటుకు బెట్టబడి వీగిపోయెను.

రి-వ క్లాజు (ఏ) ఫజ్ క్లాజులో చివర “ఈ చట్టముయొక్క అన్ని లేక కొన్ని నిబంధనల నుంచి ఏదేవాదాయమును గాని మినహాయించవచ్చును లేక అట్టి మినహాయింపును మార్పు జేయవచ్చును లేక రద్దు జేయవచ్చును” అను పదములలో “అన్ని లేక కొన్ని” అను పదమును “మార్పుజేయవచ్చు” నను పదమును తీసివేయవలసినదిగ సత్యమూర్తిగారు పాదించిరి. మినహాయింపుల నొసంగునపుడు కొన్ని నిబంధనలను మాత్రమే తొలగింప నవసరములేదని పల్కిరి.

గౌ॥ పానుగల్లు రాజాగారు ఉపపాదన నెదుర్చుటకు తామత్యంత సంతోషస్థాంతులమగుచున్నామని పల్కిరి. మినహాయింపులు దేవాదాయములయొక్క అధికారాదును, అల్పదాయములపై ఆధారపడియుండునని పల్కిరి. అయాపరిస్థితులను బట్టి, కొన్ని నిబంధనలను వర్తింపజేయుటయు, నిర్ణయమును మార్పుజేయుటయు అవశ్యకమగునని పల్కిరి.

అడ్వొకేటు జనరలుగారు సవరణ నెదుర్చుచు ఈసవరణ మతినంశుల కెట్టి సాకార్యమును గలుగజేయదని పట్టుచు మంత్రిగారి వాదనలతో ఖేకీభవించిరి.

ఆర్. శ్రీనివాస అయ్యంగారు ప్రభుత్వమునందలి యధికార ముండుటవలన సప్టమును జెప్పిరి. సర్. టి. సదాశివయ్యగారు మాట్లాడుచు కొన్ని దేవస్థానములందు విలువగల వస్తువులు ఉపేక్షింపబడి పాడగుచున్నవనియు అట్టివాని విషయములో చట్టమునంతటి కొన్ని నిబంధనలు మాత్రమే వర్తింపజేయుటకు ధర్మకర్త లంగీకరించినదియు బల్కిరి. పిదప సవరణ వోటుకు బెట్టబడి వీగిపోయెను.

“మినహాయింపులకు కాసనసభవారి ఆమోదము”

రి క్లాజు (బి) ఫజ్ క్లాజులో “స్థానిక ప్రభుత్వము నోటిఫికేషనుచేత జైను దేవాదాయముల కీ చట్టమునందలి నిబంధనలని ప్రతిపక్షియవచ్చును” ను భాగములో “నోటిఫికేషనుచేత” అనుపదమునకు పిదప “కాసనసభవారి తీర్మానముయొక్క తీర్మానముచే బలపరుపబడి” అనుపదములను జేర్చవలసినదిగ ఉపపాదించిరి.

గౌ॥ పానుగల్లు రాజాగారు సవరణ నెదుర్చుచు నోటిఫికేషను ఒసంగినపిదప అట్టి దేవాదాయములకు సంబంధించిన వారికిగల ఆక్షేపణలేమియో తెల్పుటకు సంపూర్ణావకాళముండుననియు, ఇది కేవలము పరిపాలనావిషయ విషయమగున కాసనసభకెట్టి జోక్యముగాని ఉండుట అవసరము గాదని బల్కిరి.

యస్. కృష్ణన్ నాయురుగారు సవరణనెదుర్చుచు ఇంతకు ముందు చర్చింపబడిన సవరణ కనుకూలముగ జెప్పబడిన వాదనలే దీనికిని అనువర్తించుననియు, సవరణవలన గలుగు ఫలిత మేదియు లేదని పల్కిరి.

సత్యమూర్తిగారు సవరణను బలపరచుచు కాసనసభ్యులు గావించెడి కిఫార్సు ప్రభుత్వముపై నిర్బంధము గాదనియు, కాసనసభ్యుల అభిప్రాయముల నీవిషయములో చెలిపికొనుట యొక్క మనియు, పరిపాలనావిషయములందైన కాసనసభ్యుల సమ్మతి గల్గెనుటవలన గలుగునట్లు మేమియు లేదని పల్కిరి.

తులసిరాముగారు సవరణను బలపరచుచు సవరణ నిరపాయకరమును అవసరమునని పల్కిరి. స్థానిక ప్రభుత్వముక్క కలము పోటుతో చట్టము క్రింద హిందూ దేవాదాయము నుజైన దేవాదాయముగ జేయవచ్చుననియు ఇట్టి విషయములో నైన కాసనసభ్యుల అభిప్రాయమును దీసికొనవలెండుట మంత్రిగారి నిరంకుశత్వమునకు మరింత ప్రబలిదర్శనముగ నుండగలదని పల్కిరి.

ఉపపాదన వోటుకు బెట్టబడి వీగిపోయెను. పోలు గైకొనగ 22 అనుకూలురు, 89 ప్రతికూలురులచే సవరణ ఓడినటుల ప్రకటించబడినది. సర్. టి. సదాశివయ్యగారు, పి. వెంకటరమణారావు, ప్రభాకరక తంపను గారలు తిట్టబడుగ నుండిరి.

రి వ క్లాజు తీర్మానింపబడి చట్టమునందు జేర్చబడిన “100 సం॥ లకు పైబడిన మతముల మినహాయింపవలెను”

4 వ క్లాజు “ఈ చట్టము తీర్మానింపబడిన 5 సం॥ లకు సంవత్సరాదాయము చే వాలయము నకు రు 500 లుకు, మతమునకు రు 250 లకు అల్పమును ఆదాయముగల సంస్థలను ఈ బిల్లునుండి మినహాయించవచ్చునను “నాలుగవక్లాజులో” 100 సంవత్సరములనుండి వచ్చుచున్న లేక అంతకు మైగ వయస్సుగలిగిన వత్తములు” అని జేర్చవలయునను సవరణను పి. వి. వెంకటరమణయ్యంగారు పాదించుచు కొన్ని బ్రాహ్మణ్య బ్రాహ్మణముతములపరిపాలన తామెరుగుదుమనియు వానిలో చాల భాగము సక్రమముగ పరిపాలింపబడుచున్నవనియు, మతాధిపతులు తమముతముల మినహాయింపుకొరకు బోర్డునకు దరఖాస్తుబెట్టుకొనుట తమ గౌరవలోపముగ తలచుకొని పల్కిరి. 1:0 సంవత్సరములకు పైబడిన మతములపై అల్పముపరిపాలన నాలోపించుటకు పీలులేదనియు, బోర్డునాపింపబడిన 20 మాసముల పిదప ఒక్కసంవత్సరమాత్రమే పరిగ నిర్వహింపబడుట లేదని బోర్డు అధ్యక్షులు దెల్పినందుల అందుచే ఒకటిరెండుదన్న మతములన్నియు క్రమముగ నిర్వహింపబడుచున్నవి. పల్కిరి.

గౌ॥ పానుగల్లు రాజాగారు సవరణనెదుర్చుచు దాదాపు మూములన్నియు 100 సం॥లకు పైబడినవేయనియు, ఈసవరణ నంగీకరించిన మతముల నెల్ల తొలగింపవచ్చుననియు, బ్రాహ్మణ్యముగాని, బ్రాహ్మణేతరమతముగాని అక్రమనిర్వహణముండినచో దానికి బిల్లు వర్తింపబడజేయవలెనని పల్కిరి.

పి. వి. వెంకటరమణయ్యంగారు:— 100 సం॥లోపల స్థాపించినమతములు చాల గలవు.

ఆర్. శ్రీనివాసాచార్యులగారు ఉపపాదనను బలపరచుచు ఒక శతాబ్దమునకు ముందు స్థాపించబడిన మతముల మినహా యిందుట న్యాయమని పల్కిరి.

శ్రీ సత్యకూర్తిగారు సవరణను బలపరచుచు 100 సం॥లు నిలువజాలిన సంస్థ ప్రక్రమముగ నిర్వహించబడగలదనుట నిర్ణయపరచిరి. మతములలో అధికభాగము 100 సం॥లకు పైబడినవి గావనిరి. ఈసవరణ సంగీకరించిన వెనుకటి నిర్ణయముతో జోక్యము గలిగించుకొనుటగాదు. కావున ఇట్టి మతములను మినహాయించదగునని కోరిరి.

డి॥ బి॥ పి. శేషపిల్లెగారు సవరణనెదుర్చుచు తాము తెంగళ బ్రాహ్మణేతరునిపక్షము వహించి మాట్లాడుచున్నామనిరి. తా మనేక పూర్వముల నెరుంగుదుమనియు వానిలో అధికభాగము దుర్మిర్యాపక మొనర్చబడుచున్న వనియు, దేశియులచే నిర్మితమైనబోధలో విశ్వాస ముంచలయునని పల్కిరి.

టి. ఏ. రామలింగచెట్టిగారు సవరణనెదుర్చుచు మతములపై తనిఖీయింపబడునని అంగీకరింపబడినపుడు ఆమతము యొక్క సంవత్సరములనుబట్టి ప్రత్యేకింపబడుట అవాత్యకమనిరి. తామెరిగినంతవరకు ఆ నేకమతములం దక్రమనిర్వహణము గలదనిపల్కిరి.

ఉపపాదన వోటుకు బెట్టబడి వీగిపోయెను.

అంతట సభ్యు లుపాహారములకై లేచిరి.

అతిబాల్య వివాహములవలన కలుగుచున్న అనర్థకములు

“హిందూసంఘస్థితి వంగరాష్ట్రమునం దెటులున్నదో యితరరాష్ట్రములందును అటులేయున్నది. ఇంకను అభ్యాష్ట ముగకూడ నుండవచ్చును. హిందువులలో ముఖ్యముగా నిమ్న జాతులలో అతి బాల్యవివాహములు చాల హెచ్చుగానున్నవి అందువలన విశేషములగు బాలికలసంఖ్య మిక్కిలి హెచ్చుగా నున్నది. వంగరాష్ట్రమున డాం, చమారు, వామశూద్ర, కైవర్త (పల్లెవారు), కులములలో నీదురాచారము మిక్కిలముగానున్నది. వంగరాష్ట్రమునందలి జనసంఖ్యలో యీకులములవారే మిక్కిలి హెచ్చుగానున్నారు.” అని వంగరాష్ట్రమునుండి ఒక విశేషిని వ్రాయుచు లెక్కలనుగూడ నాకు పంపెను.

1. బాల్యవివాహ పద్ధతివలన కలకొని బాలుకును, బాలికలును జీవచ్ఛవము లగుచున్నారు.

2. సంపూర్ణ వికాసము కలుగకముందే స్త్రీపురుషులు సంభోగించుచుండుటచే వారికి పుట్టెడు బిడ్డలు ఒక్కవరములగుచున్నారు.

3. ఇట్టి సంభోగ పద్ధతివలననే శిశుమరణములు మిక్కిలముగా నున్నవి.

4. ప్రతి సంవత్సరమున కేలకొని బాలికలు విధవలుగు చున్నారు. వారిలో చాలమంది వ్యభిచారాది దుష్కార్యము లొనరించుచు సంఘమునకు మహాపకార మొనరించుచున్నారు.

5. హిందూ సంఘమున జనసంఖ్య క్రమముగా తగ్గిపోవుచున్నది. బలమును ధైర్యమును నీతిని అంతరించుచున్నది. అని గూడ ఆ విశేషిని వ్రాసెను. ఇది ముఖ్యముగా చదువ దగినది. (మో. క. గాంధీ. ఎంగు యిండియా 26-8-26)

దక్షిణాఫ్రికాలో వర్ణనిరోధచట్టము

గనుల పరిశ్రమల కాఖవారినుండి అచట భారతకాంగ్రెసు సంఘములవారి కిటుల లేఖవచ్చినది.

“మీరు 14 వ తేదీని గనులచట్టము సవరణగూర్చి రాజ ప్రతినిధికి పంపిన తొలివార్తనుగురించి కొన్ని చట్టములు న్యాయ విరుద్ధములని న్యాయాధిపతులు తీర్పుచెప్పక ముందుండెడిస్థితి నే మరల కాల్ క్రమమున నెలకొల్పవలె ననియే దొరతనముపారు సంకల్పించిరి. ఆరోగ్యమును భద్రమును కలుగుట కిది అవసరము.

కోట్లవారు తీర్పు చెప్పటకు పూర్వమున్న స్థితిగూడ నిపుడు మార్పణలయకొనలేదు. దానిని మార్చదలచినపుడు ప్రజలందరూ ఆక్షేపణలను తెలుపబడుట కవకాశ మియ్యబడును.

కావున మీరు యీ సమయమున గవర్నరు జనరలు చూచుటవలన నెల్లాభమును కలుగదు. అని ఆ లేఖలో నున్నది.

అనగా ప్రస్తుతము కఠిన పద్ధతులవలంబించరుగాని అంతకంటె మరెట్టి సదుపాయమును చేయరు. ఇక ముందుగూడ కఠినపద్ధతుల వలంబించరని చెప్పటం కాభారమేదయును లేదు. అట్టి కఠిన పద్ధతులకు ప్రజలు సంసిద్ధులు కావలెనను నూచన గూడ అందుకలును. చెడనిబంధనను చెట్టుచే అహులు జరిపినను లేక ఆమోదించి సిద్ధముగా నుండుకొనిననుగూడ నది హానికరమే యగును. (మో. క. గాంధీ ఎంగు యిండియా 26-8-26.)

కాంగ్రెసు అభ్యర్థులకే వోటుజేయుడు

ఆంధ్ర రాష్ట్రము

వోటురులకు వోచ్చరిక

రానున్న నవంబరు మాసము దేశముయొక్క భావిస్థితిని నిర్ణయింప నున్నది. పరాధీన దేశమందు ప్రజాపక్షము ప్రభుత్వపక్షము తప్ప వేరొండుకట్టికే తావులేదు. సంస్థల కెల్లను తల్లియగు కాంగ్రెసు సంస్థ ముప్పదిమూడు కోట్ల భారతీయులపక్షమున చేజాచి మీతోడ్పాటు నాశించుచున్నది. తల్లిపిలుపు నాలించి జననియాజ్ఞ నొదల దాల్చి స్వీయధర్మమును నిర్వర్తించు కొను వారలే స్వరాజ్యమును సాధింపగలరు.

అఖిలభారత కాంగ్రెసు సంస్థచే నియమింపబడిన ప్రజాప్రతినిధులు ఆంధ్రనాయకత్వనరు లీదిగువ జేర్కొనబడినవారికే మీ వోట్ల నొసంగి కాంగ్రెసుపట్ల గల మీయనుపమాన భక్తివిశ్వాసముల బ్రకటించి కృతకృత్యులు గండు !

భారత శాసనసభ

గంజాము; విశాఖపట్టణము:— శ్రీయుత వరహగిరివెంకట శోగయ్యగారు.

తూర్పు, పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలు:— ... ఆంధ్రకేసరి టంగుటూరు ప్రకాశంపంతులుగారు.

దత్తమండలములు; చిత్తూరు:— ... సి. దొరసామి అయ్యంగారు.

గుంటూరు; నెల్లూరు:— ... బత్తెని. పెరుమాళునాయుడుగారు.

మదరాసు:—(మహమ్మదీయస్థానము) ... ఉమ్మాలలీషాకవి. నయ్యదు ముత్తూజాసాహెబు

చెన్న నగరము(మహమ్మదీయేతరస్థానము)...శ్రీ యస్. శ్రీనివాసయ్యంగారు

[గార్లు

రాష్ట్ర శాసనసభ

గంజాము:—

శ్రీయుత వరదా కామేశ్వరరావునాయుడు;

... శశిభూషణరథో మహాశయో;

... ఉన్నవ రామలింగం గారలు.

... వసంతవాడ బుచ్చి సుందరరావుగారు,

... చింతలపాటి వేంకటసూర్యనరసింహరాజుగారు

... పూసపాటి కుమారవెంకటపతిరాజుగారు

... బులుసు సాంబమూర్తిగారు.

... బిక్కిని వెంకటరత్నంబాదరిగారు.

... కందుల వీరరాఘవస్వామి నాయుడుగారు

... దండు నారాయణరాజుగారు,

... మోతే నారాయణరావుగారు.

... అయ్యదేవర కాశేశ్వరరావుగారు

... కొల్లిపర సూరయ్యభాదరిగారు.

... పిల్లలప్పరి ఆంజనేయులుగారు

... గోగినేని రంగనాయకులు చాదరిగారు.

... కోట జయరామరెడ్డిగారు.

... ఆమంచర్ల సుల్ఫు కృష్ణరావుగారు.

... పొణకా గోవిందరెడ్డిగారు

... కొండురు వెంకటశివరాజుగారు

... కె. కోటిరెడ్డిగారు

... ఎ. వరశురామారావుగారు.

... చీమలవాగుపల్లి నారాయణరెడ్డిగారు.

... బి. ఓబిరెడ్డిగారు.

... యస్. శంకరరెడ్డిగారు

... గాడిచర్ల హరిసర్వోత్తమరావుగారు

... పి. శివరావుగారు.

... సామి వేంకటాచలంశెట్టిగారు

... వి. మాళివామణి పిల్లెగారు

... పి. భక్తవత్సలునాయుడుగారు

... డాక్టరు. బి. యస్. మల్లయ్యగారు.

... (మహమ్మదీయస్థానము) అబ్దుల్ హమీదుఖాను

... నజీరు అహమదుగారు

[గారు

నెల్లూరు, గుంటూరు, చిత్తూరు:—

... మహమ్మద్ ఖాజామొహదీన్ సాహెబుగారు

దత్తమండలములు:—

... నయ్యదు మొహదీన్ ఖాద్రిగారు

చెన్న పురి విశ్వవిద్యాలయము:—

... యస్. సత్యమూర్తిగారు

దక్షిణ ఇండియా వర్తకసంఘము:—

... సి. గోపాలకృష్ణగారు

మధ్యజిల్లాలు (భారత క్రైస్తవసంఘము):—

... డి. కొళ్లంపై గారు

మదరాసు వార్తలు

చెన్నై పురి అన్నదాన సమాజము:— ఆగస్టు నెలలో 4460 పేదలకు అన్నదానము జరిగెను. సగటున దినమునకు 144 మందికి. ఇందు 2027 గురికి ప్రత్యేక విరాళముల నుండి 1599 గురికి స్థిర విరాళముల వడ్డీనుండి చెల్పించబడును. 9 తేదీన అత్యధిక సంఖ్య 300 మందికి అన్నదానము జరిగెను.

అరుంధతీయ మహాసభ:— ఈ సభవారిచే స్థాపించబడిన రెండు పెరంబూరు పులియంతోపు రాత్రి బహుళ 5 వ వారీకోత్సవము 5 వ తేదీ సాయంకాలము 4 గ. సభామందిరమున 48½ పెరంబూరు హోదానందు జరుగును. రా. బ. టి జరదరాజులు నాయకుగారు అధ్యక్షత వహించెదరు. శ్రీ. సుతి అలిమేలుమంగళాచార్యుగారు ఉపన్యసించెదరు.

ఎన్నికల ప్రచారము-సభలు:— జిల్లాకాంగ్రెసు వారి యాజమాన్యమున అదివారం 5 వ తేదీ 6 గంటలకు తిలవ ఘాటుసమన్వయమున కాంగ్రెసు అభ్యర్థుల బలపరచుటకు సభ జరుగును. ఎన్. శ్రీనివాసయ్యంగారు, సత్యమూర్తి, స్వామి వెంకటాచలం చెట్టి, ఓ. కందస్వామి చెట్టి మున్నగువారు పాల్గొందురు.

రాకపోకలు:— ట్యూబుల క్లోసింగు పనులపై డాక్టరు ముత్తుగారు భారతదేశ పర్యటనము ముగించి నేటిదినము ఉదయం చెన్నై పురికి వచ్చిరి.

రైల్వేల గవర్న మెంటు ఇన్స్ పెక్టరు కనలు కలిగారు నేటిదినం ఉదయం చెన్నై పురికి వచ్చిరి.

ఫీస్ ఇంజనీయరు మోల్సునర్డుగారు కోయంబుత్తూరుకు బొబ్బిలి వహారాజుగారు బొబ్బిలికి మేజరు బరస మర్దాకుగారు బొంబాయికి నిన్నరాత్రి వెళ్లిరి.

విచారకరముగు మరణములు:— మూర్ఖకోగ యితో బాధపడుచున్న 50 సంవత్సరముల వయస్సుగల శ్రీ వాకల పేట చెరువులో గుడ్డు ఉతుకుమండగ మూర్ఖువచ్చి 3 రువులో పడెను. మరణించునంతవరకు సమీపమున సహాయు చేయవా రెవ్వరు లేకపోయిరి. ఇన్స్ పెక్టరు హంకిన్సు గారు మరణ విచారణ జరిపెను.

కృష్ణాపేటలో రెండు సంవత్సరములు వయస్సు గల బిడ్డలు ఇంటిలో ఆడుకొనుచుండెను. తల్లి లేని సమయమున పొబ్బిమిద యున్న బియ్యపు తప్పెలను తాకగ నడుకుచున్న యువముగంజి బిడ్డపై పడెను. వల్లంతుయు కందిపోయెను. సుప్రతికి బిడ్డను తీసికొనిపోయిరి గాని నిన్నరాత్రి బిడ్డ మరచెను.

ఇండియన్ బ్యాంకు

ఆగస్టు 31 తేదీతో అంతమయ్యే నెలకు ఆయా వ్యయ క్రిక:

వ్యయము	రూ.	పైస.
గ్రింపబడిన మూలధనము	127928	0 0
వనది	70000	0 0
గోడెట్టు	10560929	7 10
స్వ పెరుకాంట్లు	67558	15 5
రమణు	115404	0 6
మొత్తం	12728117	7 9
ఆదాయము		
లు పెట్టుబడి	10815547	6 7
గ్రింకు భవనము	108722	5 9
సప్తాకు	41255	4 10
ఇన్న బిల్స్	67558	15 5
ములు	90250	7 5
గ్రింకులకడ నగదు	2104797	15 9
మొత్తం	12728117	7 9

శాసనసభ ప్రశ్నోత్తరములు

గ్రామోద్యోగులు
జె. ఎ. సలదానాగారు:— గ్రామోద్యోగులను తిరిగి నియమించుటనుగూర్చి ఏమియేర్పాటులు జేసిరి?
ఉ:— దీనిగూర్చి 1926 జూలై 30-వ తేదీన ప్రకటన గావించబడెను. అందు వివరముగ తెలియజేయబడెను.

కరణముల అధికారము
ఎ. చిదంబరనాథుడు:— కరణము గ్రామమున సముద్ర గుమాస్తాయగునా? కరణములకు గ్రామసాఖరులపై అధికారము గలదా?

ఉ:— గుమాస్తాయనగా యేమి ఆరమో దానిబట్టి తెలియగలదు. కరణము మునసబునకు క్రింది ఉద్యోగి అని ఆర్డరు గునో తప్పదు. కాని కరణము మునసబునకు గుమాస్తాలవలె సహాయము జేయవలెను. కరణమునకు గ్రామసాఖరులపై స్వయముగ నేమియు అధికారము లేదు. వారిచే పనులు జరిపించుచుండవలెను. వారు సరిగ పనిచేయునున్నచో రిపోర్టుజేయవలెను.

శ్రీల సేవాసదనము, మైలాపూరు
మార్గరేటు ఇ. కజన్సుగారు ఇట్లు వ్రాయుచున్నారు:— ఈ సంఘమును చేతిపనుల నేర్పు తగతి బాగుగ కొనసాగుచున్నది. 60 మందికి వైగా నేర్పుకొనుచున్నారు. ఒకరు కోర్క నూరు పేముకుప్పిలు తయారుజేయుచున్నారు. అవి పూర్తిగావచ్చినవి. పని జూచి అందరు సంతృప్తిపడిరి. ఇంక నెవరైన కోరినచో తయారుచేయించెదరు. గవర్న మెంటు టెన్షన్లు ఇక్స్ ట్యూటునుండి ఒక ఉపాధ్యాయురాలిని బిలచ్చియాపెచే మేజోస్టు అట్టుట కుట్టుట పని నేర్పించుచున్నారు. బనియనులు మున్నగునవిగూడ తయారుజేయుదురు.

తునిరాణిగారు యీసంస్థయందు శిక్షణబొందు తెలుగు శ్రీకృష్ణ ధనసాయము జేయుటకు గాను రూ 180 ఒసంగిరి. వేరొక స్కాలరు పిపు గూడ గలదు. రాదలవినవారు వెంటనే తమయోగ్యతల డెబువును దరఖాస్తు లంపుకొనవలెను. 18 ఏండ్లను మించిన ఆరోగ్యవంతులగు యువతులు, స్వభావ వ్రాయచుచు నేర్చినవారు గావలెను. వితంతులైన మంచిది. దీనికి చేరిన హోస్టలునందు యింకనిదనికి భోజనవసతి గలదు. ఇందు చేరు బాలికలకు ప్రైమరీవరకైన విద్య నేర్పుట అవసరముగ తోచెను. కావున గానము, తమిళము ఇంగ్లీషు నేర్పుటకు తగిన యేర్పాటులు జేయబడెను. ఉదయం 7-9 గ. వరకు శిశుసంరక్షణ 10-11 గ. వరకు భాషాజ్ఞానము 12½ నుండి 4½ వరకు చేతి పనులు నేర్పబడును. నాలుగు వ్యక్తులు పనిజేయుచున్నవి. పూర్తిగా అక్కడనే పనిజేయుగల్గు నేతపనియందు దనుభవముగల శ్రీ కావలెను. ఆమెకు పనినిబట్టి జీత మొసంగబడును. ఇంక నెక్కువ వివరములు తెలియగోరువారు “ఉదయవనం” రాయపేట హోదా, సంస్కృత కాలేజీవద్ద అని వ్రాయవలెను.

నోటీసు

లేటు భమిడిపాటి మల్లికార్జునుడుగారికి రావలసిన ప్రావోటు బాకీకి మల్లికార్జుని కాకినాడ సబుకోర్టు S. C. 735/25 దు దావా ప్రకారం డిక్రినిపొంది సొమ్ము రాబట్టు కొనుటకుగాను పిటిషనర్ల అడుగుమల్లి కుబ్బయ్య, యీ శేషయ్యగారలచే పెద్దాపురం డిల్లీ మనసబు కోర్టులో O. P. 18/26 నెంబరున వారసత్వపు సర్టిఫికేట్టు నిమిత్తం దాఖలుకాబడిన పిటిషను ది 18-9-26 తేదీకి వాయిదా అయివున్నది. గవర్న అందుకు ఆక్షేపణలు వున్నవారు సదరు తేదీన 11 గంటలకు కోర్టుకు హాజరయి తెలియపర్చుకోవలెను

పెద్దాపురం } కోర్టి శేషగిరిరావు
 2-9-26 } పిటిషనర్ల పేరే.

విద్యార్థులు కావలెను

మోటారుకారులను నడపుటకు, ఆందుకు సంబంధించిన మెకానిజము పూర్తిగా నేర్చుకొనుటకు విద్యార్థులు కావలెను.

832 ప్రాప్యేక్షకులు ఈదిగవ విలాసమునకు వాయుడు.

Principal
SRI RAM MOTOR SCHOOL
 (Recognised by the Govt.)
 The Best Equipped Motor School
 Walajah Road
 Tel. 3444 Madras

వాతావరణ స్థితి

1926 సం॥ సెప్టెంబరు నెల 4-వ తేదీ శనివారము

ముఖ్యజిల్లాలు	గత 24 గంటలలో అత్యధిక వర్షము	గత 24 గంటలలో అత్యల్ప వర్షము	గత 24 గంటలలో వర్షము	వీలిన 1-వ తేదీనుండి వర్షము	సాధారణముగ సంవత్సరమునకు కురియు మొత్తము.
గోపాల్ పూర్	86.4	78.9	...	18.41	— 8.07
విశాఖపట్నం	84.2	78.1	0.08	12.17	— 3.20
కాకినాడ	84.0	76.3	0.88	28.16	+ 11.10
మచిలీపట్నము	87.1	76.4	0.27	15.20	— 3.60
కర్నూలు	90.9	76.6	...	6.83	— 6.80
బళ్లారి	98.0	75.4	...	3.43	— 3.11
అనంతపురం	...	...	...	7.12	— 2.47
కడప	90.6	73.2	1.24	18.00	+ 4.52
నెల్లూరు	94.1	77.1	...	10.95	+ 3.18
మద్రాసు	94.3	75.3	...	7.74	— 3.41
కడపూరు	92.3	78.6	...	7.02	— 3.19
నీలము	98.9	77.4	...	8.08	— 6.32
కోయంబుత్తూరు	89.2	72.2	...	4.73	+ 0.28
తిరుచనాపల్లి	101.4	78.0	...	7.22	— 0.27
నాగపట్టణము	91.9	80.6	...	1.85	— 5.54
మధుర	98.1	76.8	0.51	3.76	— 4.62
హంబన్	88.1	80.5	...	0.19	— 1.32
తిరునల్వేలి	...	...	...	0.58	— 0.96
తిరువేండ్రము	85.0	75.9	...	24.41	— 1.03
కొచ్చిక్	84.5	76.4	...	74.57	+ 9.33
కాలికట్టు	88.4	75.5	0.21	95.48	+ 14.60
మంగళూరు	85.1	75.7	0.02	83.79	— 8.39
తెంగుళూరు	90.3	68.2	0.53	8.92	— 4.37
మేరకూరు	74.6	62.4	0.02	91.38	— 3.39
కొడైకనాల్	65.4	53.2	0.01	13.83	— 3.11

సర్కారులు:— కాకినాడలో 0.88 మచిలీపట్నములో 0.27 వర్షించెను. విశాఖపట్నములో చిరుకులులుండెను. మేఘములు విస్తారముగనున్నవి. పగటివేడిమి 8½ నుండి 5½ డిగ్రీలు తక్కువ. రాత్రివేడిమి కాకినాడలో 2½ డిగ్రీలు తక్కువ.

దక్కణ:— కడపలో 12 గంటలు వరుసగా 1.24 వర్షించెను. మేఘములు విస్తారముగ నున్నవి. కడపలో ఆర్ద్రత ఎక్కువ. ఇచట పగటివేడిమి 8½ డిగ్రీలు తక్కువ. రాత్రివేడిమి 3 డిగ్రీలు తక్కువ. కర్నూలులో ఆర్ద్రత తక్కువ. రాత్రివేడిమి 2½ డిగ్రీలు ఎక్కువ.

కర్నాటకము:— మేఘములు విస్తారముగ నున్నవి. శీతోష్ణస్థితి మామూలుగ నున్నది. అచటచట చినుకులు పడవచ్చును.

ఎస్. ఆర్. యు. సామూలు.
వాతావరణ ప్రవృత్తి.

స్త్రీలు గర్భులు
 యినుప మూలచట్టాలు, టి. చట్టాలు, గుండుకంబులు, చదరకంబులు, యినుపపాటాలు, కిలీపిహాయలు, కలాయి వంకర తగుళ్లు, కలాయి వేలి ముళ్లకంబులు, యకొనాల్పేండడు మెట్టులు, సిమంటు, కలాయిగొట్టాలు, యినుపగొట్టాలు, రైను మిల్లుసామానులు వగైరా. మిక్కిలి తక్కువధరకు విక్రయించెదము. (2818)

శ్రీకృష్ణ యింజనీయరింగు కంపెనీ,
 825, తంబుకెట్టిపేడి మద్రాసు.

చుండుకునూనె సిసా 1-కి 0-6-0
వేలకుమందు వెల సిసా 1-కి రు. 0-4-0
 ఈ నూనెను తలకురాచిన పేలు ఈపి వశించును. చర్మమునకు వెండ్రుకలకుహాని యుండక వెండ్రుకలు పెరుగును. అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు లెక బొంబాయి

విలూరు (స్వకీయ విలేఖరి)

మ్యూనిసిపలు ఎన్నికలు

రాజోపు నవంబరు నెలలో ఖాళీయగు ఏడు స్థానములకు తిరిగి ఎన్నికల హడావిడి ప్రారంభమైనది. ఈ నెల 9-వ తేదీని ఎన్నికలు ఏర్పాటు చేయబడినవి. 27-8-26 తేదీని నామినేషనులు దాఖలు చేయబడినవి. మూడవ వార్డులో ఖాళీయైన స్థానమునకు ప్రస్తుతపు కాన్సిలరును చైరునును పార్టీకి చెందినవారను అను వన్నెంరెడ్డి వేదాంతరావుగారును వారికి పోటీగ మహామధు జార్ ఆలీసాహేబుగారును అభ్యర్థులుగ నిలిచిరి. వార్డు నాల్గవ వార్డు రెండు స్థానములకు ప్రస్తుతపు కాన్సిలరులగు రాజాభుజంగ రావుబహద్రులు, కంభంపాటి కన్నయ్యగార్లతోపాటు గజవల్లి రామచంద్రరావుగారును మానేపల్లి సూర్యనారాయణగారును దామరాజు సత్యనారాయణగారును గూడ నిలిచిరి. అయినవ వార్డు రెండు స్థానములకు ఇప్పటి కాన్సిలరులగు మోలే నారాయణరావు జమీందారు తమ్మన మాణిక్యముగార్లును వీరికి పోటీగ చైర్మనుపార్టీకి చెందిన మా మామూలు ప్రత్యర్థికోప్పల గుబ్బయ్యగారును నిలిచిరి. పదవ వార్డు రెండు స్థానములకు ప్రస్తుతపు కాన్సిలరుగు బడేటి వెంకట్రామయ్యనాయుడు, ఈడర వెంకట్రావుగార్లును పోటీగ కార్మికపక్షమునకు చెందిన కర్ర ఆప్పల స్వామి, ఈడబ్బి రామన్నగార్లు నిలిచిరి.

ఒక సంవత్సరముకంటెను మరియొక సంవత్సరము మా మ్యూనిసిపలు ఎన్నికల తి ప్రా ము ఖ్య ము ను వ మీ యు న్న వి. దీ ని కి గా ర ణ ము మా చై రు మ ను గా రి చర్యలే. గతసంవత్సరము తనకువ్యతిరేకపక్షమునకు చెందిన మహామధు అబ్దుల్ గని, కాశీబట్ల రామకృష్ణశాస్త్రిగార్లు నామినేషనులను అన్వాయముగను అక్రమముగను త్రోసివేసి ప్రత్యేకాం దోళనమును గలిగించెను. ఈ రెండు సంవత్సరములలోను గూడ వ్యవహారము రచ్చకెక్కి మరల నెన్నికలు జరుపుటకు ఉత్తర వయ్యెను. ఎన్నికలు జరుపబడగా వైచారిద్రును దిగ్విజయాలైరి.

ఈ సంవత్సరముకూడ మా చైరుమనుగారు కొంత యాం దోళనమును గల్పింప బూనుకొన్నట్లు గన్పట్టుచున్నది. ఒక సాహసకార్య మొనర్చబడినది. అదేమియన, తానె 10వ వార్డు నకు అభ్యర్థిగా నిలిచియుగూడ ఆ వార్డు నామినేషనులను తానే దాఖలు చేసికొనుట. ఎన్నికల నిబంధనల ప్రకారము చైరుమను అభ్యర్థిగా నుండవలసినపుడు ఆ వార్డు ఎన్నికల సంబంధించిన యావత్తు చర్యయునై న చైరుమనుగాని, నైను చైర్మను లేనిచోట్ల కాన్సిలువారు నియోగించినవేరొక కాన్సిలరుగాని జరుపవలసియుం డెను నామినేషనులను దాఖలు చేసికొనుటకు సుమారు గంటకు పూర్వము చైరుమనుగారు నైను చైరుమనుగానికి రమ్మని ఉత్తరము వ్రాసిపంపిరి. కాని నారాసమయమునకు యింటివద్దలేక కనబడలేదు. అంతట చైరుమనుగారు తానప్పటివరకు అభ్యర్థిని కాననియు తన నామినేషను దాఖలైనదనిమిలామాత్రమే అభ్యర్థి నగుచుననియు వివరితార్థమును గల్పించి తానే నామినేషనుల నన్నిటిని దాఖలు చేసికొనెను. ఇయ్యది ప్రతివారికిని యాశ్చర్యమును గలిగించెను. తానా వార్డునకు నిలువగోరి యిప్పటికి రెండు మాసములకు పూర్వమునుండియు పోటర్లతో సంప్రదింపుచుండి యుగూడ తానభ్యర్థిని కాననట యెంత సమంజసమో తెలియదు. మరియు తానభ్యర్థియేకాక తానే నామినేషనులను దాఖలు చేసికొనుట సక్రమమేయైనచో ఆరు నిమిషమున నైను చైరుమనుగారికొరకు వర్తమానమంపనేల? కార్మికపక్షపు అభ్యర్థి లిరువురును చైరుమనుగారు అభ్యర్థిగనుండి నామినేషనులను స్వయముగ దాఖలుచేసికొనుట యక్రమమని పిటిషనులను దాఖలు చేసిరి. గవర్న మెంటునకును కలెక్టరునకునుగూడ పిటిషనులను బంపిరి.

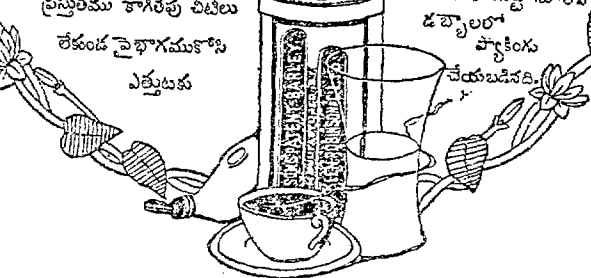
ఇది యిట్లుండ నామినేషను కాగితముల తనిఖీ (Scrutiny) 1వ తేదీకి నిర్ణయింపబడియుండెను. 10వ వార్డు నామినేషనుల తనిఖీ జరుపవలసినదని చైరుమనుగారు నైను చైరుమనుగానికి జాబు వ్రాసిరి. కాని తిరిగి వారికి యేమి తోచెనో గాని నైను చైరుమను నామినేషనులను బుచ్చుకొనుటకు రాలేదనియు, తన భర్తయును నెరవేర్చుటలో బుద్ధిపూర్వకముగ ఉపేక్ష వహించెను గాన నామినేషనుల తనిఖీ చేయుటకు డిప్యూటీ కలెక్టరుగారిని నియమింపవలసినదని కలెక్టరుగారికి వ్రాసినదియు అంత యీ మకాములోనేయున్న కలెక్టరుగారు నైను చైరుమనుగారిని పిలిపించి వ్యవహారము లన్నియు తెలిసికొని తామేమియు గలుగజేసికొనమని చెప్పినదియు తెలియుచున్నది. 1వ తేదీ సాయం కాలము 5-30 గంటలకు నైను

బిడ్డ పాలను బాల్స్ లో కలుపుదును.

బిడ్డలు అవ్వము ఆవుపాలు, లేక గోదెపాలు, లేక మేకపాలు మొదలగు దానితో మాత్రము పెరుగవలదు. ఇందులో జన్ను ముడుచుచే అడ్డమును గలిగించును. మీరే బిడ్డలను పోషించలేనప్పుడు ఆవుపాలు, గోదెపాలు, లేక మేకపాలు మొదలగునవి రాబిస్కన్స్ పేటెంటు బాల్స్ లో రయూచేయబడిన సిస్టెం కలిపి ఉపయోగించుదు. అన్న కలిపిపోవుటచే బాల్స్ సిస్టెం పాలు సులభముగా జీర్ణమగునట్లు చేయును. గమక బిడ్డలు పోలమందుగల పుష్టికరమైన వస్తువులనుండి మంచి లాభమును పొందెదరు. రాబిస్కన్స్ పేటెంటు బాల్స్ శ్రేష్ఠమైనవాటిమండి శాస్త్రాక్రమముగా రయూచేయబడినవి. గాలి లోన ప్రవేశించి విలువ నష్టపడ బాల్స్ లో చేసి యిది అన్ని చోట్లయందును విక్రయించబడుచున్నది. చేతిలో తాకబడకయే మీకు చేరును. చనుబాలను ధారాళముగా వర్ణిచేయటకు ఇది తోడ్పడును, గాన ఇది తల్లులకుకూడ మిక్కిలి మంచిది.

రాబిస్కన్స్ పేటెంటు బాల్స్.

మ హా నె గ రో గ ని వారి ని

ఇది ఖోరవ్యాధులచే బాధపడవారికి నిజముగా భగవంతుని వరప్రసాదము. ఇది యొక సాధువుచే తెలుపబడిన సిద్ధావధము. నెగసంకటము, సవాయిసామ్యము, లిక్కులు, సామ్యము, వ్రణములు, నపుగకత్వము, ఇంద్రియ ఫలము, కొటుకు, నరముల బలహీనత, మైకము, ఆకలి మందగించుట, మలబద్ధము, మొటిమలు, మచ్చలు, కుష్మము, త్యాగకృత్తిము, వాతరోగము, ఇవిగాక మితితేని, సంకరమైన శ్రీసాంగత్యము, వ్యాధిగ్రస్తులగు శ్రీసాంగత్యము మొదలగు పలువిధ మేహవ్యాధులు ఈ అమూల్యమైన శైవధమును నేవించుటచే పూర్తిగాను, శాశ్వతముగాను మరుదురు. దీనిని ఉపయోగించుటచే ఖ్యాతిచెందిన వైద్యులచే మరుదరదని చేయి విడిచిపెట్టబడిన వ్యాధులకుకూడ మదిరివి. దీని కంత గొప్పతన కి గలదు. మాత్రనాశమునందు గల వ్రణములను మదిర్చి, నరములకు మంచి బలము నిచ్చును. మతీయు మేహ సంబంధవ్యాధులకు మూలకారణమును ఖండించి యథాప్రకారము సంసారసాక్షియు ననుభవింపటకు బలము నిచ్చును. మా మేహ నెగరోగనివారికి సమానమైన శైవధములు మిక్కిలి అరుదుగా గలవు.

పూర్తిగా గుణము గలుగుటకు కావలసిన శైవధము ధర రు. 15-0-0

(అనేకయోగ్యతాపత్రము లియ్యబడియున్నవి) 2546

భార్యలకు గల సంద్యక్త్యము రి దినములలో ముగర్చబడును. వివరములకు వ్రాయుదు.

THE TAMIL NADU AYURVEDIC PHARMACY,

44 Govindappa Naick St., Post Box No. 278, MADRAS.

చైరుమనుగారు మ్యూనిసిపల్ ఆఫీసునకు నల్లి చైరుమనుగారు లోగడ తమకు వ్రాసిన జాబుప్రకారము 10వ వార్డు నామినేషను కాగితముల తనిఖీచేయుచోగా చైరుమను వెంకట్రామయ్యనాయుడుగారు తాని విషయమై గవర్న మెంటుకు వ్రాసినదియు-వారిజవాబు వచ్చువరకు తనిఖీనిలుపు చేసితినియు చెప్పి తనిఖీజరగనియలేదు. గవర్న మెంటువద్ద నుండి యెట్టియుత్తరువు వచ్చుచో యిది నిశ్చింపబడుచున్నది. ఈ పదవ వార్డు ఎన్నికల సంవత్సరముననే యిప్పటికి మాడు సంవత్సరములక్రిందట చైరుమను బడేటి వెంకట్రామయ్య నాయుడు ఈడర వెంకట్రావుగార్లమీద ఎలక్షను పిటిషను దాఖలై యుండెను. మాడు సంవత్సరముల సభ్యత్వపుకాలము గడచి తిరిగి యెన్నికలు వచ్చినచుగూడ యీదావా యింకను నేటివరకు హైకోర్టులో ప్రస్తుతున్నది. ఇక యిది విచారణకు వచ్చి యేటి ప్రయోజనమో తెలియదు?

రెడ్డిజనసంఘము:— రెడ్డిజనసంఘమువారు యీ వత్సరము కొంతమందిపేదవారిలకు విద్యనెర్పకొనుటకు స్కాలరుషిపు తీయవలసింది. పుచ్చుకొనవలసినవారు దరఖాస్తుధావము. లనిపి, 30వ తేదీలోపున కె. కోటిరెడ్డి ఎం. ఎల్. సి. కడప అనివ్రాయవలెను.

“ముద్దాయిని కొరడాతో చీల్చవలయును”

పునహా బ్రాహ్మణ బాలిక మానాపహరణము గావింప ప్రయత్నించిన మరాటి శిక్షింపబడెను

పునహా, నెప్టెంబరు 3:— బ్రాహ్మణ బాలిక మానా చెరువ ప్రయత్నించిన మరాటి హరివారాయణ ధన్వాకు ఆ ముద్దాయికి నగరపుమేజిస్ట్రేటు స్థానంపగారు పీనలుకోడు 31 కేసును ప్రకారము తొమ్మిది మాసములు కఠిన వరకని విధించెను.

లా సమ్యుత్తించిన యెడల నడిపిధిలో ప్రజలెల్ల జానట్లు ముద్దాయిని కొరడాతో చీల్చివేసినను పాపములే మేజిస్ట్రేటు రిమార్కు చేసెను. (అ. తె.)

నీనుటపా:— సీమ టపా బొంబాయిలో నిన్ను మొయిలగుండు బయలుదేరెను. రేపు ఉదయం 9-30 గం రలుపోస్టాఫీసువద్ద జట్కాడా యగును.

కాంగ్రెసుపక్షము : శాసనసభలు*

—శ్రీకృష్ణ—
XVIII

జస్తిను పక్షపు దుర్వర్తిత్వ

ఏమతమునయినను తలదండ్రులిప్తపడనిచో పాత శాలలలో బోధింపగూడదని, భారతీయనాయకులు చాలకాలమునుండియు గోరుచుండిరి. ఇట్టి ఏర్పాటు ముఖ్యముగ మిషనరీ పాఠశాలలో నవనరము. పాత శాలాధికారు లందు కంగీకరింపనిచో, ప్రభుత్వము వారు గ్రాంటులను మానివైచుట ధర్మము. అన్య మతదూషణ సామాన్యముగ ప్రబలుచుండుటచే, స్వేచ్ఛభావము విస్తరించును. సామాన్యసీతిబోధ యుట వేరు. ఇతరమతసిద్ధాంతములను నిందిం పటయు, అవతారపురుషులను గేలిసేయుటయు వేరు. ఇట్టిదురవస్థ వాటిల్లకుండ, గ్రాంటు ఇక్ యిడుకోడులో “అంతరాత్మనిబంధన” యను పేరుతో విద్యార్థులపైగల నిర్బంధమును తీసివేయ వలయునని, సి. వి. వేంకట్రమణయ్యంగారు 1921 సంవత్సరము నవంబరు నెలలో తీర్మానము నుప దించిరి. ఇట్టితీర్మానమును జస్టిసుపక్షమువారు యఃస్ఫూర్తిగ నామోదించి యుండవలసినది. నడుమ మాకుగ జస్టిసుపక్షసభ్యు లొకరివెంట ఒకరు తీవ్రముగ నెదిరింపజూచిరి. ఈ తీర్మానము ప్రగీకరించుచో, మిషనరీ పాఠశాలలను తీసివైచెద నియు, అప్పుడు చెన్నరాజధానికి ఘోరవివత్తు వా ట్లుననియు తణికాచెలంకెట్టిగారు ఉద్ఘోషింపజూచి వీరిపరితాపముజూచిన, ఆశ్చర్యముకలుగజోడు. ప్రవేశకాశాలలులేకున్నచో, బ్రాహ్మణేతరులను తరకకాశాలలలో జేర్చుకొనరనియు, బ్రాహ్మణు ట్లువడెద రనియు, వీరు చెప్పసాహసించిరి. నటేశ బ్రదలియారుగారును ఇతర జస్టిసుసభ్యులును వీరి గార్గమునే అనుసరించిరి.

జస్టిసు మంత్రివర్గమువారు చేసిన ఘనకార్య లు లేక బోయినను మొదటనే ముచ్చటగ నాడుచట్టములను నిర్మించిరి. పరిశ్రమలసహాయ ట్టుమును శాసనముగావించిరి. ఇందుక్రిందజరిగినపారి గామికాభివృద్ధి ఏమూలను గనుపింపదు. ఈచట్టము నిబోయినటులే ఎంచవచ్చునని కొందరు శాసనస భ్యులు తెలిసిననంగతియం దతిశయోక్తి గనుపింపదు. ట్టుము పేరుకు మాత్రమే నిలిచియున్నది. రెండవ ట్టుము హిందూధర్మాదాయచట్టము. దీనిప్రయో ము మృగ్యమయినను, హానికరమని మాత్రము ననది. మొదటి ధర్మాదాయచట్టమును మంత్రిగా ర్హదజేసిరి. ఇప్పుడు కొత్తచట్టమును ప్రవేశపెట్టిరి. కోర్టులో నేమి ఇతర కోర్టులలో నేమి దాఖ లైన వ్యాజ్యములబట్టియే, హిందూధర్మా దాయచట్టము అశాస్త్రీయ మనియు నిరుపయోగ యుండుటచే, నిజస్థితిని స్వేచ్ఛగ

మనియు గ్రహింపవచ్చును. ఈవ్యాజ్యములబాధ నుండి తప్పించుకొనుటకే, మంత్రిగారు నూతనచట్ట మును ప్రవేశపెట్టవలసినవచ్చెను. కొత్తచట్టపు సందర్భమున, రెండుచిత్తుచట్టములు ప్రచురింప బడెను. మంత్రిగారికి చేసినతప్పులను దిద్దుకొను టతో సరిపోవుచున్నది. సంఖ్యాబలము ధారాపర చికొని, కొత్తచట్టము నెట్టులాలుబో శాసనసభలో కొనసాగించినను, అయ్యది ప్రజల కంగీకారయో గ్యమగుననిగాని, మతధర్మాదాయముల క్రేయోభి వృద్ధికి తోడ్పడుననిగాని తలంచుటకవకాశము గను పింపదు. దేశమునందు మరింతయశాంతి వ్యాపింప జేయుటకు మాత్రమే తోడ్పడగలదు.

మూడవచట్టము విద్యకు సంబంధించినది. మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయ చట్టమువలన విద్యా విధానమునందు అద్భుతమగుమార్పు గలుగునని పాత్రోమంత్రిగారు చెప్పిరిగాని, ఎంచదగిన మా ర్చేమియు గనుపింపదు. పరిస్థితులు యథాప్రకార ముగ నున్నవి. ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయ చట్టము పిమ్మట నిర్మింపబడెనుగాని దీనిద్వారా, విద్యా విధాన మెంతవరకు మార్పుజెందునో తెలియ కున్నది. మంత్రిలే తమ అశక్తి నొప్పుకొనియుండ, ఇతరుల విమర్శనముతో బనియుండదు. ఎక్సైజు శాఖనుగూర్చి ముచ్చటించు “ఎక్సైజు ట్రాన్సు ఫర్డు శాఖయయినను, మంత్రిహస్తములు కట్టివేయ బడిన” వని సర్ పాత్రోగారు 1925 సంవత్సరము బడ్జెటుడిపేటుచర్చ సందర్భమున బలికి యుండిరి. పారిశ్రామికమంత్రిగ నుండిన సర్ కె. వి. రెడ్డి నాయుడుగారును 1924 సంవత్సరము ఆగస్టునెలలో తమ నిస్సహాయత నిటుల గనుపజచియుండిరి.

“నేను అభివృద్ధిశాఖామంత్రిగ నుంటినిగాని, అడవు లు నాయధీనమునందులేవు. వ్యవసాయశాఖామంత్రిగ నుంటినిగాని, ఇరిగేషను నాయధీనమునందు లేకుం డెను. నేను పరిశ్రమలమంత్రిగ నున్నను, ఫ్యాక్టరీలు గాని, బాయిలర్లుగాని, లేబరుగాని నాయధీనమునందు లేకుండును. లేబరు, ఫ్యాక్టరీలు, బాయిలర్లు, ఎలె క్ట్రిసిటీపై ఈషణ్ణాత్ర మయినను అధికారము లే కుండ, పరిశ్రమలమంత్రి పరిశ్రమల నభివృద్ధిపర చుట కెటుల సాధ్యమగును? పల్లికువర్క్సుశాఖను దీసికొనుడు. ఇయ్యది ట్రాన్సుఫర్డుశాఖ. రాజ ధానియం దంతటను ఇరిగేషను పల్లికువర్క్సు శాఖలలో పనిజేయు ఉద్యోగు లొక్కరే. అయి నను ఇరిగేషను రిజర్వుడుశాఖకు జెందిన ప్రభుత్వ కార్యనిర్వాహకసభ్యునివశమునం దున్నది. పల్లికు వర్క్సు ట్రాన్సుఫర్డుశాఖ. పల్లిక్కువర్క్సుశాఖలో పనిజేయు నగముమంది ఉద్యోగులు శాసనసభకు బాధ్యత వహింపవలసియుండ, మిగిలిన న గ ము నందియు మరియొకరికి బాధ్యత వ హింతురు. నాన్నేహితుడు సూచించినటుల, ఈ ఉద్యోగులలో ప్రతివారిలోనునగభాగము ఈసభకునునగభాగము మరియొకరికిని బాధ్యత వహింపవలయును. ఈ మాదిరి బాధ్యతావిభజనము విఫలము గాక మానదు. నేడున్నస్థితి యిదియే. ఇందుకు ఒక్కటే ప్రతిక్రియ గలదు. సంపూర్ణరాష్ట్రీయస్వపరిపాల నము సిద్ధింపవలయును.”

సర్ కె. వి. రెడ్డినాయుడుగారు పైవాక్యము లను బలికినపుడు, మంత్రిపదవినుండి విముక్తులై యుండుటచే, నిజస్థితిని స్వేచ్ఛగ

దెలిపిరి. ఇందును బట్టియే పరిశ్రమలమంత్రి ప్రజ లకు చేయగల మే లె ద్ది యు లేదని స్పష్టమగు చున్నది. ఎక్సైజుమంత్రియు చేయగల ఉపకారము లేదని విదితమయినది. మంత్రిలు మేలు జేయలేక బోయినను, ప్రజేచ్ఛను నిరసించి కీడుజేయగలరని తేలెను. రిజర్వుడుశాఖకు తోడ్పడి ప్రజలజన్మ స్వాతంత్ర్యములను భంగపరుపగలరనియు, నిర్బంధ విధానమునకు ప్రోద్బల మొసగగల రనియు నెను కటి వ్యాసములలో సూచింపబడెను. జస్టిసుపక్షము వారికి మంచిబుద్ధిపుట్టి అనుకూలతీర్మానములగావించినపుడుమాత్రమని విష్ఫలమగుట తటస్థించెను. రిజ ర్వుడు శాఖవారికి జస్టిసుపక్షమువారు ఎల్లపుడును తోడ్పడుచుండినను, వీరి కవసరమయినపుడు రిజ ర్వుడు శాఖవారు రటుల తోడ్పడియుండలేదు. ఇందు కొకనిదర్శనమును దెలిపెదము. రివిన్యూబోర్డును రద్దుజేయవలయునను తీర్మానమును జస్టిసుపక్షము వారు నామోదించిరి. శాసనసభవారు దీని నంగీకరిం చిరి. కాని, రివిన్యూబోర్డు గ్రాంటును గవర్నరు గారు సర్టిఫైజేసి పునరుద్ధరించిరి. శాసనసభ వారు నిరాకరించిన యయిదుగ్రాంటులను గవర్నరు గారు సర్టిఫై జేసిరిని అభ్యుక్తులు చదువగనే, నరసింహరాజు ప్రభృతులు తమ అసమ్మతి జూపు టకుగాను శాసనసభనుండి లేచిపోయిరి. జస్టిసు పక్షమువారు ప్రభుత్వమువారికి ప్రతికూలముగ వోటుజేసిన సమయము లత్యల్పము. ఇతర సమ యములం దెల్ల, వీరు అధికారవర్గముతో చేతుల గలిపి, సుఖమగు జాయింటు కుటుంబ మనిపించు కొని, ఆంగ్లో-హైందవపత్రికలమెప్పు వడసిరి.

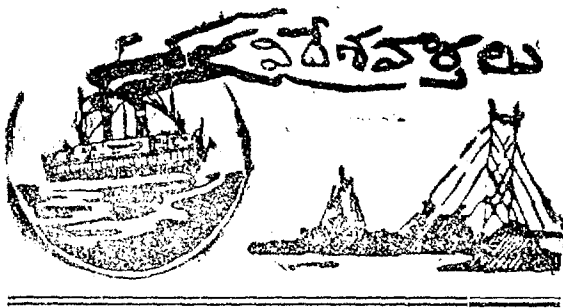
విచారము

నిన్నటిదినము ప్రచురింపబడిన కార్పరేషను ఎన్నికల ఫలితమునకు జస్టిసుపత్రిక తన విచార మును తెలుపుచు, ఇతరులను ఇచ్చవచ్చినటుల దూషించెను. హార్బరు డివిజనులో యూరపి యనులు పలువురు గలరు. వారి కొనగబడిన ఉత్త రువుల ప్రకారము, కాంగ్రెసుపక్షమువారికి వోటు చేయగూడదు. ఇక మిగిలినవారు, జస్టిసుపక్షపు అభ్యర్థి యొకరును, స్వతంత్ర అభ్యర్థి యొకరును. జస్టిసుపక్ష అభ్యర్థికిమాత్రమే యూరపియను లంద రును తమవోట్ల నొసగక, స్వతంత్రసభ్యుని కిచ్చి నందుకు, జస్టిసుపత్రిక యూరపియనులను నిందించు చున్నది. కేవలము యూరపియనుల వోట్లపై నా ధారపడిన జస్టిసుపక్షమువారికి, వారు తగిన గౌర వాశమును నేర్పిరి. “యూరపియనులు పోదరవర్త కునిపైగల అనూయను కోపమును విడువక, మా పక్షమునకు జెందిన రాతరుగారి అపజయమునకు కారకులయిరి. స్వరాజ్యవజ్జేతరు లగు నిరువురు అభ్యర్థులమధ్య చిలికను పెంచుటకు యూరపియను లే కారకులయిరి. వీరు మంచిచెడ్డలను విచారింపక అటునిటువాగ్దానముజేసి”రనిజస్టిసుపత్రిక వ్రాసినది. నుంగంబాకము డివిజనులో యూరపియనులకును, జస్టిసుపక్షమువారికిని మధ్య పొత్తు గుడిరెను. హార్బరు డివిజనులో మాత్రము స్నేహబంధము చెడెను. ఇకనయినను పోదరదేశీయులను శత్రువు లని భావించి వారిపై పగసాధించుట పాడి గాదని, జస్టిసుపక్షమువారు గ్రహింతురుగాక.

* I వ వ్యాజ్యము 1 వ తేది పత్రికలో ప్రచురింపబడెను.

అనందబజారు పత్రికా సంపాదక ప్రకాశకులపై కేసు
స్వాధికారి నేడు అనందబజారు పత్రికా సంపాదక
ప్రకాశకులపై తేబడిన సంఘ డ్యేవ్ ప్రేరేపణ యను నేరమును
విచారించిరి. ముద్దాయి ప్రభుత్వ ప్రకటనయు, గౌ. బ్లీగారి
కాననభాషతర్కు తరమును స్థాపన చేయమనినదని కోరిరి.
స్వాధికారి దానినంగీకరింపలేదు. సంపాదకుడు తన ప్లేటు
మెంటులో యువకులను పూయి పార్శ్వాలో బాధితులకు సహా
యపడవలసినదని కోరుదు తా నావ్యాసము వ్రాసినది చెప్పిరి.
శ్రీమ. నాయుదానయబడినది. (ఆ. పే.)

జాతీయమిత్ర సభ్యత్వము

స్వేయిను వైఖరి

రుగ్గి, సెప్టెంబరు 2:—జాతీయమిత్ర 41 వ పథ నేడు గూడును. 10 విషయములను పరిష్కారము జేయవలసియున్నది. జాతీయమిత్ర సభ్యత్వము సమస్యనుందర ఇవన్నియు మరుగుపడియున్నవి. జాతీయమిత్ర సభ్యత్వము విషయమై ఏర్పాటులను కమిటీవారు సమితిసభకు అందజేయవలెను. అసెంబ్లీకి ఆవల పంపబడును. ఇవన్నియు అనుకూలముగనే యున్నవనుకొనుచున్నాడు. స్వేయినుకు శాశ్వతస్థానమును సంపాదించుటకు జరుగు ప్రయత్నములు విఫలమగుచో అనగా స్వేయిను సమితినుండి వీడిపోయిన చాల విచారకరముగ నుండును. స్వేయిను ప్రతిరోజు జూపిన సహకారమును అందకును కొనియాడిరి. కాని శాశ్వత స్థానమును స్వేయినుకు ఇచ్చుటలో పూర్తిగ ఎవరును అంగీకరించరు.

హంగరీ ఆస్తిగూ కమిషనరు జనరలు నివేదికములు, ఆర్థిక పునర్ నిర్మాణ విషయములుగూడ చర్చకు వచ్చును. జాతీయమిత్ర సభ్యత్వముగ జేసినవని చెలియును బల్లెరియును. తలదాచుకొనవచ్చినవారి నిమిత్తము, ఇన్వెంటరీని బయటవిషయమును ఆలోచించెదరు. బల్లెరియులోగూడ ఇంకొకమోస్తరు పునర్ నిర్మాణకార్యము జాతీయమిత్రులె ఎదురుజూచుచున్నది.

జర్మనీ జాతీయమిత్ర సభ్యులతో కూర్చుండునరకు సైన్యములు ఖాళీయైన రైలుప్రదేశమున వ్యగ్రభావముతో తలపడుచో చేయకార్యమును గూర్చి ఆలోచించెదరు.

స్వేయిను కోరిక

స్వేయిను రాయబారులు తమ ప్రభుత్వమువారి ఉత్తరువులకై ఎదురుజూచుచున్నారు. జర్మనీని జేర్చుకొనుట ఒక్కటియే జరుగును. ఇదివరకును శాశ్వతస్థానములకు క్రొత్తస్థానములను జేర్చుదు. కాని శాశ్వత స్థానములను సైన్యము పడకులు మారవలెను. శాశ్వత మనిషిమొకొను స్థానములను సృష్టించవలె నను తీర్మానమును స్వేయిను ప్రభుత్వమునకు చెలిపిరి.

బొరంగసభ ఒక్క ఆరగంటమాత్రమే జరిగెను. సభయందు వర్తకము మున్నగు విషయములకు మత్తుపదార్థములను గూర్చి పరిష్కారముజేసిరి.

జాతీయమిత్ర సభ్యులు కొందరు 1925 ఒడంబడికను అంగీకరించకపోవుటచే అందు తలచెట్టివని పూర్తిగాలేదని ఆస్టికాచాంబర్లెనుగారు నడిపిరి. శివసంరక్షణ, చిన్నవాండ్రు తిహ్నా జేసిన విచారించు న్యాయస్థానముల నివేదికములను చాంబర్లెనుగారు చదివిరి. ఈ విషయమై ఇతరులతో సహకారముగ కృషి సల్పవలెననిరి.

స్వేయిను రాసంఘము చాలమంది వసారాలో ఆశ్చర్యబడిరి. బ్రేజిలు జెప్పినట్లు స్వేయిను తాను సమితినుండి మానుకొంటినిని జెప్పలేదట.

కొక ప్రమేయమును కల్పించుకొనదు

పార్లమెంట్, సెప్టెంబరు 2:—ఇకమిదట జాతీయమిత్ర వ్యవహారములందు తాము జోక్యము కలుగజేసికొన తలంపులేదని స్వేయిను నిశ్చయించుకొనెనని చెలియుచున్నది.

స్వేయిను వైఖరి

మ్యూడ్రీడ్, సెప్టెంబరు 2:—జాతీయమిత్రుని గూర్చి స్వేయినుకు గొప్ప అంతర్జాతీయ సాధనముని అభిప్రాయమున్నను మరాఠీ ప్రాంతములలోనున్న తంజీరును కలుపు విషయము

లో అంతయు తేలునని "ఎల్.ఎం.పార్లమెంటు పత్రిక" వాకొనుచున్నది.

జాతీయమిత్ర 41 వ పథగూడెనుగాని స్వేయిను ప్రతినిధి నెడలలేదు.

ఈ వారాంతమువరకు మరల క్రొత్త ఏర్పాటుజేయుటకు నియమించబడిన సంఘమువారి నివేదిక తయారుగనుండును.

ప్రాపంచిక న్యాయస్థానము

జనీవా, సెప్టెంబరు 2:—ప్రాపంచిక న్యాయస్థానము వారి శాసనములకు అమెరికనులు జూపు వరతులను ఆలోచించుటకు హేగు ఒడంబడికను సంతకముజేసిన ప్రభుత్వ ప్రతినిధులు దక్షిణఆఫ్రికా, ఇండియా, న్యూజిలండు, కనడా, లండను లోనున్న దొమినియను కార్యాలయపు ప్రత్యేక ప్రతినిధియు వచ్చిరి.

హేగు ఒడంబడికయును హోనీసింగుగారు అధ్యక్షతను వహించిరి.

అమెరికనుల మొదటి మూడువరతులను అంగీకరించిరి. మొదటిపర్యాయము నాల్గవవరతును గూడ అనుకూలముగనే ఆలోచించిరి. కాని అంతర్జాతీయ ఒడంబడికను సంతకముజేసిన వారు ఇతరులతో ఆలోచించకుండ దానిని ఖండించవచ్చునాయనియు హేగు ఒడంబడికకు దేనినైన సవరణను సూచించిన దానిని ఏకగ్రీవముగా ఆమోదించవలెనా, బహుళసంఖ్యాకులు ఒప్పకొన్న చాలునా యను విషయములను ఆలోచించుపద్ధతిని ఒప్పకొనిరి.

అందువరకునూ మొదటిభాగమునుగూడ అంగీకరించిరి. యునైటెడ్ స్టేట్సు సమ్మతిలేనిదే హేగుకోర్టు జేయు సలహాలు ప్రభుత్వమువారిని బాధించవను రెండవభాగమును నేటి వరకు ఆపుజేసిరి. ఇదియే అసలు మూలకారణము అసలు తగవు.

ప్రేడ్ యూనియను కాంగ్రెసు సభ

సోవియట్ ప్రతినిధిని రాసీయలేదు

రుగ్గి, సెప్టెంబరు 2:—వచ్చేవారము జరుగనున్న ప్రేడ్ యూనియను కాంగ్రెసుసభకు టాంస్కి మున్నగు ఇతర సోవియట్ ప్రతినిధులను రాసీయమాడవని దేశీయమంత్రి యన్నట్లు ప్రేడ్ యూనియను జనరలు కవున్సిలు అధికారులకు చెలియజేసిరి. మేలో ఇంగ్లండులో వ్యర్థమైన సమ్మెనుగూర్చి టాంస్కిగారు గొప్ప యుపన్యాసమును తయారుజేసిరట. వచ్చేవారము చర్చలో సమ్మె విషయమై ఏమియురాదు. కాని ఇతర యూనియనులు దెచ్చి తీర్మానముల సందర్భమున చర్చజరుగవచ్చును.

చీనా దురంతములు

ఇతర ప్రభుత్వపుచర్య

రుగ్గి, సెప్టెంబరు 2:—క్యాంటన్ లో సమ్మె పికిటింగు దారులు విదేశీయులను జంప నుద్దేశముతో కాల్పుచున్నారు. హాంకాంగు పొగయొడలనుండియు, పొగయొడలోనికిని విదేశీయులు ప్రయాణికులనుగొంపోవుచున్నారు. హామిన్ సముద్రతీరమున బ్రిటిషు ఓడలు కావలిగా నున్నవి.

ఎజోర్ను భూకంపము

12 గురు చనిపోవుట

లిస్బన్, సెప్టెంబరు 2:—ఫయాలులో భూకంపము గలుగుటచే 12 గురు చనిపోయిరి. ఇద్దరు తుతగాత్రులైరి. 500 ఇంట్లు నాశనమైనవి.

భూకంపముచే నష్టపడినవారికిని, బాధపడుచున్నవారికిని సహాయార్థము పొగయొడను, గుడారములతోను, సప్లయలతోడను బంకిరి.

బార్నిలునారైలు ప్రమాదము

వంతెనకూలుట

మ్యూడ్రీడ్, సెప్టెంబరు 2:—ప్రాంసుకు బోవుచున్న ఎక్స్ ప్రెస్ రైలు మన్ కాడా వంతెన దాటిపోవుచుండి ప్రయాణేకు లందరును భయంకరముగ కదిలిపోయిరి. ఆఖరుబండి దాటిన పిదప వంతెన కూలెను. ప్యారిసునుండి బార్నిలునుకు కొన్ని నిమిషములలో ఎక్స్ ప్రెస్ రైలు బయలుదేర నున్నది. ముందుగనే ఈ అపాయమును చెలియజేసిరి. మొన్న కురిసిన వర్షములచే కొండలు జారిపడెను. ఆ పడుటవలన వంతెన కూలి ననుచున్నారు.

ట్రాముబండి డీకొనుట

8 గురు చనిపోవుట

మన్రో, సెప్టెంబరు 2:—రెండు ట్రాముబండ్లు నిండు వేగముతో బోవుచుండ డీకొని ఒకదానితో ఒకటి క్లి వంతులు దూరిపోయెను. 8 గురు చనిపోయిరి. 26 గురు తుతగాత్రులైరి.

కనడా ఎన్నికలు

బింగు ప్రభుని పయనము ఆగిపోవుట

అట్టావా, సెప్టెంబరు 2:—మొదట అనుకొన్న దానికంటె ఒకపక్షము ఎక్కువగ బింగు ప్రభువు కనడాలో ఆగిపోవలసి వచ్చెను. ఎన్నికలచే 29-వ తేదీని బింగు ప్రభువు బయలుదేరునట్లు వెల్లింగ్టన్ ప్రభువు అక్టోబరు రెండవ తేదీని క్యూబెకుజేరెను.

కోభంగారి వైమానిక పయనము

పోర్టుడార్విన్, సెప్టెంబరు 2:—ఇంగ్లండుకు పోవు మార్గమున కోభంగారు పోర్టుడార్విను జేరిరి. ఆగస్టు 29 తేదీని కోభంగారు మెల్బోర్నునుండి వెడలిపోయిరి.

వైమానిక ప్రమాదము

స్త్రీపురుషులు కాలి చనిపోయిరి

లండన్, సెప్టెంబరు 2:—నేటి సాయంత్రముల దెదరు పెడ్డెగర్ల విమానముకటి బ్రష్లైనది. ఇందులో ప్రయాణికులు బోవుచుండిరి. ఒకపురుషుడు, ఒకస్త్రీ చనిపోయిరి. ఇంకొకమనిషికి పెద్దగాయములు తగిలెను. అతనిని వైద్యాలయమునకు గొంపోయిరి.

క్రొత్త బ్యాంకు

లండన్, సెప్టెంబరు 2:—అంగ్లో ఇంటర్నేషనలు బ్యాంకు అనుపేర క్రొత్త బ్యాంకు ఒకటి లండనులో 2000000 పౌనుల పెట్టుబడితో నెలకొల్పబడును. అక్టోబరు మొదటి తేదీనుండి ప్రారంభమగును.

డిబెంచరు సాకుతగవు

మాంట్రీయలు, సెప్టెం 2:—డిబెంచరు సాకుతగవు పరిష్కారము దొమినియనులకు ప్రతిపాదనముగ నున్నదని సరోపాన్ తారంటోగారు చెలిపిరి.

ఒక రైల్వే కేగాక సామ్రాజ్యమున కంత్తును అనుకూలముగ పరిష్కరించబడె ననిరి.

పెరిషియా పార్లమెంటు

టెహరాన్, సెప్టెంబరు 3:—పార్లమెంటువారు సభా నామాత్యునియందు విశ్వాస మున్నదని తీర్మానించిన ఇతరలయందు విశ్వాసము లేకపోవుటచే మంత్రివారినని పార్లమెంటు కలుకజేయలేదు. పరిస్థితు లింకను ప్రముగతే యున్నవి.

ఆనందాశ్రమ గ్రంథరత్న మాల నూతన ప్రచురము

శ్రీమదాంధ్రమహాభాగవతము

ఎ. కణ్ణన్ సెట్టి అండ్ కంపెనీ, 286, చైనాబజారురోడ్, మద్రాస్.

సంపూర్ణద్రుతి గ్లెజుకాగితములు క్యాలిగ్రాఫు

గిలుషే 0 0

రెండు సంపుటములుగ ,, 0 0 0

మూడు సంపుటములుగ ,, 9 0 0

సామాజ్యవైమానికమార్గము

ఇండియాకు 15 రోజుల కొకసారి పయనము

రుగ్బీ, సెప్టెంబరు 2:— 15 రోజుల కొకసారి వైమానిక పయనములు జరుగును. జనవరిలో ఇది జరుగును. కెయిరో కరాచీమార్గమున దిగవలసినదేశములు, వైమానికకాలాలు విశ్రాంతి భవనములు ఏర్పడుచున్నవి.

క్రమముగ వారమున కొకసారి వైమానిక పయనములు జరుగునట్లు జేసెదరటం. కాని ప్రస్తుతము ఒకబుధవారము విడిచి ఇంకొకబుధవారము విమానములు బయలుదేరును. కెయిరోనుండి ఇంగ్లాండునుండి మెయిలపడవ వచ్చినపిదప బయలుదేరును. బుధవారము గురువారము జేరును. ప్రయాణికులు ఇంకొకవిమానము నెక్కెదరు. పెరిషియాగల్ఫునుండి బోయి కవివారము కరాచీ జేరును. డెల్లీ, కలకత్తా, రైల్వేలో సంబంధ మేర్పాటుచేయబడును. ఇంగ్లాండు ఇండియాపయనములన ప్రయాణికులకు 5 నుండి 8 రోజులు కలిపవచ్చును.

బొగ్గుపరిస్థితులు

గనులపనివాండ్రు సంధిప్రయత్నములు

త్వరలో పరిష్కారము అగు ననుకొనుట

రుగ్బీ, సెప్టెంబరు 2:— బొగ్గుతగవును పరిష్కారము చేయుటకు కార్యనిర్వాహకవర్గమువారికి జాతీయపరిష్కారము నిమిత్తము రాయబారములను పలుపుటకు గనులపనివాండ్రు జాతీయ ప్రతినిధిసభవారు సేతు అధికారము నిచ్చుటకు తీర్మానించిరి.

నేటి యుదయము హెర్బర్టు స్మిత్తుగారి యధ్యక్షత క్రింద మూడుగులు సమావేశ మైరి. పరిస్థితులనుగూర్చి ప్రతి జిల్లానుండి నివేదికములు వచ్చినవి. సభవారికి సిఫార్సులను చెల్లుపుటకు కార్యనిర్వాహకవర్గమువారికి ఏర్పాటుజేసిరి. కార్య నిర్వాహకవర్గమువారు తక్షణము గూడిరి.

జాతీయపరిష్కారమునకున్న కష్టములన్నియు పరిష్కారమగును.

ఘోరమగు దొంగి

సమ్మెదారులు పోలీసుతో పోరుట

పురపాలకాధ్యక్షుని కొడుకు ఊతగాత్రుడగుట

మ్యాన్చెస్టర్, సెప్టెంబరు 2:— నేతపనివాండ్రు సమ్మె గట్టిరి. దానివలన భయంకరమగు దొంగి తలపించెను. పోలీసుతో 1800 సమ్మెదారులు పోరిరి. ప్రభుత్వసేనలను రప్పించిరి. తుపాకులను, చిన్న తుపాకులను వాడవలసివచ్చెను.

9 గురికి బలమగు గాయములు తగిలెను. పురపాలకాధ్యక్షుని కొడుకుకు గూడ దెబ్బలు తగిలెను.

జాతీయమితి సభ్యత్వము

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతి)

లండన్, సెప్టెంబరు 3:— జాతీయమితిసభ్యత్వము సేర్పాటుజేయుటకు నియమించబడిన కమిటీవారు జాతీయమితిసభకు బంపిన నివేదికమును అవలంబించిరి. కమిటీవారు జేసిన ప్రయత్నములను చెల్లుపుచు సినిమాగారు ప్రవేశదెట్టిన తీర్మానమును గూడ అవలంబించిరి. కాశ్యేతేతరస్థానము నెన్నుకొనుటలోను తమతోడిసభ్యులు విశ్వాసమును సంపాదించ గల్గినంతకాలము కాలనిర్ణయము జేయకుండు సభ్యులు జాతీయమితిలో నుండుటకు జేసినసిఫార్సును బివ్వకొనిరి. ఈస్థానములు స్థిరముగ నుండుటకును గాఢముగ నుండుటకు అసంభీ ఓటుచే నిశ్చయింపబడవలెననుచున్నాడు. సభ్యత్వము స్థిరము గాదను భ్రమ తొలగిపోవుటకు కాశ్యేతేతర స్థానములన్నిటిని అసంభీవారే ఓటుచేయవలెనను తీర్మానమును తీసివేసిరి. జర్మనీకి జాతీయమితిలో కాశ్యేతరస్థానము, ప్రవేశముతప్పని సంఘాధ్యక్షుడు మొట్టాగారు చెలికొనిరి. మరల దైజిలు జాతీయమితిలో జేరుగాక యనిరి. జాతీయమితిపట్ల స్వయము ముందెట్టికె ఖిరి జూపునో ఇంతసరకు ఏమియు తెలియదనిరి.

మహమ్మదీయులపట్ల పక్షపాతము

చూపుట

ఒలివియర్సు ప్రభువు అభిప్రాయములు

(ఒలివియర్సు ప్రభువు గారు లండను ప్రెస్సుపత్రికకు ఇట్లు వ్రాయుచున్నారు.)

నాకు భారతదేశపు విషయములకు సంబంధించిన వివరములు చక్కగ తెలిసియుండవలయుననియు, నేను 'అసత్యపు వ్రాతలు' 'పక్షపాతముతో' కూడిన వ్రాతలు' 'తిరస్కారార్థములగు అభిప్రాయములు' ప్రకటించుట పాడికాదని, సర్ ప్రాంక్ చీమను వంటి విమర్శకులు వ్యాఖ్యానములు గావించుచున్నంతకాలము నేను సమాధానము చెప్పవలసిన అవసర మేర్పడుచుండును. ఈదేశమువారు భారతదేశపు విషయములగురించి పుచ్చుకొనుచున్న శ్రద్ధ కేవలము ఆడంబరముతో కూడినది. నిజముగ శ్రద్ధకాదు. నేను ప్రకటించినవిషయన సత్యము ప్రకటింపబడిన కొంత ఆందోళన మేర్పడుచుండును.

క్రికెట్ కేసులైన మిల్టో ప్రభువు ఔదార్యవంతుడగు పెద్దమనిషి. తన అభిప్రాయములను మరుగుపరచు విధానము వారికి తెలియదు. మహమ్మదీయ సంఘమునకు ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యముండవలయునని రాయబారులు మిల్టో ప్రభువును కోరినప్పుడు వారి క్రింది విధమున ప్రత్యుత్తర మొసగిరి.

"మీ జనసంఖ్యను పట్టికాక మీ రాజకీయ ప్రాముఖ్యత ననుసరించియు, సామాజ్యమునకు మీరు గావించిన సేవనుపట్టియు ఎక్కువ ప్రాతినిధ్య ముండవలయు నని మీరు కోరుచున్నారు. మీరు కోరిన కోరిక న్యాయమైనదే. నేను మీ కోరికలను బలపరచెదను" అప్పుడు మిల్టో ప్రభువుగారు మహమ్మదీయులపట్ల చూపిన పక్షపాతమే ఇప్పుడుకూడ అధికారవర్గమువారిచే చూపబడుచున్నదని నా వాదము.

1924 సంవత్సరమున నేను ఇండియామంత్రిగ నున్నపుడు మహమ్మదీయ సంఘపు ప్రతినిధులు తమకు శాసనసభల యందు ఎక్కువ స్థానములను ప్రత్యేకింపవలయు ననియు, ఉన్న తోద్యోగములను ఎక్కువగ ఇవ్వవలయు ననియు నన్ను కోరిరి. ఇప్పుడు మహమ్మదీయులు ఇండియా ప్రభుత్వమువారిని ఇట్లే కోరుచున్నారు. మిల్టో ప్రభువుగారు గావించిన అభిప్రాయమే వీరికి ఆధారమై యున్నది. ఇండియా ప్రభుత్వ చట్టము ననుసరించి 1929 సంవత్సరము వరకు ఎట్టి మార్పుచేయుటకు వీలులేదు. మిల్టో మార్చే సంస్కరణముల ననుసరించి ప్రత్యేకసాంఘిక నియోజకవర్గముల సేర్పరుముట కొంతవరకు ఆక్షేపకము కాకున్నను, మంత్రులకు బాధ్యత నొసగు మాంటేగు చెమ్మిఫర్డు సంస్కరణవిధానమున ఒక్కసంఘమునను ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యము

వియన్నాలో పెండ్లిండ్లు

లండన్, ఆగస్టు 31:— వియన్నాలో వ్యభిచారము ఎక్కువగుచున్నది. జననములు తగ్గుచున్నవి. 20 వేల పెండ్లిండ్లు రద్దయినవి. చిన్నచిన్న గదులలో తలిదండ్రులతో బార్యాభర్తలు పరుండవలయునను నిర్బంధములు వారికి బాధగ నున్నవి.

పూపీపూగారు బండిగ నుండుట

మ్యాన్చెస్టర్, సెప్టెంబరు 3:— పికింగునుండి డెయిలీ న్యూసుకు ప్రకాశితమై ఖిట్టు చెల్లుచున్నాడు. పూపీపూగారిని ఆతని తాబేదారులు వైకికాధికారమునుండి తొలగించినయు యుద్ధనాక 'యాంగ్లీ' లో బండిగ నున్నాడనియు అనుకొనవచ్చును. మ్యాన్చెస్టర్ చుట్టుప్రక్కల వైకికాశనమును ప్రకటించిరి. పూచాంగుకోటలదగ్గర యుద్ధనాకలు తలాయించుచున్నయవి. క్యాంటి నిచట వచ్చెనరను తలపుతో ఇంకను కాపురలలు జరుగుచున్నవి.

క్యాంటి రెడ్ వైన్యమునకును పూపీపూ సేనాని వైన్యములకును పూచాంగుదగ్గర పోరాటము సాగుచునే యున్నదనిరి. పూచంగు పూపీపూగారితోనే యున్నదట. ఇది హ్యాంకో కెయరుగ నున్నదట. పూచంగు బహుకొన్నంతమాత్రాన హ్యాంకో పడెనను కొనరాదట. హానీయంగు ఆయుధాగారము ఇచట యుండుటచే ఇది ప్రాముఖ్యమును విపించినది. హ్యాంకో పడినచో పడమటి, దక్షిణ చీనా రెడ్ సేన స్వాధీనమునను.

యుద్ధములో గొప్పయనుభవము గల రషియనులు రెడ్ సేనకు సహాయము చేయుచున్నారట. నదిదాటి వీరు హ్యాంకోను చుట్టడించెదరట.

ము కలుగజేయుట సాంప్రదాయ విరుద్ధమని ఇండియా ప్రభుత్వమువారికి తెలివరకు బహిరంగముగ ప్రకటించియుండలేదు. ఈకారణముచే ప్రభుత్వమువారు మహమ్మదీయుల పట్ల పక్షపాతము చూపుచున్నారని హిందువులు తలచుట యందెట్టి ఆశ్చర్యము లేదు.

మహమ్మదీయ సంఘమువారికి కొన్ని ప్రత్యేక సౌకర్యములుండవలయునను వాదమును మిల్టో ప్రభువుగారు ఆమోదించిరి. ఈసిద్ధాంతమునే అధికార వర్గమువారు ఇప్పుడు కూడ ఆదరించుచున్నారని నేను చెప్పియుంటిని. ఈసిద్ధాంతము ఇంగ్లీషువారికి సంతృప్తికరమైనదైనను హిందువులకు ఆకాంతిని కలుగనజేయునది యని గుర్రెగుగవలయును. అత్యుల నాగరికతను ఆధారముగ గైకొని తమకు ఎక్కువ ప్రాతినిధ్యము కావలయునని హిందువులు కోరినప్పుడు ప్రభుత్వమువారు ఆకోరికను ఆమోదించిన మహమ్మదీయులు హిందువులు ఈవిర్పాటును ఖండించి యుండరా? అదే విధమున నేను ప్రకటించిన అభిప్రాయములు వివరీతమైనవి కాదని గుర్రెగుగవలయును. మిల్టో ప్రభువు వలె రాజకీయ పక్షపాతములను స్పష్టముగ ప్రకటించుట ఎన్నటికిని తప్పకాదు. కాని వాటిని మరుగుపరచి నావంటి వారు నిజము చెప్పిన బ్రిటిషు పత్రికలన్నియు దూషణకు గడంగుట బ్రిటిషువారి ప్రతిష్ఠకు గౌరవమునకు కళంకము తెచ్చిపెట్టును. మిల్టో ప్రభువు తన అభిప్రాయములను ప్రకటించు విషయమై సందేహించెడి వారుకారు. నిష్కాపట్యమే వారివలకుబడికి కారణమని గుర్రెగుగవలయును. క్రికెట్ కేసులయిన దానుగారు కూడ మహమ్మదీయులకు ఎక్కువ ప్రాతినిధ్య ముండవలయునను సిద్ధాంతమును అంగీకరించిరి. కాని ఈసంధి న్యాయసమ్మతిమైనది కానందున దానుగారిచే ప్రతిపాదించబడిన హిందూ మహమ్మదీయ ఒడంబడిక భగ్నమయ్యెను. ఇదేవిధమున మహమ్మదీయులకు ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్య ముండవలయునను సిద్ధాంతము మాంటేగు చెల్ముఫర్డు విధానమునకు అనుగుణ్యమైనదికాదు. ఇండియా ప్రభుత్వమువారు ఈఅభిప్రాయములను ప్రకటించుట లేదు కదా!

2½ సంవత్సరములకు పూర్వము ప్రత్యేక సాంఘిక నియోజకవర్గములను ఖండించు మి నేను అభిప్రాయము ప్రకటించినప్పుడు నన్ను అందరు ఆక్షేపించియుండిరి. సాంఘిక విభేదములచే ప్రభుత్వపరిపాలనను కష్టమగుచున్నది. ఇప్పుడు అందరు ప్రత్యేకసాంఘిక నియోజకవర్గముల కాంతి ప్రదములు కావని గుర్రెగుగవలయును. అల్ప సంఖ్యాకుల హక్కులను సంరక్షించుటకై వేరు విధానము ఆలోచించవలయునని పలువురు అభిప్రాయపడుచున్నారు. సిక్కులు క్రైస్తవులు కార్మికులు ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యము కోరుచున్నారు. వీరందరును మతప్రత్యేకనియోజకవర్గముల సేర్పరచి ఉన్నతోద్యోగములను అధికముగ నిచ్చుట ఎంతమాత్రము సరికాదు. 1929 సం॥ విచారణ సలుపువారులు కమిషనువారు. ప్రత్యేక సాంఘిక నియోజకవర్గములను రద్దుచేసి అల్ప సంఖ్యాకులకు ప్రాతినిధ్యము కలుగజేయుటకై వేరు ఉపాయము ఆలోచించెదరని రూఢిగ చెప్పవచ్చును.

హిందువులకు మహమ్మదీయులకు ఎన్నటికి మైత్రి కుదరదనియు కావున ఎల్లకాలము బ్రిటిషువారు అధికారమునందుండి రెండు సంఘములను ఆదామండవలయునని సర్ ప్రాంకు చీమ నుగారు సలహా ఇచ్చుచున్నారు. వీరు సర్ మైకేలు ఓడ్వయరుకన్న ఒక్క ఆరు ఎక్కువ చదివినవారని చెప్పవచ్చును. హిందువులకు మహమ్మదీయులకు యేకమత్యము కుదరదను సిద్ధాంతమును నేను అంగీకరింపజాలను. అవిషయ ముట్టుండ మిల్టో ప్రభువు మొదలు ఇంతవరకు భారతదేశపు పరిపాలనా బాధ్యతను భరించినవారందరు ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యము నప్తప్రదమనియు వేరు విధానము అవసరమనియు అభిప్రాయపడుచున్నారు. ఈసత్యమును గుర్రెగి వేరువిధానము ఆలోచించుట సరియైనపద్ధతి.

కౌన్ థియేటరు

4-9-26 కేసినారమునుండి 7-9-26 మంగళవారమువరకు ప్రదర్శనము 2 ప్రదర్శనములు. సాయంత్రము 6-గం. రాత్రి 9-30 గం. కేసి, ఆదివారములందు మధ్యాహ్నము 2-30 ప్రత్యేకమాటిని గలదు.

మ ద క థి యే ట రు లి మి తె డ్ వారు మాకు ప్రియమైనట్టియు, అన్నిటికంటెను గొప్పదైనట్టి బొమ్మ కొడుకగు "డాన్ హ్యూ" లో నున్న. "డాన్ లాన్ ఫేర్ బాంక్సు"ను ప్రదర్శింతురు. 11 రిల్యుగలది. ఇంతగొప్పకథ ఇదివరకప్పుడు ప్రదర్శించబడియుండలేదు.

బాలభటత్వము

81-8-26 మంగళవారము ఉదయము, బెజవాడలో 6-80 గంటలకు బయలుదేరి గంటకల్ వైపుకు పోవురైలులో నేను ప్రయాణము చేయుచున్నాను.

గుంటూరుతాలూకా వుండవల్లి, గ్రామకాపురములు, మాలకులములు, ముమ్మరనాగాయ భార్య రోళ్ళమ్మ అను స్త్రీ నాలుగుదినములుగా కష్టపడుచు ముఖప్రసూతి కానందున గుంటూరు ఆసుపత్రికి తీసికొనివెళ్లబడు ముగ్గురు మగవారును యిద్దరు ఆడవారితో సహా వచ్చి నేను ప్రయాణముచేయు రైలులో ఆడవారిబండిలో ఆడవారును మగవారిబండిలో మగవారును యెక్కిరి. ఆ రైలులోనే, బందరు కొ. హ. రా. స్కాటు. వా. ట్రావ్ కమాండరుగా రయిన శ్రీ దర్బా జానకీరాంగారు కూడ ప్రయాణము చేయుచుండిరి. ఆడవారి పెట్టెను ముందు తెట్టెయందు మేము ప్రయాణము చేయుచుంటిమి.

రైలు తాడేపల్లివేదును దాటి ఆరమేలు వెళ్లగానే రోళ్ళమ్మ ప్రసవించినది. అందలి స్త్రీలు బిగ్గరగ అదుర్దాగా ఆ సంగతి బంధములయిన మాటలను మాటలాడుచుండిరి. అప్పుడు శ్రీ జానకీరాంగారు రైలు వెలువలకు వంగి, ఒక స్త్రీసోదరిని అడిగి నృత్యాంతమును కనుగొనిరి. వారికి కావలసినవి సప్లయ చేయుదునని కూడా చెప్పిరి. వెంటనే చాకున్నూ దారమున్నూ కావలసియుండుటచేత తీసికొని వెళ్లి యిచ్చిరి.

మంగళగిరి వేడునుకు రైలుకేరగానే శ్రీ జానకీరాంగారు గార్లువద్దకు వెళ్లి మాట్లాడి రైలును పావుగంట ఆపివేయనట్లు చేసిరి. రోళ్ళమ్మకు సంబంధించిన మొగవారిని పిలువకొనివచ్చి, ఆమెను రైలునుండి దింపించి కావలసిన చికిత్సల నన్నిటిని చేయించిరి. వారితో కూడా శ్రీ జానకీరాంగారు మంగళగిరిలో దిగిరి. నేనునూ దిగితిని. రైలులు కదలి వెళ్లినది. తరువాత వేడి నీరు తెప్పించి పసిపిల్లలకు పోయించిరి. మాలవారు డబ్బు లేదని చెప్పగా, రోళ్ళమ్మ మామ అగు వెంకాయను బజారుకుతీసుకొని వెళ్లి కావలసిన, ఇంగువ, రసం, చిన్నపుల్లి, ఆముదం వగైరా సామానాలను స్వంతఖర్చుతో శ్రీ జానకీరాంగారు యిప్పించిరి. మరల తాడేపల్లి వెళ్ల రైలులో రోళ్ళమ్మ వగయిరావారు వెళ్లటకు సదుపాయము చేయించిరి. ఇదియంతయు చూచినరైలులు ఉద్యోగిగడ్డలు, ప్రయాణికులు, మేము, కడుసంతసించి శ్రీ జానకీరాంగారు చేసిన సహాయమునకు వారిని మెచ్చుకొంటిమి. కాని శ్రీ జానకీరాంగారు తనవిధికృత్యమును చేసితిని అనిచెప్పి మరియొక రైలులో గుంటూరు వెళ్లిరి.

దేశమందంతటను బాలభటోద్యమములువ్యాపించి అన్యోన్య స్పృహ సహాయము చేయునట్లు జరిగినచో స్వరాజ్యము ఎంతలో లభించును?

(ఒక ప్రయాణికుడు)

పశ్చిమగోదావరిజిల్లా కాంగ్రెసు సంఘములకు

విజ్ఞాపన

తాలూకాసంఘ అధ్యక్షులు, కార్యదర్శులువారివారి తాలూకాలలోని గ్రామములలో గ్రామములులేనిచోట, ఏర్పాటుచేసి, ఎత్తైన సుపనితో బాల్కనీ ఖద్దరు ప్రచారము చేయించగోరుచున్నాను. 15వ తేదీలోపుగా ఎక్కడెక్కడ గ్రామసంఘములున్నవి, వ్రాసి జిల్లాసంఘమునకు పంపగోరుచున్నాను.

ఏలూరు { హ. వ. జోగయ్య శర్మ
2-9-26 { సానిక కార్యదర్శి,
జిల్లా సంఘము.

శ్రీ లక్ష్మీనృసింహసోమయాజి వైశ్యసమాజము
మచిలీబందరు

బెజవాడ వాస్తవ్యులు మ.రా.శ్రీ పల్లపోతు పమిడయ్య గారు ది 28-8-1926 తారీఖున మా గ్రామములో జరిగిన వారి కుమార్తె వివాహసదస్య సందర్భమున మా సమాజమునకు రు. 50 (యాభై) రూపాయలు దయతో విరాళ మొసగిరిని తెలుపుట కెంతయు సంతసించుచున్నాము. అన్యగ్రామమునుండి వచ్చిన వారైనను మా వైశ్యసమాజముయొక్క ఉపయోగమునుగమనించి విశేషమున ఆదరణను చూపియున్నార. వారికి మా సమాజము తరపున అనేకపదనములు. ఈ గ్రామములో నుండు వైశ్యసోదరులుకూడా వివాహ సందర్భములందు యిదివరకు కంటే యెక్కువ అభిమానముతో నున్నూ, ఉదారముతో నున్నూ విరాళములను దయచేయగలరులకు కోరుచున్నాము.

సొలన రామయ్య
మోటమర్రె లక్ష్మీనారాయణ
కార్యదర్శులు.

విజయనగరము
(స్వకీయవిలేఖరి)

డాక్టరు రోమూరి వెంకట్రామయ్యగారు,
ఎఫ్. వి. పి. బిరుద మొసంగబడుట

విజయనగరము, ఆగస్టు:—మా దివానుగారి శుభుత్తులకు డాక్టరు ఏమూరి వెంకట్రామయ్యగారికి లండనులోనున్న ఇన్స్టిట్యూటు ఆఫ్ ఫీసిక్సు వారు తమలో సభ్యునిగా నెండు కొని గౌరవించినట్లు తెలియుచున్నది. వెంకట్రామయ్యగారు కెమిస్ట్రీలో (రసాయనశాస్త్రము)లో ఇదివర కుత్తీర్ణుడైనప్పటికి, వారి పనికి మెచ్చి ప్రకృతిశాస్త్రజ్ఞులు ఎఫ్. వి. పి. బిరుదము నొసంగిరి.

యువజనసంఘము, శ్రీ రామవిలాససభవారిని
గౌరవించుట

28-8-26 సాయంకాలమున యువజనసంఘమువారు శ్రీ రామవిలాససభ (తేనాలి) వారిని అల్పాహార విందునకు గోరిరి. విందు అయినపిదప జరిగినసభకు సంఘాధ్యక్షులు డాక్టరు బుర్రా శేషగిరిరావు చెన్నపురి దయచేయుటచే, వారిస్థానే శ్రీయుత రావిగంటి రామచంద్రరావు, ఎం. ఏ. గారు అగ్రాసనాధిపత్యము వహించిరి. శ్రీయుతులు భోగరాజు నారాయణమూర్తి, మల్లాది విశ్వనాథశర్మ, రామాయణం సర్వేశ్వర శాస్త్రి మున్నగువారులు దయచేసిరి.

యువజన సంఘసభ్యులు శ్రీ రామవిలాససభవారిని సన్నుతించుచు, ఈశ్వరుడు వారిని అభివృద్ధిచేయగలరులకు ప్రార్థించుచు, ఆర్యోదయవద్దకును దివిరి. రామచంద్రరావు గారు కొంతవరకు సభాసభ్యులు శ్రీయుతులు స్థానం నరసింహారావు, డాక్టరు గోవిందరాజు సుబ్బారావు, పిల్లలమర్రి సుందరరామయ్యగారును అభినందించి, తమను సుబ్బారావుగారికి చిన్ననాడు విక్టోరియా హాస్టలునందు జరిగినముచ్చటలు చెలిపిరి. ఆంధ్రదేశమునందు నాటకోద్యమము, నాటకరచనయందు ప్రదర్శించుటయందు అవసరమగు సంస్కరణములు, గద్య నాటకములు మున్నగువాటిని గురించి మాట్లాడిరి. మేక్సియను నాటకములు ఆడుటకు ఆంగ్లముగూడ తగినవారనియు రామచారిగారు మొదలగువారలెకాక మనప్రాంతములవారుగూడ ప్రయత్నించిన కృతార్థులను కాగలమనియు, వైభవవారిని ఇటుపైని ఒకెల్లో, మేక్స్టోల్, హామెట్టు నాటకముల ప్రదర్శించవలయుననియు గోరిరి.

శ్రీరామ విలాస సభవారి తరపున సుబ్బారావుగారు, సుందరరామయ్యగారు ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు వారు అంతిమాగడ్డకు తగిరినయు, ఇందంతయు యువజనలయొక్క ప్రేమయేయనియు, ప్రస్తుతము సోదరసంఘములలో నోకటియగు యువజనసంఘమునకు సాయము చేయజాలకపోవుటకు చింతిల్లుచున్నామనియు, మున్నుండు తాము నరసింహారావుగారు వచ్చి ఒకటిరెండునాటకము లాడి సహాయము చేయగలదు మనియు చెప్పిరి.

శ్రీయుత విశ్వనాథ నరసింహముగారు రామవిలాససభవారి కొసంగిన యాతిశ్యములో లోపము లేన్నిగలిగినను, తమ యభిమానము నిండుగా నున్నదని చెప్పి, నాటి అధ్యక్షులకు, వచ్చినవారికి నమస్కారము లొసరించి సభ ముగించెను.

ఆంధ్రశిల్పలతా ప్రదర్శనము—బెజవాడ
28-8-26 తారీఖు సాయంత్రము 8 గంటలకు బ్రహ్మశ్రీ గొత్తి లక్ష్మీ నరసింహముగారి యాజమాన్యముక్రింద ఆంధ్రశిల్ప లతాప్రదర్శనము తెరువబడెను. ఈ ప్రదర్శనమునకు అనేక జిల్లాలనుంచి శ్రీగ లతలు వగయిరాలు బంపబడెను. ఈ ప్రదర్శనమునకు, బ్రలి చిప్పాడ వీరాచార్యులుగారు, శంభునారాయణమూర్తిగారు సొంత ద్రవ్యము చెచ్చించి యీ ప్రదర్శనమునకు ఆధారభూతులయిరి.

(ఒకవిలేఖరి)

పాలకొల్లు
(స్వకీయవిలేఖరి)

మునిసిపలు యెన్నికలు

ఈసంవత్సరము 1,4 వ వార్డులు తాలూకా నాలుగు స్థానములు కాల్షియగుచున్నవి. యెన్నికలకు యూనిల 17 వ తేదీ యెర్పాట్లు చేయబడినది. రెండు వార్డులలోను పాతవాడ గాక కొత్తవారు చాలమంది పోటీ చేయుదురని తెలియుచున్నది.

కొత్త పట్టణం (గుంటూరు జిల్లా)
(స్వకీయవిలేఖరి)

ఇమిటేషన్ ఆచార్యులుగారు

మా. పు. ర. మ. న. మ. రా. రా. శ్రీ, బొమ్మి కెట్టి వెంకట సుబ్బయ్య కెట్టి గారి కుమార్తె కళ్యాణ మహోత్సవ సమయమునందు ఉత్తర సర్కారులయందును మహారాజులవలనను “నవరస కిఖామణి” అని బిరుదమును గడించినట్టి “ఇమిటేషన్” ఆచార్యులను “శ్రీమాకా సందూరు నరసింహాచార్యులుగారువారి బిరుదమునకెట్టిలోటులేకుండ ప్రేక్షకులను సాగులను పండితులను రసింపజేసిననైయాటు నోక యితరేయోక్తిగాదు ఆచార్యులుగారి నవరసములమాపెట్టు పద్యములు భావములు అత్యద్భుతములు ‘ఇమిటేషన్’ అనుపదమునవారు చూపెట్టు చిత్రవిచిత్రములే సార్థకము జేయును నాటకములవలన కలుగు కష్ట సప్తములు కనపర్చునట్టి పద్యములు చిరస్మరణీయములుఆచార్యులువారు చూపెట్టిన బొమ్మలట చిందులు బోగమువారి ప్రకృతిపు ఆటలువారి తలకుబెరుసులు చూడతగినవి.

ఒంగోలు సభకలెక్టరు

గతనెలలో, దాసు ధర్మగ్రంథాలయమునకు, స్వంతభవన నిర్మాణమునకై గ్రంథాలయకార్యనిర్వాహకసభ్యులు, ఆధ్యక్షులు, ఒంగోలు సభుకలెక్టరుగారు సి. వెంకటరామన్ ఐ. సి. యస్. గారు, మాన్యవ్యవస్థాపకునందు ట్రావెక్స్ బంగాళాలో దిగియున్నప్పుడు, ధర్మాస్తు నోకదానిని తయారుకాచి, పట్టణముమధ్యనుండు పోలీసుస్టేషను సంబంధించిన ఖాళీ స్థలమును “గ్రంథాలయ భవనమునకు” శాంతినుజేసిన భవనము నిర్మించుకొనెదము అని విన్నవించుకొన మా కలెక్టరుగారు సాయముజేసెద మని చెప్పెను. జవాఖర్చులనడిగి మరుదినమే వచ్చి లెక్కపు ప్రకములను, గ్రంథాలయమునందు గ్రంథముల చూపెట్టు కేటాగును తీసుకొనివెళ్లెను, 6 మాసములలో భవన ముకట్టించినచో స్థలమొసగెదమనిచెప్పిరి. అంకెట మా గ్రంథాలయ అధ్యక్షులగు, శ్రీమాన్, కందూరి కస్తూరి రంగాచార్యులు గారు అందుకు నేను, కట్టించెదనని నొక్కి చెప్పిరి.

కాంగ్రెసు ప్రచారము

మాపురమున, కానననిర్వాహకసభ బోవు కాంగ్రెసువారి కే మంచి నమ్మకముగ నున్నది. కారణము, జప్తిసువారు నోట్ల కాలములో మాత్రము వచ్చి అరచేతిలో వైకుంఠము చూపించెద మని చెప్పెను మీకు రయిల్ వేయించెదము అని చెప్పెను నాహూరత్వమేగాని కార్యకూరత్వమున నున్నయని ప్రజలకు తేటతెల్లమగుట మొదటి కారణము. రెండవ కారణము మేలు చేయకున్నను, ప్రజలకు నయ్యమగ నుండు తీర్మానములలో ప్రభుత్వమునకు వోటాసంగట.

బోర్డు ఆయుర్వేదవైద్యశాల

ఈ వైద్యాలయమున యామాసమున, 2865 రోగులు చికిత్స చేయబడిరి. సగటున దినమునకు 76 మంది రోగులు హాజరైరి. కాస్తాకేసులు అయిదు చేయబడెను. ఈ వైద్యాలయము దినదివాళివృద్ధి గాంచుచున్నది. కాని మందులు మాత్రము బోర్డువారు చురుకుగ పంపుటలేదు.

వెలువడినది! త్వరపడుడు!

నీతినిధి

(ఆంధ్ర గ్రంథమాలయం దైదవకుసుమము.)
పూర్వ మెప్పడో భారతీయుడగు బ్రాహ్మణునిచే రచితమై రెండువేలయేండ్ల క్రింద తిలెటు దేశమునకుఁ బోయి యాభావలోనికి బరివర్తితమై యిటీవల చీనా చక్రవర్తిచే సంపాదితమై చీనాభావలోనికి, తర్వాత నింగ్గిమలోనికి బరివర్తితమైన యుత్పత్తిగ్రంథమున కిది మధురమగు సాంధ్ర వచనరచనము. అనువాదకులు: శ్రీయుత వేటూరి ప్రభాకరశాస్త్రిగారు. మానవసృజివితమున కావశ్యకములగు నెల్లసీతుల నానుపూర్వితో ట గా సూటిగా నీగ్రంథము చెప్పుచున్నది. క్రొను నైజు నిండు క్యాలికోబైండు. వెల రు. ౧-౫-౦.

ఆంధ్ర గ్రంథమాల,
తపాలుపెట్ట నెం. 212 రు, చెన్నపురి

అక్షయనామ సంవత్సరం శ్రావణమాస బహుళ త్రయోదశి, శనివారము

వసంతాగమము

[సాహిత్యసరస్వతి- డి. యన్. శర్మగారు]

అచ్చ తెలుగు సీసము
కడులేత చివురులు దొడుగుచు దీవలు
నెనగుపాటించెడు కొనలుసాచు,
చల్లనినీడల జడిగొల్పు పొదటిండ్లు
కలకల నవ్వి తావుల నమర్చు,
నొడికంపుటాకుల బెడగారు మ్రాకులు
తలపుల మురియు కొమ్మలను దార్చు,
పసిమి జొరవంబుల పసగ్రోలి తెమ్మెర
నలపు లూరించుచు నలిక దీర్చు,
దొంకలందును కొండల పంకలందు
గాలి తిరుగుల్లయందు నుయ్యాలలూగు,
గండుగోయిలపాట మైకమ్ము దేల్చు,
బాటసారికి ననకారు వచ్చునపుడు.

శ్రీకృష్ణపాల్వ కీడ

[చల్లా లక్ష్మీనారాయణ శాస్త్రిగారు]

చం. కడుపుల పొంత నిల్వ; నిను- గాంచి
యశోద- “మురారి! చేరరమ్మిదె” యన-
“దానుదాన”నుచు- నిమ్ముగఁ బల్కియు నెట్లు
“కేలకింపాదవఁగ, గజ్జలెడర- యోధతి”గల్లు”
మనంగ; మేన గోపదరజమున్ జెలంగ, వడి-
బర్చునవచ్చెడి నందనందనా!

తే. గీ. పీటవై బీటనియెంతో- నీటుఁదనర
దుత్తనొకవైపునకు వంచి- దుగ్ధములను
గ్రోలునిను గాంచియొకయింతి“గొల్లుమనిన
రమణిముఖమున నుమిసిపా-రెవ ముకుంద!

ఉ. “నీవు ఘృతంబుఁ ద్రావితట- నిక్కముబల్కు-
మ”టన్న-“దల్లిరో దేవరకేమొ మొక్కిరట-
దేవరకద్దియు సెల్లకున్న నాదేవరవచ్చి మెక్క-
గద దీయరహస్య మెఱుంగ లేక- “రాజీవద శా-
త్తుడ”ంచనిరి- జెప్పెడిదేమ” నివల్కు- కేశవా!

చం. పడతియొకర్తు నిన్నుఁ బసి-బాటుఁడటంచు
దలంచి మోద మేర్పడఁ దనయంకపీఠినిడి-
బల్మగు ముద్దు లొసంగుచుండ; దుందుడుకు
దనంబునన్ ప్రజవ- ధూమణిఁ గొగిటఁ జేర్చి
మోము ముద్దిడితివిగాదె సిగ్గున- “నిదేమ”ని
యింతిదొలంగ మాధవా!

ఉ. గోపకుమారుఁ గొట్టునిడి - గొల్లతయోధ
యశోదతోడ- నీపాపడు జేయకార్యముల-
పాయకరంబులు పైఁప జాల “మేపాప మెరుం
గడం” టీతని- బల్కెడి చోదగ నీవు గన్పడన్
గోపికయే గెలిచునబడి- గొబ్బున నింటికి
నందనందనా!

శరత్కాలము

[బులుసు నరసింహ శాస్త్రిగారు]

నీ! ఆకాశ సుచ్చాయ యాకాశ సుచ్చాయ
నవఘటింపగఁ జాలి యతిశయిల్లె
పంకజామోదమా పంకజామోదల
రీతిపాంథుల కెంతో ప్రీతి నొసఁగె
చంద్రికా జాలమా చంద్రికాహాసల
గుట్టులన్నియుఁ బైటఁ గునుకుటచే
అనుకూలమై వాయు వనుకూలనాయకు
కరణి గాంతలరతింగరము తేల్చె
గీ! భానుఁడెంతయుఁ జూడనుభానుఁడయ్యె
దిక్కులన్నియుఁ దెల్విచేఁ బిక్కిరిల్లె
నరసులందలి జలమెంతో నరసమాయె
అహహ! శరదాగమంబు మహాద్భుతంబు.

ప్రబోధము

[చావలి సుబ్బారాయణుగారు]

చం! తనయునిమీద దండె కడు దామనమూనుట
గొప్పయెంచు నీ! మనమున నెంచి యిగతి నమా
నుచమా క్రియఁజేయు టర్హమా?

కనినినియుంటిమే జగతిగాటపుఁ గూర్చినడంచి
పుత్రునికామనతకు దూఱుఁజేయమనిఁ గాంక్ష
వహించెడితండె నెచ్చట?

నీ. బిడ్డలఁ గనియున్నఁ బ్రేమ జూపనియట్టి
తండ్రిని దండెగాఁ దలపనగునె?

ఏండ్లు హెచ్చుకొలంది నీడు మీఱుటెగాని
బుద్ధులు మాఱునే పుడమియంద?

నారనపరుఁడేని నడఁగియుండుట లెస్స
పరికింపఁ గోపభావంబు దగునె?

బల మున్నదని యున్నఁ బదుగురు కూడిన
బలగర్వములవెల్లఁ దొలఁగిపోవె?

వంశమును వృద్ధి నొనరించు వాంఛనైన
సుతుల నెల్లఁగ గరుణతోఁ జూడవలదె?

కారణములేక కలహింపఁ గలదె? యశము
మది నికనైన విడుపుమీ మత్సరంబు.

చం. పలుకులయందు గాని మఱి వర్తనమందునఁ
గాని దోసముల్ గలుగనియట్లు సంచరిలు
గారపుఁ గొడ్కుల నాదరింపకి! ట్లకుక వహింప
నద్దిర! యనర్థము వాటులకున్నె? యెంతవెం
గలినుతులైన నోర్తురె యకారణవైరము భారు
ణీనలిన్?

నీ. అడ్డాలనాడు మాయయ్యలంచునుబెంచి
గడ్డాలనాఁ డెంత కపటులయ్యె!

అడ్డాలనాఁ డెంతో యాప్యాయముగఁ జూచి
గడ్డాలనాఁ డెంత కఠినులయ్యె!

అడ్డాలనాడు మాబిడ్డ లంచును మేగి
గడ్డాలనాఁడిట్లు కసరసాగె!

అడ్డాలనాడు మీ కాస్తీ గొప్పదటంచు
గడ్డాలనాఁ డది కమ్మిపుచ్చె

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము

[కొప్పర్తి నారాయణమూర్తి బి.ఏ.యల్.టి. గారు]

ఆంధ్ర విద్యాలయ ప్రాప్తిని
ఆంధ్రరాష్ట్రమునందు నవళక
మంకురించెను ఆంధ్రపుత్రుల
యాశయము చేకూరన్. 1

ఆంధ్ర తేజోత్కృష్టపుంజము
లవని యెల్లడఁ బర్వి సూతన
స్వేచ్ఛవృత్తి వికాస మొందును
విశ్వవిద్యాలయముచేన్. 2

పుష్కరంబుగ తీవక్యపిచే
పోరి నను వెలయింపఁజేసిన
పుణ్యమూర్తుల యాన దీర్పవె
పుష్కలము గాగన్. 3

ఆలమున సింగముల నోర్చెడి
ఆంధ్రవీరుల బలపరాక్రమ
ములను జ్ఞప్తిదెచ్చి విస్మయ
మునను ముంపవె లోకమున్. 4

సాంధ్రమాధ్యత జీవితతోడే
శమును గానక పరితపించెడు
జనుల తరణోపాయమగు వి
జ్ఞానజ్యోతివిగా. 5

దేశభాషలలోన లెస్సని
తెనుగు పొందిన ఖ్యాతి త్వరలో
లోకభాషల నెల్ల తెనుగే
లేకు వనిపించున్. 6

ఆంధ్రవిద్యావీరసన్నిధి
నాంధ్రసారస్వతమహిజము
విస్మతశాఖలఁ దనరి ఫలముల
వెక్కులుగఁ దాల్చున్. 7

ఆంధ్రజాత్యుద్ధరణ మొనరఁగ
నాదిసోపానంబు విద్యా
లయము దానిని జేరి కొల్పిన
లభ్యపా కామితంబుల్. 8

కలరు త్యాగులు మహిత శ్రీమం
తులును నాంధ్రావనిని; వారల
ప్రాపునను దినదినము పెరిగి
నోపుదువు చిరసాంగన్. 9

ఆంధ్రకళ లభివృద్ధి జెందును
ఆంధ్రులూసలు తిరుచుండును
నిలువఁగల దాంధ్రత్వ మింకపై
కలుగు నెన్నియు సీక్యవన్ 10

అనుచు లోకులెల్లరును వాకొనుట ఘనమె?
వన్నెయును వాసియును గాంచి వజ్రలనటి
తల్లిదండ్రుల కివి యెల్లఁ జెల్లుఁగాక
కీర్తికాముల కివి యపేక్షింపఁదగునె?

ఉ. చాలును నీప్రవర్తనము, చాలును నీదుతలంపు
లెల్ల నే బేలగ నుంటగాదె యిట్లువెంపును
దక్కించరించుమంట? నీ! కాలము నొక్కరీతి
నపకారపుఁ జింతఁ గ్రమింపనొనె? పోగలము
నిల్వఁబోదు కలకాలము నిట్లు మెలంగఁజెల్లునే?

ఇన్స్పెక్టరు జనరలు

(రవ్యనుప్రహసనమున కనువాదము)

రంగము 2.

(ప్రవేశము: పొమ్మమాస్తరు రామారావు పంతులు.)

పొమ్మమాస్తరు: ఏమిటండీ ఈగండరగోళము! ఎవ రా ఐచ్చువారు? ఊళ్లో ఎచ్చట చూచినను ఈకబురే!

కలెక్టరు: మీకు ఈసంగతి తెలియదండీ?

పొ: నువ్వుకెట్టి కొంత చెప్పినాడు. ఇంతవరకు ఆయన మా కచ్చేరిలోనే యున్నాడు.

కలెక్టరు: ఇందులనుగుంచి మీ రేమనుకొంటారు?

పొ: నేను ఏమనుకోగలనండీ! బహుశా ఆ మన్షును ల్లానుతోవచ్చిన తగవును సద్దుబకే ఆయన వచ్చుచున్నాడండీ!

జడ్జి: అదే నిజమండీ. ఇంతకుముందే తమ కీ సంగతిని విన్నవించుకొన్నాను.

కలెక్టరు: తాము గొప్పజ్యోతిష్కలనలై నున్నారండీ.

పొ: తప్పక ఆపనికొరకే వచ్చుచున్నారండీ.

కలెక్టరు: మీ మాటే మాట. ఆమన్షునులను నా మీద ఎందులకు తగవు పెట్టవలయును? రాజీకి ఆయన నుత్తరులు అంగీకరించి యున్నారే! మొన్న టిప్టాక్కికూడ ఆయన నున యింటికివచ్చినారే! మన కచ్చేరిలను తిరిగివేయటకే ఆయన వచ్చుచున్నాడు.

పొ: అట్లుంటే, ఆయన తనరాకను, మీ కెందులకు ముందుగా తెలుపకూడదు? ఇందులో ఏమా కష్టము రాబోవు చున్నది.

కలెక్టరు: ఏమివచ్చినను నాకేమియు భయములేదు. కాని ఒకవిషయములో మాత్రము కొంచెము భయపడుచున్నాను. ఈసంగతిలోని షరతులు, వర్తకులు నన్ను ఎప్పుడును తొందర పెట్టుచున్నారు. నన్ను చూచిన వారి కేమాత్రము గౌరవము లేదు. నేను వారి నేమి చేశితిని? తిట్టితిని? కొట్టితిని? ఎన్నో చిరుదుల నిప్పించితిని? ఎందుకో వారి కీ వైరభావము? నామీద పీరు ఏమైన అట్టి ఆయనకు పంపిన నాకొంప మనుగలదు. ఇదంతయు వారిపనే. తేకపోతే, వాడు ఇంత అకస్మాత్తుగా మారువేషముతో వచ్చునా? మాస్తరుగారు! తా మిందుల గురించి కొంచెము శ్రద్ధ బుచ్చుకొనవలయును. నామీద పీరు చేయు పన్నాగములను ముచ్చుచేయుటకు, వారు వైవారికి వ్రాయు బా బు లన్నిటిని చింపివేయవలయును. అందులో తిప్పేమిలేదు. ఇది ప్రజాహితకార్యము కాని మరేమియు కాదు. ఎవ రేమి చేయగలరు?

పొమ్మమాస్తరు: ఈసంగతి మీరు చెప్పనక్కరలేదండీ. నాసంగతి మీకు బాగుగా తెలిసినట్లులేదు. ఈపనులలో నేను చాలా గట్టివాడను. ఇకరులపనులు వీరితిని జరుగుచున్నవో తెలిసికొననిది ఒకనిమిషకాలమైనను జీవించలేనండీ. ఈయారి వారికి వచ్చు ఉత్తరములలో పోవువానిలో నేను చూపనివి ఏమియు లేవు. వార్తాపత్రికలు వీనిముందట ఎందులకండీ?

కలెక్టరు: నుద్రాసునుండి వచ్చు అధికారిని గురించి, వానిలో నేమైన ప్రస్తావన గలదా?

పొమ్మమాస్తరు: అట్టే ఏమియు లేదండీ. బొంబాయి, కల కత్తాలలోని వింతలనేకములు వానిలోగలనండీ! ఇటుల చదువు భాగ్యము మీకు లేదుగదా! ఏమిటావ్రాతలండీ వాని ముం దగ, ఈకాలపు నవలలు వైతము ఎందులకండీ. నాజన్మ మీ రితికే గడవలయు నని వాంఛించుచున్నాను. బొంబాయిలో ఈమధ్య జరిగిన నృత్యమునుగురించి ఎంతో ఒకరు ఇచ్చటి మిత్రు నికి వ్రాసియున్నారు. "ఆ మిత్రుడా! ఏమని వ్రాయును. నే నిచ్చట స్వర్గలోక భాగ్యముల ననుభవించుచున్నాను..... ఎంత మంచి వేళ్ళు! ఆఆట! ఆపాట! వేషము! చూచియే తీర వలయును....." ఈ ఉత్తర మింకను నా దగ్గరనే యున్నది. మీరు ఒక్కసారి చదువుతారా?

కలెక్టరు: మంచిది. ఇప్పుడు పీలులేదు. మనపని చూచు కొందాము. మీరు నామీద వై (వ్రాయబడు ఉత్తరములను బుట్టాఖిలు చేయుచుండవలయును.

పొమ్మమాస్తరు: చిత్తము. ఆలాగేచేసెదను.

జడ్జి: (తనలో) అటుల చేస్తే, పీడు గొయ్యిలో పడ గలదు.

పొ: (తనలో) పీనిని బాగుగా ఆడించవలయును. నా మీద ఎప్పుడు చాడీలు చెప్పుచుండును.

కలెక్టరు: పొమ్మమాస్తరుగారూ! ఈపనికి మీ రేమియు భయపడవద్దు. ఇందులో తిప్పేమి లేదని చెప్పితిని గదా! ఎవ రును దీనిని చూడరులేదండీ.

జడ్జి: అయ్యా! కొంచెము బాగ్రతగా ఉండవలెనండీ. కాలముమంచిదాగాదు.....అయితే నాకేమిటి. మీకొకకుక్క పిల్లను బహుమానము చేయవలయునని పూనుకొన్నాను. పిల్ చాలామంచిది. ఆజహించారుసంగతి మీకు తెలియునాదా?

వారి నిప్పుడు కోర్టుకెక్కించినారు. ఇప్పు డీయనభూములలో మనమనుదినము వేటాడుకొనవచ్చును. అనేకజింకల నిప్పటికే పట్టితిని.

కలెక్టరు: ఆవేటసంగతి ఇప్పు డెవరికి కాలయునండీ! ఆపాషిష్టివాని మూర్తి నన్ను కంపింపజేయుచున్నది. ఎప్పుడు వచ్చునో? ఏమిచేయుకో? (ఇంతలో వెలుపల ఏదో పండుడి అరును) ఏమిటాపండు డండీ? ఆయన ఏమైన వచ్చుచున్నారో? తాము వెళ్లిచూడండి (అని పోలీసుఅధికారులను బంపును)

రంగము 3.

(ప్రవేశము: నువ్వుకెట్టి, రంగయ్యనాయుడుగార్లు)

కలెక్టరు: ఏమిటండీ, అచ్చట గండరగోళము?

నువ్వుకెట్టి: ఏమిటంటారా?

రంగయ్య: (అడ్డును వచ్చి) అయ్యా, మనము ఎప్పు డూ చూడని వింతను విన్నానండీ.

అందరు: (ఆశ్చర్యముతో) ఏమిటి! ఏమిటి!

రంగయ్య: ఒక గొప్ప వింతను చూచితిమి. మేము రంగాచార్యగారి హోటలులోనికి పోవుచుండగా.....

నువ్వుకెట్టి: (అడ్డుపడి) అవునండీ, నేను నాయుడు గారు హోటలులోనికి పోవుచుండగా.....

రంగయ్య: (కోపముతో) ఏమిటండీ! ఏమి బాగు గా లేదు. నామాటల కెందుల కడ్డము వచ్చెదరు? పూర్తిగా చెప్పనీయండి.

నువ్వుకెట్టి: కాదండీ, కాదండీ. నేనే చెప్పతాను. అవిషయమును వివరించుటకు మీకంతగ కత్తిలేదు.

రంగయ్య నాయుడు: ఏమిటండీ. అంత తెలివిమాన నాడనటండీ మీతెలివేటలు నాగగర నాయావునది?

నువ్వుకెట్టి: మీరు న నేమియు నడ్డుపెట్టనక్కర లేదు. చెప్పవలసిన సంగతిని చెప్పనీయవద్దు. అయ్యలారా! మీ కైనను ఆయనతో చెప్పి నామాటల అడ్డు రావద్దని కోరుదు.

కలెక్టరు: ఏమండీ! ఈలా అల్లరి చేయుటకేనా ఇచ్చటికి వచ్చినది? సంగతి యేమిటో చెప్పండి. ఎందుల కాలాను నిలుచున్నారా? ఆమర్చిలిపిని కూర్చొనుడు (అని ఆసనములను చూపును) (ఇరువురు మర్చిలపమాన కూర్చొందురు)

కలెక్టరు: వెట్టిగారు! జరిగిన సంగతి యేమిటో దయ చేసి చెప్పండి.

కెట్టి: చిత్రము, అటులనే చెప్పెదను. ఇందాక మిమ్ము లను చూచి ఆ ఉత్తరములోని సంగతులను విని ఇంటికి మరలు మంటిని. అప్పుడు దోవలోనున్న మొదలియారుగారియింటిలో నికి వెళ్లి వారిని చూచి పోయిన బాగుండునని తెలిపితిని. కాని వారెచ్చటికో వెళ్లిరట. పిమ్ముట చొదలగారి యింటికి వెళ్లితిని. ఆయన కూడ ఇంటిలో లేరు. తరువాత పొమ్మమాస్తరుగారిని చూచుటకు వారి కచ్చేరికి వెళ్లితిని. మీరు వచ్చిన కబురును వారికి చెప్పితిని. అచ్చటినుంచి ఇంటికి వెడలుచుండగా, దోవలో నాయుడుగారు అనుపడిరి.

నాయుడు: (అడ్డుపడి) అవునండీ. ఆ మితాయి దుకాణముదగ్గర కదా మిమ్ములను నేను కలిసికొని.....

కెట్టి: అవును, అవును. దయచేసి నేను చెప్పడానిని వినండి. అప్పుడు నాయుడుగారిని గాంచి "మన కలెక్టరుగారికి వచ్చిన వార్తను విన్నారా? ... అని నిజమనియే తెలపవచ్చు ను." అని అంటిని. అనుసరిత ఆయన తానీసంగతిని కలెక్టరు గారి యింటి దానీదానివలన వింటి నని చెప్పిరి.

నాయుడు: అవునండీ. తమకు బుడమ కొనివచ్చుట కు అది పిల్లగారి దుకాణమునకు వెళ్లుచుండగా దోవలో కలిసి కొనగా చెప్పినది.

కెట్టి: అవును, నేనూ దోవలో దానిని చూచితిని. తరువాత మేమిద్దరము పంతులుగారి యింటికి వెళ్లడలంచి పో వుంటిమి. దోవలో నాయుడుగారు "కెట్టి! తెల్లవారినుండి యేమియు వుచ్చుకోలేదు. ఈహోటలుకు పోదామారా; అబో గ్రుడు చూడుము. ఆచార్య నేడు క్రొత్త క్రొత్త ఫలహారములను చేయించివలలు లున్నా" అని నేను రాసనుచున్నను బలవంత పెట్టి ప్రక్కనున్న హోటలులోనికి పిలుచుకొనిపోయెను. లో నికి పోయి కూర్చున్నామో లేదోగాని మాయెదుట ఒక కుర్ర నాడు అనుపడెను.

నాయుడు: అంతేకాదండీ. చాలా అందగాడండీ. మంచిబట్టలను ధరించివాడండీ. అట్టివానిని ఈప్రాంతములో మన మెప్పుడును చూచి యుండలేదండీ.

కెట్టి: అంతే కాదు. అతని ఆట్టహాసమును చూచి యే తీరవలయును. మహారాజుబిడ్డలాగున నడచుచు మేడ మె పైక్కుచుండెను. అతని వెపు ఆట్ట చాలనేపు చూచి యీసంగ తిని నాయుడుగారితో చెప్పితిని. నాయుడుగారు, అతని వుట్టు పూర్వోత్తరములను తెలిసికొనడలంచెను. అంత మే మిద్దరము హోటలు యజమానునియొద్దకు వెళ్లితిమి. ఈయనభార్య నా లుగు వారముల క్రిందట ఒక మగబిడ్డను కన్నసంగతి మీకు తెలిసియే యున్నదిగదా! కుర్రవాడు మంచిరూపసి; స్వర్గలో తొండిని మించగలడు. నాయుడుగారు తనలో "ఆమె పైక్కు చున్నవా రెవరండీ" అని రహస్యముగా ప్రశ్నించెను.

ఇంతలో నాయుడుగారు కెట్టిగారి మాటలకు అడ్డును వచ్చును) "నాయుడుగారూ! నయచేసి, తా మిప్పుడు నేను చెప్పడానిని చెప్పనీయండి. ఈకథనము మీరు చెప్పజాలరండీ.

అతడు నాయుడుగారితో "ఓ. ఆయన చెన్నపట్టమునుండి వచ్చి నారు. కలకత్తాకు వెళ్లుచు ఈపూరిని చూడడలంచి ఇచ్చట దిగినారు. అతడు చెన్నపట్టములో గొప్ప ఉద్యోగముండట. ఆయనపేరు రామనాథ శాస్త్రిగారట. ప్రవర్తన చాల వింత గా నున్నది. వారము గోజులబట్టి ఇచ్చట బస చేయుచున్నా డు. గదిలోనుండి వెలుపలికిరాడు. ఇంతవరకు ఒక దమ్మిడి అయినను చెల్లించలేదు. ప్రతివస్తువును అప్పుగా వుచ్చుకొనుచు న్నాడు"...అని ఆయన ఇంకను ఏమియో చెప్పబోవుచుండెను. ఈమాటలను వినగానే నాయుడు టెల్లడిల్లినవి. బహుశా: (కలె క్టరుతో) తాము చూచించినమనిషి యాయనయే అయి యుండ వలయునని నాయుడుగారితో నంటిని.

నాయుడు: కాదండీ; నే నాసంగతిని మీతో చెప్పి తిని.

కెట్టి: అవునండీ, పొరబాటు. మీరే మొదట అంటి రి. తరువాత నేనంటిని. బహుశా ఆయనయే ఈయనయే యుం డవచ్చునండీ

కలెక్టరు: నిజమేనా?

కెట్టి: నిజమండీ. ఇందులో ఏమియు అనుమానము లేదండీ.

కలెక్టరు: (గడగడ వడకుచు) అలాగయితే ఇక నాకొంప మునిగినట్లే; ఇంకేమి చేయవలయునో తెలియకున్న దండీ!

నాయుడు: అలా భయపడిన లాభములేదండీ. చైర్య ము తెచ్చుకొనవలయును. రేపా, ఎల్లుండో ఆయన ఈపూరినుం డి వెళ్లుతారట. ఆయన ప్రయాణమునకు రెండు గుర్రాల స్సా రటు సిద్ధముగా నున్నదటండీ.

కెట్టి: అవునండీ. నే నాబండిని కూడ చూచినానం డి. అంతేకాదు. క్రొత్తనుసి హోటలులోనికి వచ్చినప్రతి వారిని పరిశీలించుచున్నాడట. నేను ఫలహారము చేయుచుండ నావంకకూడ తనేకద్రప్పికో చూచుచుండెదండీ. ఆయనను చూచేటప్పటికి నాకుకూడ భయమువేసినది. అవును కాదండీ! నాయుడుగారూ!

నాయుడు: అవును.

కలెక్టరు: ఇంకేముంది? నాయుడ్యోగమునకు నీళ్లుచల్లు కొనవలసినదే. ఇప్పుడు ఆయన అక్కడనే యున్నారండీ!

నాయుడు: హోటలులోనే బస; ఆరవ నెంబరు గది లో నున్నాడు.

కెట్టి: నెలకోజులక్రిందట తప్పత్రాగి పో లీ ను అధికారులు అల్లరిచేసిన గదిలోనే ఆయన బసచేయుచున్నార టండీ!

కలెక్టరు: ఆయన ఈపూరికి ఎంతకాల మైనదని చెప్పితిరి?

నాయుడు: వారమురోజులకు పైగా నైన దండీ.

కలెక్టరు: ఆయన వచ్చి వారమురోజు లైనవా? (తనలో) అయ్యో ఇంకేముంది! దేవుడా! నన్ను రక్షించుభార ము నీయందుగలను. ఈవారమురోజులలో నేగదా పోలీసు సర్జంటు భార్యను కొట్టించితిని. అన్న దానము చేయుమని అధికారు లు పంపిన గొమ్మును కాజేసి అందరికిని మూడురోజులనాడు యథావిధిగా విందు చేసితినిని వైవారికి వ్రాసితినే? ఇప్పుడు లై సెన్సు లేక అన్ని అంగళ్లలోను బుడ్డను అమ్మనిమ్ముచున్నా నే. పీఠు లన్నియు సర్వాసహ్యముగా నున్నవే. పీని నన్నిటిని ఆయన చూచినాడు. గాబోలు. ఇంకేముంది? నాకొంప మునిగినది (అని ఏడ్వబోవుచు ఆపుకొనును.

తేబరుకమీవనరు: జడ్జీగారు! తా మేమంటారు! మన మందరము మంచి దుస్తులను ధరించి ఆయనను చూచి వచ్చిన బాగుండునండీ.

జడ్జి: వద్దండీ; మన మాపనిని పెట్టుకొనవద్దు. మొద ట ఈపూరి మునిసిపలు ఛేర్యమును పంపిన బాగుగ నుండును. అనవరమైతే ఆయన వెంట పురోహితులను పెద్ద తెల్లను పంప వచ్చును. గొప్ప అధికారుల కీరితి నే స్సాగత మీయవలయునని శాస్త్రములలో గలదు.

కలెక్టరు: అలావద్దండీ పుస్తకములో నున్నవానిని అను సరించవలయునని ఎచ్చట గలదు? అపని అంతా నాకు వదలిపె ట్టండి. అంతా నేను సర్దగలను. ఇంతకన్నను కష్టతరములైన కార్యములను నేను నిర్వహించితిని. ఈసంగతి అంత కష్టమైన ది కాదు. కాని ఈవిషయమున తామందర నాకు అన్నిరీతుల తోడ్పడవలయును. (కెట్టివంక చూచుచు) అతడు యువకు డనియో ఇందాక మీరు చెప్పితిరి?

కెట్టి: అవునండీ. 30 సంలకు మించియుండడు.

కలెక్టరు: అలాగేతే మన పని నిర్వహించుట చాల సులభము. ముసలివాడైతే కొంచెము కష్ట ముండి యుండును. ఇకయేమి? అంతా సులభమే! మీ రందరను నేటినుండి మీ పనులను శ్రద్ధతో చూచుచుండుడు. నాయుడుగారు, నేను,

శ్రీనాథుడు: విధినాటకము

[శ్రీనాథ గోపాలకృష్ణమూర్తిగారు]

కవిసార్వభౌముడు ఆంధ్రజనుల కందటికిని అభినంది నీయుడు. పరికించి చూచినపక్షమున మఱి ఏకవియుగూడ, ఆంధ్రభారతికి శ్రీనాథునికంటె ఎక్కువసేవ చేయలేదను నమ్మ కము మనకు పుట్టును. ఈతడు మరు త్రరాట్టరితము, శాశివా హన సప్తతి, శృంగారనైషధము, శివరాత్రి మాహాత్మ్యము, హరవిలాసము, నందనందనతీర్థము మున్నగు గ్రంథములఁ బ్రేక్షిం టిని రచించి, తనకీర్తి చిరస్థాయిగ జేసికొన్నాడు. శ్రీదాభి రామము అను విధినాటకము నొకదానినికూడ శ్రీనాథుడు రచించెనని విమర్శకులు కొందరు నిరూపించియున్నారు. "శ్రీ నాథుని విధినాటకము" అనుపేరున బహుదండక అపభ్రంశ గ్రంథము విక్రయింపబడుచున్నది. అది శ్రీనాథునిచే రచియింప బడలేదని పెక్కువారు నమ్ముదురు. కాని ఈవిషయము నిరూ పించుట కెవ్వరును సుంచికారణముల నిచ్చియుండలేదు. మఱి కొందఱ తీర్మానమును చర్చింపక నడచివైచివారు. గురజాడ శ్రీరామమూర్తిగారు తమ 'కవిజీవితము' లందు, "ఈవిధినాట కము చదివినతోడనే శ్రీనాథకవి శ్రీలోలుడనియు జూడ నియు నాతడు తనమగనిగన అనుభవంబుల నీరీతిగా చిత్రించె ననియు, పండితపామరు లనుకొనకపారు కాని, శ్రీనాథు డీ గ్రంథమందు వ్రాసినయవస్థల ననుభవించెనని యూహించుట పారభాటు. లోకములో నెట్టి మూఁగుదైననూతను చేసిన తప్పు అగుగాక, శ్రీదాభిరామమున గన్నట్లుచున్నది. కాబట్టి ప్ర భాకరశాస్త్రిగారు చెప్పినట్లు ఈపద్యసమదాయము నెవరును శ్రీనాథుని విధినాటకమని వ్యవహరించి యుండలేదు. విధినా టకమునపేరున ప్రస్తుతము బహులుం దమ్ములకు పుస్తకము సం దనేకపద్యము లాతనిచాటుపులక్రింద పరిగణింపబడు చున్నవి. ఆపద్యములు విధినాటకమగు వ్రాయదగినవికావు.

"అక్షయ్యంబుగ సాంపరాయని తెలుంగాధీశ కస్తూ రికా" అను పద్యమున, "ధాటిఁగోట క రత్న" అను పద్యమున "హంసీయానకు ....." నభిప్రాయముతో "మల్లయెట్టితి కోకనుట్టితి" "పర్వజ్ఞ నామధేయము అనుపద్యములును, ఇంతయేల మొనటిదగు "దీనారంబకాల" అనుపద్యముగూడ, నీతనిచాటుపులే. విధినాటకమునకు వాటికిని సంబంధ ముండగూడదు. ఇవిఅన్నియు చూడగా, శ్రీనాథుని చాటుపులను కొన్నిటిని, ఆతని గ్రంథములనుండి కొన్నిటిని, మఱికొన్ని ఇతరకవులచాటుపులనుండి, ఏరీ తీసి, ఎవరో శ్రీ నాథునివిధినాటక మని ప్రకటించియుండునని తోచుచున్నది. వైన, శ్రీనాథుని చాటుపులనుండి గ్రహించిన పద్యములు చెప్పి యుంటినిగదా. ఇక, ఆతని ఇతరగ్రంథములనుండి గ్రహించినవి. "ఉ. కందుకకేళి సత్ప్రదప్రకారమునంబురుషాయిత్రీయా" అనుపద్యమును మనునబడిన "చీరకొంగు పులం" అనుపద్య మును ఈరెండును శ్రీనాథుని విధినాటకములోనివి అప్పకవి ఉదాహరించియున్నాడు. కాబట్టి 'విధినాటక' రచయితలు

ఒక్కసారి నగరము సంతాపింపి పచ్చి పొగగూళ్లవారికి అన్ని వసతులను ఏర్పాటు చేసి నచ్చెదము. (పోలీసు అధికారితో) పర్జంటూ! ఒక్కసారి మీ ఇన్స్ పెక్టరును నాయుద్దమ పిలుచుకొని రా. పో. వద్దు వద్దు. నీవు వెళ్ల నక్కరలేదు. నాయుద్దనే యుండుము. వెలుపలనున్న నౌకరిని పిలిచి, వానిని వారియొద్దకు పంపి రా. (పర్జంటు వెళ్లును)

లేబరు కమిషనరు:— అయ్యా ఇప్పటికే చాలా ఆల స్యమైనది. మా పనులలోనికి వెళ్లెదము. ఆలస్యము చేసిన మా కొంప మునుగును.

జడ్జి:— ఏమిటయ్యా! ఆలా భయపడుతావు? తొందర పడిన అంతయు చెడిపోవును.

లేబరు కమిషనరు:— ఆలా కాదండీ. ప్రభుత్వమువారు నాకాఖిపట్ల చాల క్రోధము చూపుచున్నారండీ. అయిన మా డిపార్టుమెంటును పరీక్షించులోపుగ మానుమ్యాల కందరికిని గొప్ప విందును చేయవలయునండీ. కావున నేను ముందుగా వెళ్లవలయునండీ.

జడ్జి:— మీకేకప్తములున్నా నామూత్రము ఏనూత్రము భయము లేదు నాకచ్చేరికి ఎవరు రాగలరు? ఊరికి చాల దూరములో నున్నది. అధవా అతడు వచ్చి తినికేయి ననుకొందము పని అంతయు చూచుటకు ఆ తని తరమగునా? వినువు పుట్టి అతడే వెళ్లిపోవును. నేను 30 సంవత్సరముల బట్టి ఈశాఖలో పనిచేయుచున్నాను గదా! ఒక్కనాడైన పార్టీల కాగితములను చదివితినా చూడుడు. అయినను నాజడ్జిమెంట్లను అందఱును మెచ్చుకొనుచున్నారు... నాపని చాల కష్టమైనదండీ. ఆ దేవుడు నైతము దీనిని చేయ జాలడు..... (అందరు నిమ్మగ్రుమించెదగా)

వీటిని గ్రహించియుండురు. ఇట్టిపద్యము మఱియొకటియున్నది. అది.

"నీ. చిన్నారిపాన్నారి చిరుతమాకటినాడు రచించితి మరు త్రరాట్టరిత"

అనుపద్యము. (విస్తరభిజిత సంతయు వ్రాయలేదు. ఇది) "కాశీఖండ" మను మ హా గ్రంథమునందు శ్రీనాథుడు వ్రాసియున్నాడు. విధినాటకమును దీని సేల చేర్చవలసినో తెలియరావచ్చును. ఇక ఇతరుల గ్రంథములనుండి గ్రహించిన పద్యములేవన, చ. "నరమడుగాడా" "బా" "రతిసంపదలేదా" "సమృద్ధి" "రూపమె" మరుని జయించు" "మోహ" మనమా నమె" యన్నియు గల్లి జారవై తిరిగెదవేలబాల" "యతిధీరపు ప్రా ణపు నీచెలుంగనే నెరగృహమేధి యక పలుకు నీచముతోచె కొరంతదేనుమి!

ఇట్టిపద్యము, కొలదిదనములక్రిందటనే ప్రచురితమయిన భాగవతుల నృసింహశర్మగారి "అభినవభర్తృహరియం" నున్నది. ఆపద్య విడి: చ. తెఱవ నంపునకుండో భవదీయభిభండు "ర వింపజాలు నేర్వరి" రసహీనుడో? రసికవర్ణుడు" "రూపరీ గాడా? మన్మథుక గొఱతకు తెచ్చునూవె "యశుకూలుడు గాడనియా? మదేకతత్పరుడు "విచారమేల విటవర్ణుడవయ్యో కెఱుంగజాలవే?

ఈపద్యము, బ్రహ్మశ్రీ ముదిగొండ నాగలింగశాస్త్రిగల వారు, సుభాషిత రత్నాకరము, సుభాషిత రత్న భాండగా రము, సుభాషిత తారాజలి, అను సంస్కృతగ్రంథములనుండి ఏరితీసిన పద్యములతో నొకదాని కనునాదము. కాబట్టి ఆకా లమునం దెవడో కవి ఈశ్లోకమును భాషాంతరీకరింప ఈవిధి నాటక రచయితలు దాని గ్రహించి చేర్చి యుండుగు. మఱి యొక పద్యము చూడుడు.

"ఉ పెండెల నాగి కొప్పునయి బెద్ది కటిస్థుని గంగి నుబ్బవకొ గొండలనుండు రామకవి మంజరు హస్తము క్రిందుజేసెహో పండిత బంబుమిట్టి య పండిన నీకనుమాలధారణే మండలనాథుఁడొనొకనూనవమాత్రుని వేడఁజూపునే?"

ఈపద్యము శురగా రామకవి చెప్పిన చాటుపని వేటూ రి ప్రభాకరశాస్త్రిగారు చాటుపద్యమనినంబరియందు వ్రాసి యున్నారు. దీనిని బట్టి "పెండెల నాగి, గంగి యను వారిరువు రు శురగా రామకవికి విలాసినులని తెలియుచున్నది. కాబట్టి ఉ. భూతమందు ధాతమన పూజ్యుత గల్గెను" అను పద్యమును "ఉ. చూడంగ నల్లుగారి"

పెండెల నాగి, గంగియను విలాసినుల గూర్చి చెప్పబడి నవి గాన, రామకవికృతములే యగును. ఈపద్యములే కాక "శా. అక్షయ్యంబుగ సాంపరాయని తెలుంగాధీశ!" అను పద్యమును, "నీ. కవిరాజు కంతంబు కాగిలించెను..." అను పద్యమును, "నీ కాశికావిశ్వేకు..." అను పద్యమును శ్రీనాథకృతములు కా నని, వీరేశలింగముగారి రాకరు తప్ప తిక్కినవారందఱు వ్రాయుచున్నారు. వీరేశలింగముగారు, శ్రీ నాథుడు జూడడను అపొహళిపెట్టుకొని, కవిసార్వభౌముడు, నల్లగుండెట్టుట, ఎండలో తిప్పుబడుట, నివియన్నియు విశ్వ సించి, యాననకాలమునందు చేసిన విహారమున కది ఫల మని న్నాయము దయచేసియున్నారు. కాబట్టి ప్రకారములన్నిటి లను బైటబెట్టుకొనడు. అట్టివో శ్రీనాథునినంటి ప్రాజ్ఞుడు అందఱిచేతను గర్వి తమగు వర్ణనలు తనవై బెట్టుకొని ప్రకటిం చునా? అనివ్రాసి, ఈపుస్తకము, శ్రీనాథునియొక్క మిత్రు లలో నొకని అనుభవముల తెల్పుచుగాని శ్రీనాథుని అనుభవ ముల తెలుపదు" అని యూరకొనిరి. కాని యీఅభిప్రాయము కూడ గ్రహింపదగినది కాదని నాయభిప్రాయము. ఏలయన శ్రీనాథుని అనుభవముల తెల్పనవికూడ కొన్ని పద్యము లీగ్రంథ మున గలవు.

"దీనారంబకాల" దీర్ఘాడించితి దక్షిణాధీశ ముత్యాలకాల" "మల్లయెట్టితి కోకనుట్టితి" "చిన్నారిపాన్నారి చిరుతమాకటినాడె" "పర్వజ్ఞ నామధేయము" అనుపద్యము లన్నియుగూడ శ్రీనాథుని స్వానుభవములే. "కవిరాజుకంతంబు" "కాశికావిశ్వేకు" అను పద్యములుకూడ శ్రీనాథవిరచిత మైనట్లే కన్నట్లునుకాని వీరభద్రరావుగారు, మొదలైనవారు కొందఱు పద్యము లాతనివికావని నాదించు చున్నారు. ఏది ఎట్లున్నను విధినాటకము శ్రీనాథుని స్నేహి తుని అనుభవములేకాక, శ్రీనాథుని అనుభవములనుకూడ తె ల్పునని తేలుచున్నది. కందుకూరి వీరేశలింగముగారు, ఈగ్రంథ కర్తృత్వముగూర్చి విశేషప్రస్తావన లేమయు సలుపక, శైలి నిమిత్తము రెండుపద్యముల నిచ్చి యూరకొన్నారు. వేటూరి ప్రభాకరశాస్త్రిగారు శృంగారశ్రీనాథుమందు.

"విధినాటక" మనుపేరుతో ఆపద్యసమదాయము ప్రాత వ్రాతప్రతులందు గానరాదు. ఆపద్యసమదాయము విధినాటక మనుటకు తగినదని నేను తలచుచున్నాను." అని వ్రాసియు న్నారు. మఱియు నీయన శ్రీనాథునివిధినాటక విడి కాద నియు, అప్పకవ్యాదులు 'శ్రీనాథుని' విధినాటకములోనివని యుదాహరించిన పద్యము లేగ్రంథమున నానుభూతితో నుం డునో ఆగ్రంథమే శ్రీనాథుని విధినాటక మనియును, అట్టిగ్రం థము శ్రీదాభిరామమునియు నుడివియున్నారు. చిలుకూరి వీర భద్రరావుగారు "శ్రీనాథకవి" యను తమ గ్రంథమున శ్రీనా థునివిధినాటకమని ప్రకటించబడినదానికి విధిరూపకలక్షణమే వట్టును. విధికి పెక్కునబడిన లక్షణములే దీనికి లేవు. ప్రస్తా వనలేదు. పాత్రములులేవు. ఇతివృత్తములేదు." అని లిఖించి యున్నారు. కాబట్టి ఈగ్రంథము శ్రీనాథవిరచితము కాదని చెప్పటకును, పరులకు నిరూపించుటకును తగినన్ని కారణములు నాకు దొరకలేదు. కాని డిండిమట్టారకాదపండిత శ్రేష్టుల నోడించి, రాజమహేంద్రవరపండితుల ఫిక్సెట్టి, ఆంధ్రవా జ్యయప్రపంచమున విచ్చలవిడిగా విహరించుకవిసార్వభౌముడు జూరుడై, విశేషిగుల వాడవాడు దిరుగుదు.

"ఉ. వాసనగల్గుమేను నిడువాలగనుంగవగల్గినబ్బు లుకొ కేసరిమధ్యము నృవనకేళికి నింపగు బాహుయాలవిన్యా సముగల్గినట్టి యెలనాగను బోగముదానిఁ జేయకాదాసరిదానిఁ జేసినవిధాతను నేనునవచ్చు నీకేర్పార" అని విలపించెనట ఎంత విశ్వసనీయమైన విషయమో పాతకులే గ్రహింతురాక. వేటూ కచోట, శివప్రాజాధురంధరుం డయి, శివరాత్రిమాహాత్మ్యము, హరవిలాసము మొదలగు నుద్దగ్రంథముల రచించినవకవిశ్రే ష్టుడు "కాలకంధర యీశాన గరళకంఠ" అని ఏమేమో కారు మాటలు మానెనట! ఎంత సమంజసమో యింనుక విచారించుడు. తన్ను గిమరించి ఎవతెయో కానగరాకపోగా, ఆమెనునాకు తెచ్చి యివ్వలేకపోతివని కాళికేశ్వరిని బండ్బూతులు తిట్టినాడ టండీ కవిసార్వభౌముడు! ఈవిషయ మాతనియశక్తునన కెంత కళ్లం మాహించును? మఱికొందఱు ధీమాతు లింకను, శ్రీనా థుడు భోగవిలాసాలనుడై యుండె నని నమ్ముచున్నారు. ఈవిషయము నిరాధారమని, బండారు తమ్మయ్యగారు, సార స్వతస్సర్వస్వము మొదటిసంపుటను 8, 9 సంఘికలయందు విపు లముగా విశ్రింఛించియున్నారు. చదువరు లద్దానిని చదువుదు రని విశ్వసించుచున్నాను. ఒకవేళ శ్రీనాథుడు జూరుడేకానిండు. అట్టివాడయినను, ఈవీతిగ జనసామాన్యముచే గర్వి తమగు వర్ణ నలు తనవై బెట్టుకొని ప్రకటించునా? ఈయభిప్రాయముతోనే గురజాడ శ్రీరామమూర్తిగారు, ఈగ్రంథమునందలి యవస్థలను యొకమిత్రునినెత్తిపై బెట్టినారు. కాని వైనచెప్పినరీతిని, విధినాటకమందలి కొన్నిపద్యములు శ్రీనాథునికేకాని అన్యత కన్యయింతుటకు వీలులేదు. కాబట్టి సామాన్యవృత్తితో తిలకిం చినయెడల నిగ్రంథము శ్రీనాథకృతము కాదని తల్తును.

శ్రీనాథు డొక్కడను విధినాటకమును తాను రచించి తిని వ్రాసికొని యుండ లేదు. అప్పకవ్యాదులు శ్రీనాథునివిధినాటకములోనివి యుదాహరించిన పద్యములు నలనను, విధినాటకము శ్రీనాథవిరచితము గాదని నిరారితమగు చున్నది గదా. మఱియొకసంగతి శ్రీనాథుడు తన గ్రంథముల యందు రేఫఅకారములకు ప్రాసవేసియుండలేదు. కాని విధి నాటకముం దట్టిని గానవచ్చుచున్నది. చిత్రింపుడు:

"చ. గురుకుచయుగృహానసము కోమలికలులు ముద్దు మాటలుకొ, యజుపు లతిప్రసంగములు నవ్వుల నవ్వుల మేలమా టలంతరిత కళానిధానమున దాడవీడనభావణంబులుకొ, బరు వడి నొంద నేర్పు ప్రయభావలు గల్గునరేంద్రభామకుకొ.

చ. గొఱియల మేకపాతులను గొమ్ము పాశేళ్లను ...

Table with 4 columns: word, ... , ... , ... Rows: వరయగ, కరమిడి, బెఱుకగ

అను రెండుపద్యములయందును రేఫఅకారములకు ప్రాస యున్నది. ఇంతియేకాక, విధినాటకము, పలువురు పలువిధం బుల నవచ్చుతుచున్నారు. వైనచెప్పిన రెండవపద్యము, "కాళ కంధర యీశాన..." అనుపద్యము, ఇంకను నసభ్యములగు కొన్ని ఇతరపద్యములు కత్రా అచ్చయ్యగారు 1911వ సంవత్సర మందు ప్రచురించినదానిలో నున్నవి. వావిల్లవారి మూర్ఖున లేవు. కాబట్టి, ఎవరిచిత్తము వచ్చినట్లు వారు ముద్రించుచు న్నారు. వావిల్లవారు, "రాజనంద రాజరాజాత్మజులు సాటి" మొనలైన చాటుపద్యములను చేర్చియున్నారు. దీని కంతకు హేతు వేమి? తక్కినగ్రంథము లిట్లై యచ్చుపడుట లేదు? కారణముహింపుడు. విధినాటకమును గ్రంథమొకటి ప్రత్యేక ముగా లభింపయేనా? విచారించుడు....

(“విభితప్రతిక ‘వాణి’ నుండి”)

సూత్ర సమన్వయము-అహోబల పండితీయము

[జి. జోగి. సోమయాజిగారు]

ఆంధ్రప్రదేశ్ సారస్వతానుబంధము (కోధన ఫాల్గున ౨౩). సోమవారము ప్రేషేరున కొండముది నరసింహముగారు ప్రచురించిన వ్యాసమునకు బదులు.

ఈవాదము నివ్యాసముతో నేను ముగించుచున్నాను

1. కామ్యులవారు వ్యాసమువ్రాయుటకు నాలుగైదుదినములముందు నేనహోబలపండితీయమును జదువుచుండగా నాకును నాభావమే స్ఫురించినదని వ్రాసియుంటిని. కాని నరసింహముగారు దానిని నమ్ముటకు సిద్ధపడినవారకారు. పోనిండు; వారసుకొనినయ డైదో లాభువమే యందున్న దనుకొనినను వచ్చిననట్లు మేమియును లేదు.

2. 'అయి'నుండి 'వ'పుట్టినదని నేను వ్రాసినదిగాని కామ్యులవారు వ్రాసినదిగాని యపూర్వమైనమాతనసిద్ధాంతము గాదు. 'అయి'అవులకు స్థానిత్యమును ఆధునికలక్షణవేత్త లిరువురు నిర్ణయించిన విషయ మని యిదివరకే తెలు తెల్లముగాక జెప్పితిని. బాలవ్యాకరణకర్త యావిధముగానే ప్రక్రియ నడిపించెనని యందలి సూత్రములను నేనిదివరకే యుదాహరించియున్నాను. ప్రాథవ్యాకరణకర్త యభిప్రాయమును గూడ నిదియే యైయున్నదని శబ్దరత్నాకరములోని వికార జైకారములు మొదటగల వైకృతపదములను చూచినయెడల స్పష్టమగును. అందు నూటికి 90 పాళ్లసంతున మొదటిరూపములు అయి, 'అవు'మొదట గల రూపములని వ్రాయబడినది. ఇక ప్రాచీనార్యావీక్షల యభిప్రాయములలో నెప్పుడెవరునుజనవని యొచింపవలసియున్నది.

3. 'అ'నుండి 'యవు' రూపాంతరముగా బుట్టినదని యను నేను వ్రాయుటకు నరసింహముగారు నేనీ ప్రశ్న పరం పర కారణము వారు; నెలవిచ్చినట్లు ఈవిషయ మననసర్వమైనయెడల వారిప్రశ్న నెందుకునేసిరో తెలియకున్నది. కాని చిన్న యనూరి చెప్పిన "అను, అవు, జై"అను క్రమము సాధించుటకు అవు అనునది అనయొక్క రూపాంతరమని నిరూపించుట యవసరమేయని లోచించుచున్నది. అను అనుధాతువునకే 'నరపుత్రి' యనునామముచే 'కా' ఆదేశము వచ్చుటకు వీలున్నదిగాని 'అవు' అనుదానికి వచ్చుటకు వీలులేదు. అట్లు ఆదేశము వచ్చినయెడల 'వా' అని యుండవలెను గాని 'కా' యుండగూడదు. కావున 'అవు' రూపాంతరమే యగుగాని, ప్రాథమిక రూపముగాని స్వతంత్రధాతువుగాని కాదని తేలుచున్నది.

ఇక 'అ' ఇ' లకును 'అఉ' లకును గల సంస్కృతసంధి రూపములతో మనకు ప్రసక్తి విశేషము గన్పట్టదు. వారిది తప్పనసంధియని వ్రాయుటచేతను, పాణినియందు ఈవాదమునకు పరిమలుగా నపవాదసూత్రము లుండుటచేతను నేను చూపింపవ. ని వచ్చినది. ప్ర అనుదానికి ఊహకేబలుయొక్క ఉకారము పరమైనయప్పుడు 'జై'కారము వచ్చునని చెప్పుటకు నే నుదాహరించియుంటిని. వృద్ధియొక్క విధి వృద్ధిప్రకరణములో గాక యెప్పుడైనను గుణప్రకరణములో నెట్లు విధింపబడును? కావున నిది సమాధానమేకారు. ఇది సారస్వతీకముగాక నిపాతనయని నేనే వ్రాసియుంటిని గదా!

అక్షరములముందా! మాటలముందా! యనువిషయము నరసింహముగారు రనుకొనినట్లు విత్తు- చెట్టు ప్రశ్ననంటిదిగాదు. ఈవిషయమునుగురించి యెందరో భాషాతత్వవిశారదు లాంగ్ల భాషలో వ్రాసియున్నారు. అవిగాక సుప్రసిద్ధులగు కె. వి. లక్ష్మణరావు గారు తమ విజ్ఞానసర్వస్వమునం దీవిషయమును 'అక్షరము' అనుశీర్షికక్రింద పూర్తిగ జర్పించియున్నారు. వైయాకరణము చక్కనివ్యాకరణము వ్రాయుటకు భాషలోని గ్రంథములపరిచయ మెంతయుట్లు కనపరమా, భాషయొక్క యుత్పత్తిక్రమము నెరిగియుండుటయు గూడ నంత యవసరమయినదియే యైయున్నది. ఇట్టి సంబంధమును గుర్తింపకపోవుట చేతనే అహోబలపతి తన చిన్న వ్యాకరణములకు గురురనివియును కుదిరియున్నను గూడ దనకు దోషనివియును నగు వహోకవి ప్రయోగముల నీతిగా నిరసించియున్నాడు. (చూ. అహోబలపండితీయము.)

"మధుకైలభారాతిమరది రమ్యునిపిన్ పనిగొంటు నీకుఁ బ్రాభవముగాదె" ఇత్యాది వచనస్మృతానుబంధము వేత్తవధేయమే "సుతుల గనియెడుకొరకు, నీవు కుటిండుకంటె" ఇత్యాది నాంధ్రాస్మగతిక్రమ జ్యామికవివచనానాం కిం మూలమితి వయం నవిద్యుః."

"రామాయణము రచించి ప్రాచేతసుకా" ఇతి భాస్కరోక్తి రసంగతైన "బాండుభూవచనకుఁ గోడలైతి" అను భారతప్రయోగమునుగూడ నిరూపించియున్నాడు. కావున నిట్టియహోబలపతి వ్రాసినవిషయమునే ప్రమాణమని యెంచి,

అపూర్వ శంఖములు

[ఖిల్లీ లక్ష్మీరంజనంగారు]

పూర్వకాలమున దక్షిణదేశమునందు మిక్కిలి దరిద్రుడైన బ్రాహ్మణుఁ డొక్కఁడుండెను. అతఁడు విద్యాంశుఁడై; విషయవిషమతుఁడును, పటాటోపమే భయపడమైన యాదినంబులలో గూడ నాతని పత్నీరిందు పుణ్యాత్ము లరుదుగ నుంటుండే పాప మామిఠ్రుఁడు కుచేలునివలె దారాపుఱుల భరింపలేక క్రుంగిపోవుచుండెను. దారిద్ర్యదేవతాపరంభణము నుండి విడిచిదువూర్చుమునగానక చిరకాలము విచారించి 'వరుణదేవుఁడు సర్వసంపన్నుఁడు. అతనికి సంకతియున్నట్లు పురాగాములందు వివంబడదు. ఆతఁడు రత్నములకధికారి. ముత్యములకు నిలయుము. వారినిపార్శించి కృతార్థుఁడ నయ్యెద'ననినిశ్చయించి యాపాటుఁడు భార్యాపుఱుల నొడంబరచి సముద్రతీరముంజేరి కృతస్నానంఁడై యంజలి నుదకంబు గ్రహించి "ఓంసమోవరుణాయ" అనువాయణమంత్రిమును జపింపసారంభించెను. దినములు నెక్కులు గడచెను. బ్రాహ్మణుండు విరతఁడు గా లేదు. వరుణుండు ప్రత్యక్షము గా లేదు. కొంత కాలమునకు వరుణుండు సంక్రితుఁడై చనుచెంచి "బ్రాహ్మణా! త్రమా! ఏమిచేయుచున్నావని యడిగెను: కన్నులమూసియున్న యాపుఱుడు వరుణదేవుని చూడక ప్రతిభంగ మొనరి శంకించి మానముభిజించెను వరుణుండు: తిరుగ నిట్లువలెకెను "ఓవిప్ర కలాపకెనమా! నీవేదేశమునుండి వచ్చినాఁడవు? ఏలయెంటిరిగ నిటనిలంబడితివి." బ్రాహ్మణుండు కుపితుఁడై "అతే నీవెవ్వఁడవు? నే నెవఁడనో యొకఁడను. ఎచ్చటనుండియో యచ్చటనుండి వచ్చినాను. ఏదియోయొకటి నేయుచున్నాను. శనివలె, దారిద్ర్యమువలె నన్ను బాధింపక వెడలిపోమ్ము" అనెను. వరుణదేవుఁడు మరల నాతనితో నిట్లునెను. "ఓయీ! నేనువరుణుండను. ఇదివాగృహము; సముద్రము. నీతపంబునకు మెచ్చితి. నీకేమివలయునో కోరికొమ్ము." అంతట తత్తరపాటుతో కండ్లుతెరిచి "దేవా! క్షమింపుము. అజ్ఞానవశమున నిన్ను నిందించితిని. సిరిరా మోకాలాడితిని. అమృతపానంబునకు గొడుగు విప్పితిని. నేనకించ తరువాతి లాక్షణికల యభిప్రాయములఁ బరిక్షింపక యుండుట యన్యాయము. అప్పకవియుఁ చనగ్రంథమునం దెన్ని విషయము లో హారదనో యుండటేకని చెలిసియేయున్నది. దీనిని బట్టి అప్పకవ్యహోబల పండితుల పాండిత్యమునకుఁ గళంక మాపాదించుటగాని, వారాంధ్రసారస్వతమునకు జేసిన వహోపకారమును మరచుటగాని నా యభిప్రాయముగాదు. వారు వ్రాసిన వ్రాతలతో యిప్పటివారికి మూలములై యున్నను గూడ వారికి నా కాలమునలేని సౌకర్యము లీకాలమువారి కెన్నియో కలవు.

ఇదియంతయు నిట్లుండగా నరసింహముగారు, నేయి, నే, వెయ్యి, వేయి, నే, కన్నీయ, కన్నె మొదలగు రూపముల వంటిదే యిది యనియును వాని పౌర్వాపర్యము లనియునును నేను వ్రాసినవిషయమును గ్రహింపనేలేదు. 'మలకనగా అనుటకు యలాగ్గా, చెప్పుదువు అనుటకు చెప్పావు అనువాడుకలోని మార్పులు భాషాపరిణామమును జూపుటకు నే నుదాహరించి యుండగా, వాని నాధారముగా గైకొని గ్రామ్యవాదులని మమ్ముఁ బెనుకట యెంతయు సంతోషకరము. వారసుకొని నటుల వాడుకలోనిపదముల నన్నిటిని మనము బహిష్కరించి నన్నయనాటితెలుగే వ్రాయవలయునని నిబంధన చేయిండు. ఇంతకును లోక మొకరిట్లుబాటుకు లొంగియుండదు గదా!

ఇక 'అవు' నుండి 'జై' పుట్టియుండవలెను. లేదా జై నుండి 'అవు' వివ పుట్టవలెను గదా! 'జై' అనునది క్రియా జన్యవిశేషణము. ఈక్రియాజన్యవిశేషణము ధాతువునం దిగాని ధాతువుయొక్క రూపాంతరమునుండిగాని పుట్టిన దనుట యుక్తము అనగా అవునుండి పుట్టిన ననుట యుక్తము. లేక వీరు చెప్పినట్లు 'జై' ప్రాథమికరూప మగునెడల దీని కేధాతువు గతి యగును? 'జై' అను నొకధాతు వున్నదనియే చెప్పవలసినదవును. అట్లుచెప్పిన ఉకారాంతము కాని 'జై' యనుదానినే ధాతువుగా నిర్ణయించికొని దానినుండి 'జై' అను విశేషణము పుట్టినదని వాదించవలసినదవును. ఇది కేవల మసంగతము.

ఇప్పుడు "వాయరపుర్యక్తమా" అనుదానిలో సూత్రకర్త యభిప్రాయ మేమైయుండునని చర్చించినిశ్చయంపవలసినది గావున నీవాదన వచ్చినదిగాని యంతకంటె వేరుగాదు. అయి, 'అవు' తేస్థానలని చెప్పుట సూత్రకర్తయభిప్రాయమని. మాయభిప్రాయము. ఈవిషయమును బాలవ్యాకరణ, ప్రాథవ్యాకరణకర్తలు నిర్ణయించియేయున్నారు. కనుక నీవాదన వచ్చిన పామును గొట్టుటవంటిది.

దినదినాభివృద్ధిని జెందుచున్న యాంధ్రసారస్వతమునందు సంస్కరింపబలిన విషయము తెన్నియొకలవు గావున నరసింహముగారు దమశక్తి నట్టికార్యమున కుపయోగింతురని కోరుచు నింతటితో విరమించుచున్నాను.

నుండైన దర్శింపడను. నాయిల్లు అయ్యవారి నట్టిల్లవలె నున్నది. భార్యాపుఱులు కుల మల మాడుచున్నారు. దయచేసి నాకు ధనమునొసంగుము" అనివేడిను. అంత వరుణదేవుఁ డాతనికొక శంఖముంజూపి యిదిపద్యశంఖము. దీనినిగొనుము. అనుదినము నిదియొక్క నీవు మొసంగుచుండును" అని యాతనికిచ్చి యంత. రానునందెను. పరమాంధభరితుఁడై యావిపుఱుడు స్వగృహంబునకుఁ జనుచెంచుచు మరునాఁడు పద్యశంఖంబును దదితర సాలగ్రామములతోఁబూజించి యొక్కనిమ్మమిమ్మనిప్రార్థించి, స్వీకరించి దానినిబొడ్డుకొంగున భద్రముగ ముడివై చికొని యనుదినమునట్లే యొనర్చుచుండ నాతనిపద్ద నొకమూట యేర్పడెను. స్వగ్రామము సమీపించుకొలది నాతనిదారిద్ర్యమువలనఁ గల్గిన దుఃఖము దూరమేగుచుండెను. ఒక్కనాటిరాత్రి యాభూసురుఁ డొకానొక వణిజునిమందరంబున కతిథిగ నేగెను. వణిజుం డాతని భక్తితో నర్చించెను. శంతుఱుడైన మనశాపఁడు పద్యశంఖా వృత్తాంతమువినిపించి వానికి కొంతధన మొసంగెను. లోభియైన యావణిజుండు దాని నపహరింపదలంచి వానికి వ్యధాసోపేత ముగ భోజనంబిడి నిద్రించుచునుంబున పద్యశంఖము దస్కరించెను. అశంకితముగ బ్రాహ్మణుండు వెడలిపోయి సుధాగృహ సమయమున మార్గంబున స్నానంబుచేసి వాడుక మేర నిమ్మమును గొడుటకై పద్యశంఖమును మూటలో వెడకెను. కాని యాతని మేనువడకెను. నూదివలె దానికొక కెంతనూత్నముగ జూచినను లేదాయెను. చాలవరకు నాతఁడు వణిజుండు దన్ను వంచించెనని యే దెన్ను. ధైర్యమునూని మరియొకపద్యశంఖము సంపాదించెదగాకయని తిరిగి సముద్రమును జేరిమున్నువలె 'ఓం సమోవరుణాయ' అని జపించుచుండెను. వరుణదేవుఁడు ప్రత్యక్షమై గూర్చర్యముతో "బ్రాహ్మణా! ఇదే! ఇంతిశీఘ్రముగ నేలమరలివచ్చితి"వనెను. భూసురుండు భిన్నపదనంఁడై "దేవా! నాదౌర్భాగ్యవశమునఁ బద్యశంఖము నొక వణిజుండు హరించెను. అనుగ్రహించి యాదిననుకు మఱొక్క పద్యశంఖము నిచ్చి ప్రాపు"మనెను. అంతనాదేవుఁడు పద్యశంఖంబు లిక నావద్దలేవు. డహారశంఖముకట్టి మాత్రమేకలదు. అదికోరినధనమునకన్న బుర్రెట్లధికముగ నిచ్చెదనని చెప్పునుగాని యొక్క గవ్యయైన నొసంగదు. దాని నే తీసికొనుమని వానికిచ్చి వెడలిపోయెను. బ్రాహ్మణుండు చింతకులంఁడై వెడలుచు నెట్లైన పద్యశంఖమును గొనవలెనని మాయోపాయంబుల జింతించుచు బూర్వమువలె యావణిజుని గృహంబునకే చినెను. అతఁడును బరమహర్షంబున నాతని గారవింపెను. అంతట బ్రాహ్మణుం డాతనితో నిట్లుచెప్పెను: "మిత్రమా! నేను పద్యశంఖముం బోగొట్టుకొంటిని. కాని దైవానుగ్రహంబున నంతిమిన్నయైన శంఖముం గొనివచ్చితిని. చూడుమని, డహారశంఖము ముందిడు కొని" ఓచుచోశంఖమా! నాకుతేనిమ్మంబుల బ్రసాదింపుమన, వెంటనే శంఖమునుండి భంభంభం అనుశబ్దమువెడలి 'శతంగృహా' సహస్రంగృహా, అయితంగృహా; అనుమాటలు విసంబడెను. అంత బ్రాహ్మణుండు వణిజుని, కై యిట్లు పలికెను. ఓశంఖరాజమా! ఇంతధనంబు నాకియెడ ననవసరంబు. అదిగాక, నేనొక్కండ నెట్లుదానినిమాయోపాదేశ; కావునమధ్యహంబున కేగినయదనున ధనమువర్షింతువిచ్చటికి నాగుము ' అదిని వర్తకుండు లోభంబు లోనుండి దన్ను వేగిరింప నా యుత్తమ శంఖంబునెట్లైన గాజేయవలెనని కృతసిశ్చయంఁడై బ్రాహ్మణుని భాగ్యంబు గొంతవరకు బొగడి నాటిరాత్రి పూర్వమున కన్న భక్తిశ్రద్ధలతో నాతనికి విందొసర్చెను. అచిరకాలంబులో నే విపుఱుడు నిద్రించుచున్నట్లు నటింపుచును, వణిజుండు పద్యశంఖముం గొనివచ్చి యాతనిమూటలో దెట్టి డహారశంఖము స్వీకరించి మహానందముతో దనసమయస్ఫూర్తిని, కుశలత మను దన్ను మెచ్చికొనుచు నిద్రింపబోయెను. బ్రాహ్మణుండును తత్తణమే లేచి బ్రదుకుడివుఁడా యనుకొనుచు నెవ్వరు మేల్కొంచకముందే పలాయనసూత్రమును బఠించెను. మరునాఁడు వణిజుండు కుచియై డహారశంఖముం బూజించి ఓశంఖరాజమా నాకు సహస్రనిమ్మంబుల గురిపింపుమని విస్ఫూరిత నేత్రుండై చూచుచుండెను. మునుపటివలెనే శంఖంబునుండి శబ్దంబు వెడలి 'సహస్రంగృహా, అయితంగృహా, లక్షంగృహా, అను వాక్యంబులు విసవచ్చెను. అంత వణిజుండు విసివికొనుచు "నోశంఖమా నీవు పెద్దమొత్తంబులఁ దేగొనుచున్నావే కాని యొక్కకానైనను రాల్పనేమి!" యనిప్రశ్నించెను. అంతనాశంఖమిట్లు బదులిడెను:

అడుగ నిశ్చల్లనుయ్యెను నన్ని యొసంగు పద్యశంఖంబు బాసితి పరమమూర్ఖ భోరుమంచును బల్కుచుఁ బుల్లనైన భూమి రాల్పను నేను డహారమగుట. అదిని యామూరవణిజుండు మోస మెఱింగి మొదలగు నతికన మానువలె నేలఁగూలెను.

నూతన "హిస్ మాస్టర్స్ వాయిస్"

1926 సం॥ రం మే నెల రికార్డులు

ది గ్రామోఫోన్ కంపెని లిమిటెడ్

(ఇంగ్లాండులో ఇంకార్పొరేటు చేయబడినది)

కలకత్తా, బొంబాయి.

1926 సం॥ మే నెల నష్టి మెంటరి లిస్టు

"హిస్ మాస్టర్స్ వాయిస్" 10 అంగుళముల రెండు ప్రక్కలుగల ఆకుపచ్చ తేబిలు
రికార్డులు 1-కి ధర రూ 2-12-0.

ఆదిలక్ష్మి - మైసూరు

N. 1739 { శివదీక్షాపరులు మొదటిభాగము కురంజు
శివదీక్షాపరులు రెండవభాగము కురంజు

మిస్టర్ బి. రాచప్ప - మైసూరు

N. 1740 { విటకి తెరపాయి రాగం "బేగడ"
బలశే బలశే రాగం "జంజుట్టి"

చంద్రకాంత - మైసూరు

N. 1741 { ఇదుచిత్రం. శృంగారశోకం రాగం తోడి
భవదోల్ భర్త. రాజశేఖరశోకము రాగం "భైరవి"

మిస్టర్ కె. వెంకట్రామయ్య - మైసూరు

N. 1742 { పాలిసుని ఎన్నగోపాలా రాగం "బిలహరి"
బెదరువానేనె విరాటపర్వమునుండి

ఆదిలక్ష్మి - మైసూరు

N. 1743 { పరమపురుష మోహనం
గోపాలతర్నం

వైదికశిఖామణి వీణ శేషన్న - మైసూరు

N. 1744 { మరియాద-గదరా మొదటిభాగము శంకరాభరణము ఆది
మరియాద-గదరా రెండవభాగము శంకరాభరణము ఆది

N. 1745 { కనడరాగం ఏకతాళం
సాహసరాగం ఏకతాళం

జి. సి. ఎస్. ఐ. మైసూరు మహారాజ మహాలునందా జరిగిన కర్నాట కస్త్రీంగుళాండు

N. 1746 { దూర్ తూమురి
నామనిజయ జిల్లా-కాఫీ

మిస్టర్ ఎఫ్. డి. అబెల్ (సి. బి. మిషన్) విశాఖపట్టణము యేసుక్రీస్తు శ్రమలు

N. 1747 { ఆహా యెంతటి శ్రమలు. హిందూస్తాని భైరవి - చాప్
ఏపాప మెరుగని యోపావన నాధనామక్రియ

The Gramophone Co. Ltd.,

(2557)

(Incorporated in England) Calcutta-Bombay

అమృతాంజనము సకలవిధ నొప్పులను నంజీవి వంటివి

చక్కని డబ్బితో సహా నీసా 1-కి రూ 0—10—0; డజన్ 1-కి 6—4—0

అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి

శాంపిలు యినాము. మొదటిరకం. ధరసవీను.

కృష్ణమూర్తి అండు కంపెని

నూతనమైన కలరునూలు రంగు పనిశాల 157, దక్షిణమాసివీధి, మధుర.

ఆంధ్రదేశములో ఖ్యాతిపొందిన, తిల్లివిడ్డి సింహాలేలుగల కలరు నూలున తీయును.

మా రంగుపని శాలలో చాయ అద్దకముచేయుట కలరు రంగు నూలు దినుసును.

మేలైన శేషం బట్టలును పూరిబట్టలు దినుసులను నమ్మకముగా పుష్కలముగా చేసే

మేలైనరకం రంగునూలు అన్ని నెంబరులలోను డైమెన్ రకములును మాంద్యగలవు.

కాంటినును, ధరకును వ్రాయవలయును. 2808

నర్సాపురంతాలూకా మహాసభ

పాలకొల్లులో 12వ తేదీని జరుగును

దేశీయ మహాసభాజ్ఞానుసారము ఆఖిల భారత కాంగ్రెసు సంఘమువారు పశ్చిమ గోదావరిజిల్లా తిరపుత భారతతాపన సభకు శ్రీమంత్ బంసుటూరి ప్రకాశం పంతులుగారిని, మహా ముద్దీయల తిరుపుత ఉమ్మే ఆలీషా కవిగారిని, మదరాసు తాపనసభకు శ్రీమంత్ మోతే నారాయణరావు, బంసు నారాయణరాజుగార్లను, విహమ్మదీయల తిరుపుత డాక్టరు నజీరు అహమ్మదు సాహెబుగారిని నియమించివారు గావున రాబోవు ఎన్నికలలో మాతృదేశ సంస్థయందు కాంగ్రెసుకు జయముగలుగుటకు తగు కార్యవిధానము ఆలోచించుటకుగాను సెప్టెంబరు 12వ తేదీ పాలకొల్లు గ్రామములో మారుతి సినిమాహాలులో నర్సాపురంతాలూకా మహాసభ జరుపబడును. తక్కువకు శ్రీయంత్ కందుల వీరరాఘవస్వామి నాయుడు(బారిష్టరు) గౌరవప్రతినిధి పోషించుటకు దయతో పంపింకరించిరి. నాటి సభకు శ్రీయంతులు దేశోద్ధారక కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు పంతులు, బంసుటూరి ప్రకాశం పంతులు, బులుసు సాంబమూర్తి, మండపాక రంగయ్య నాయుడు, అయ్యదేవర కాశేశ్వరరావు, ఉమ్మే ఆలీషాకవిగార్లను, దేశబాంధవి దుర్భుధుల సుబ్బయ్యగారును వర్తమానములు దయచేసి పుస్తకసంతోషం కానతామందరు మిత్రులతో తప్పక దయచేసి కాంగ్రెసుకు జయము కలుగుటకు మిక్కిలి తోడ్పడ ప్రార్థించుచున్నాము.

1. డాక్టరు వేలూర రాఘవరావు యల్. యచ్. యస్.
  2. నముదూరి సుబ్బారాయుడు, 3. చుండూరి రెడ్డియ్య, 4. చుండూరి పానకాలరావు, 5. చుండూరి నారాయణరావు, 6. సలాది మామిళ్లయ్య, 7. అశ్వం వరసింహమూర్తి బి. ఏ, 8. వేరిచర్ల సుబ్బరాజు, 9. పొడూరి ఏ.రాజు, 10. నెక్కంటి రామకృష్ణయ్య.
- భోజనసభలు చుండూరివారిపలన యేర్పాటు చేయబడినవి.

రైలులో నూటుకేసు మార్పుట

సెప్టెంబరు 2 వ తేదీన బెజవాడనుండి కాశీనాథుడు పోవు ప్యాసింజరులో అనగా నిడదవోలు నకు సాయంకాలము గం 8-40 లకు వచ్చును. దానిలో నేను రేకునూటు కేసు తెచ్చుకొనుచున్నాను. నాకేసులో ఇంటరుమిడి యట్టునకు పరీక్షకు వెళ్లు బుక్కులు, నోట్సుబుక్కులు, బట్టలు, పాక్ టక్ పెన్ను మున్నగువి యున్నవి. నాపెట్టెవద్దనే మరొక రేకు నూటుకేసు యున్నది. నాకన్న ముందుగా ఎవరోదిగి నానూటుకేసును తీసుకపోయిరి. నేను దిగిపరికి నావద్దనే యున్న నూటుకేసును నాది అనుకొని తెచ్చితిని. అందు పెట్టి మోనియల్సు "లా" రికార్డు, బూట్సు, పంట్లము, మున్నగువి యున్నవి. ఆపెట్టుమోనియల్సుపై యల్. వాసుదేవ రెడ్డి బి. ఎ. వకీలు జమ్యులమడుగు, కడపజిల్లా అను పేరున్నది. వారు నాపేర తెలిపిన వారి సామానులు పట్టించుదును. అందు విషయమైన డబ్బులేదు. నాపెట్టె వారు పోరపాటున తీసుక నెల్లిన అది నాకు యియ్యకోరక.

పాలగుమ్మి వీరభద్రదేవస్వరావు,

సెక్రటరీ, మెట్కాఫ్ హెష్టల్ ఆడ్వైకేటేజీ, రాజమండ్రి.

చిత్తూరుజిల్లాలో ఖద్దరు ప్రచారము

సెప్టెంబర్ నెల 10 తేదీ తిరుమలలో బ్రహ్మోత్సవము ప్రారంభమగును. నారాయణవరమందుండి సంచార ఖద్దర్ వస్త్రాలయమును, పకనమందిరమును తిరుమలకు సెప్టెంబర్ నెల 8 వ తారీఖు మొదలు 20 వ తారీఖువరకు మార్చబడును. చంద్రగిరి లోలూకావోడ్డు ప్రసాదంబుగారైన శ్రీయంత్ రాజా పానుగంటి తంకబరంగరాయనింగారు తిరుమలలో యుం డేకి బోడ్డుబాడీ కాపాతకాలను ఖద్దర్ ప్రదర్శించుటకు దయతో పంపింకరి. ప్రచారములముగా ఖద్దర్ యింటింటికీపంపి అసహ్యధరలను అమ్ముబడును.

కోల్లూరి భారతీయులు పరిశోధనానివలన అన్నము

తక్కువ యలముపొందుచుండుట ఆర్థికజ్ఞానమున్నవారి కందరికిని తెలిసినవిషయమే. యాత్రికుల ప్రథమధర్మము ఖద్దర్ కొనుట యనవిషయమును చెప్పనక్కరలేదు. కడపకు ఒక అజ్ఞాఖరీదు గల ఖద్దరునైన కొన్నయెడల అన్నమోరామనంద్రాయనెడి పనిలేని భారతీయునకు ఒకపూట అన్నమునొసంగినవారగుదురు.

నారాయణవరం { సి. వి. రంగం శ్రేష్ఠి,
8-9-26 గౌరవనిర్యాహుడు

నోటీసు

నేను మైనరునైనాను. నన్ను దుర్మార్గులు చేష్టలందు దింపి మా గ్రామస్తుడొకడును, ఇతర గ్రామస్తుడొకడును, నావద్దనుండి నా సంతకముగల పూర్తి గ్రామయజ్ఞదీప ప్రాంతీ నోట్లు కొన్నియు, పూర్తి గ్రామయజ్ఞదీప కొన్నియు, నా సంతకముగల కాన్దుకొన్నియు తీసికొనియున్నారు. కాన్దుల మీదగాని నోట్లమీదగాని తాగీలులు వేయక నాకు మైనరు వెల్లినపిమ్మట వారికి పుష్కలముగా తాగీలులు వేసి నన్ను మోస పుచ్చుకుంటులు పన్నుచున్నారు. వారికుంటులలో బడి నా మైనరు కాలమున నేను వానియిమ్మట చేతను, నాకు రాగినమ్మిడి ఇవ్వకుండుటచేతను నోట్లు చెల్లదగవు. చెల్లలు నను మాపించి నాకు సలహాయించునారు. దాని ప్రకారము నా పేరు పోతుకూచి రాధాకృష్ణమూర్తినుండి ప్రభాకరశాస్త్రిగారికి మార్చుకొన్నాను. పర్యవ్యవహారములలోను ఇకనుండి ప్రభాకరశాస్త్రి అను నామము ఉపయోగించబడును. అందరికీ తెలియుటకు ప్రచురపరచుటయైనది.

పోతుకూచి ప్రభాకరశాస్త్రి

వైద్యరత్న పండిత

డి. గోపాలాచార్యులుగారి

రత్నత్రయము

జీవామృతము

(రిజిస్టరు కాబడినది)

జీవామృతము నరముల బలహీనముచే కలిగెడు అమాలుమైన రసాయనము. వరియు బలహీనము ధాతుక్షయము, రక్తక్షయము పీర్వనష్టము, మెదడుయొక్క బలహీనము మున్నగు రోగములకు అమాలుమైన రసాయనము. వెల బుడ్డి 1-కి రు. 8-4-0

భృగువటి

(శైగరోగములకు సంజీవి)

తెలుపు, ఎలుపు, పసుపు, శైగరోగములను రూపుమాపును. మరియు మూత్రము బొట్టుబొట్టు పడుట, నరములు బిగిడియుట మూత్రనాళపు మంటలు బోగొట్టును. పూర్తి గుణము అగుటకు రూ 6-12-0

వృష్యయోగ

(స్వస్థస్థలనివారికి)

వీరైపోయిన పిర్వమును గట్టిపరచును. మూత్రముతోగాని, స్వస్థమునందుగాని పోవుచున్న పిర్వము నిలుపును, నపుండకదోషములను బోగొట్టి యోవనవంతులుగ చేయును. పూర్తి గుణము అగుటకు రూ. 5-0-0 కోరువారికి క్యాబులగు ఉచితము.

ఆయుర్వేదాశ్రమము,

151, గోవిందప్పనాయునిపీఠి, మదరాసు.

పోస్టుబాక్సు 287, మదరాసు.

రోగులను పరీక్షచేయు కాలము

151, గోవిందప్పనాయునిపీఠియందు

ఉదయం 7 మొదలు 10 వరకు

182, బ్రాడ్వే బ్రాంచియందు

సాయంత్రం 5 మొదలు 7 వరకు

డి. దేశికాచార్యులు (పండితులవారి సోదరుడు)

గొప్ప విలువు

అనేకులు వారి ప్రాణములను 150 పులులు గల మా

కామశాస్త్రమును

చదువుటచే కాపాడుకొనిరి. ఆరోగ్యము, విశ్వర్యము, అభ్యుదయము వీటికి సంబంధించిన ఆరోగ్యపద్ధతులను గుఱించి తెలుపును. మీరు ఉత్తరము వ్రాసిన, అది మీకు ఉచితముగా పంపబడును. 210

ఆతంకనిగ్రహశాస్త్రాని 26, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

బ్రాంచి:— మెయిన్ రోడ్డు, కాకినాడ.

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము

[జన్మభూమి]

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము స్థాపించబడినది. ఎవరు తలవని విధమున ఈ విశ్వవిద్యాలయము ఏర్పడినది. విశ్వవిద్యాలయ స్థాపనమునకై ఆందోళన పరిసినవారి ప్రస్తావన తేజతేదు. సర్ ఎ. పి. పాత్రో, సర్ కె. వి. రెడ్డిగార్లు ఆ యాందోళనమునం దెన్నడు జోక్యము పుచ్చుకొనియుండలేదు. ఇప్పుడు సిండికేటు సభ్యులుగ ఎన్నుకొనబడినవారు ఆందోళనము జరిగిన కాలమున నూల దానియండిరి. వైసుచాన్సలరు మైనారు ప్రభుత్వమునం దొక ఉద్యోగిగ నుండెను. కాని ఈ విపరీత పరిస్థితులు మాకు విచారము కలుగ చేయుట లేదు. దేశభివృద్ధికై తమ జీవితములను ధారపోసిన జాతీయవాదుల మృతశేఖరులు, ఉన్నత పదవుల నిభిషించు మితవాదులకు సోపానముగగ ఉపయోగముచున్నది కదా! అదేవిధమున ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయమునకై ఆందోళనము పరిసినవారు వేరు. విశ్వవిద్యాలయమున అధికారులుగ నుండి పరిపాలన మొనర్చువారు వేరుగను యందు టయం డెట్టి ఆశ్చర్యము లేదు. ఇది సహజము. బిరిజినలు కొద్ది నందు, రెండు లేక మూడు అవతలు కొద్దిలందు, కడకు క్రిస్టి కాన్స్టానంకు కేసు జరిపి తన జీవితమునందు కష్టముగ గడిపిన పురుషుడు. కేసు తనకు అనుకూలమున పరిష్కరింపబడి ఆస్తి వచ్చినను అనుభవించజాలడు. అనుభవించునది సుఖించునది అతని కుమారుడు. న్యవసాయమునందుకూడ ఇంతే. చెట్టు నాటువాడొకడు. పండు తినవాడొకడు. రాజకీయమునకూడ ఒక పెద్ద న్యాయజ్ఞుడుంటిది. న్యవసాయమునంటిది. పన్నులు చెల్లించి నేల నాగుబడిచేసి ఎరువువేసి భూమిని సస్యనంక మొనర్చుటకై కర్షకుడు తన జీవితమునంతయు ధారపోయును. వెనుక ఎచ్చువారు ఫలితముల ననుభవించెదరు. యోధులు వీరు (ప్రాణుల ధారపోసి న్యాయజ్ఞులు సంపాదించెదరు. దానిని అనుభవించువారు యిరుగు.

భారతదేశమున ఎన్నియో విశ్వవిద్యాలయము లున్నవి. 1858 సం॥ తిరుగుబాటు అనంతరము కలకత్తా, మద్రాసు, బొంబాయి విశ్వవిద్యాలయములు స్థాపించబడెను. కర్ణాటక ప్రభుత్వ దక్కను విశ్వవిద్యాలయమును స్థాపించిరి. వారణాశి ఆంగ్లరు నగరములందు స్థాపించబడిన హిందూ మహమ్మదీయ విశ్వవిద్యాలయములు ప్రజలనుండు నూతనోత్సాహమును పురికొల్పెను. హార్డింజీ ప్రభుత్వకాలమున పాట్నా, నాగపూరు, ప్రయాగ, బరూ విశ్వవిద్యాలయము లేర్పడెను. మొన్న మొన్న లక్నో, ఆగ్రా, ఢిల్లీ విశ్వవిద్యాలయము లేర్పడెను. కాని ఈ విశ్వవిద్యాలయము ములన్నియు ఏ నగరమునం దున్నవో ఆ నగరపు పేరుతో వ్యవహరింపబడుచున్నవి. కలకత్తా, బొంబాయి, మద్రాసు, డక్కను, బెనారసు, ఆలీఘర్, పాట్నా, నాగపూరు, రంగూను, ఢిల్లీ, లక్నో, ఆగ్రా విశ్వవిద్యాలయములు. కాని ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము పేరు నూతనాదర్శములను నూచించుచున్నది 2 కోట్ల 20 లక్షలనుండి ఆంధ్రుల ఆశయములను తృప్తిపరచు లకై ఒక ప్రత్యేక విశ్వవిద్యాలయము అవసరమని తలపబడెను. ఆంధ్రులు ప్రత్యేక విజ్ఞానము, సాంప్రదాయములు, ఆశయములు జాతీయత గల వారు ఉన్నతాదర్శములు గలవారు సంస్కరణములను అభివృద్ధిని కోరువారు త్యాగమునకు సంక్రమింపవారు. ఈయాదర్శముల కనుగుణ్యమున విధమున విశ్వవిద్యాలయ ముండునా?

సి. ఆర్. రెడ్డిగారు వైసు చాన్సలరు పదవికి అన్ని విధముల అర్హులు. అతని సమకాలికుడును విద్యావిషయములందు అగ్రజుడగు సర్ ఆర్. వెంకటేశ్వంగారి ఎలె వీరు ప్రజల గౌరవ విశ్వాసముల చూరగొనజాలకున్నను వయస్సునందు చిన్నవారగుటచేతను సూతిన విజ్ఞాన ప్రవాహము ననుసరించువారగుటచేతను వీరు ఈపదవికి అన్ని విధముల తగినవారుగ నున్నారు. విజ్ఞాన విషయములందు ఆంధ్రదేశమున పితృవర్ధికిని తీసివారు. అంతేగాక మాతృభాషపై గాఢముగ అభిమానము కలదు. తెలుగు మాట్లాడవలసిన చోట్ల వీరు ఇంగ్లీషునందే మాట్లాడుచున్నను ఆంధ్రభాషపై వీరికి గొప్ప అభిమానము కలదనియు ఆంధ్రభాష పాండిత్యము వీరికి గలదనియు మాకు తెలియను. కాని వైసుచాన్సలరుగారికి సంస్కృతముపై అభిమానము లేదు. బ్రాహ్మణుల ఆధిక్యతకు కారణమగు పంపకృత భాషను బ్రాహ్మణేతరులు తిరస్కరించుట ఈకాలమున ఆశ్చర్యకరమగువిషయము కాదు. మామట్టుకు మాకు వైసుచాన్సలరుగారి ప్రధోపన్యాసముకన్న బ్రాహ్మణులగు గొప్ప ఉపన్యాసమే ఇంపుగ నున్నది. వైసుచాన్సలరుగారు ఉద్యోగసాంప్రదాయముల ననుసరించి ఒకవిధమున

ఉపన్యసింపవలసి యుండెను. ఆంధ్రదేశమున ప్రభుత్వమువారు ఉద్యోగులను నియమించు విషయమై ప్రత్యేకార్హతలను నిర్ణయింపవలయు నని వైసుచాన్సలరు గారు తెలిపిన భావములు కొంతవరకు విపరీతముగ నున్నవి.

ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయపు ప్రారంభ మహోత్సవ సందర్భమున చదివించబడిన కట్టుములు మాకు ఆశాభంగము కలుగజేయుచున్నవి. బొబ్బిలి, చల్లపల్లి రాజులు తప్ప ఇతరులెవ్వరు సమయమునకు తగినట్లుగ విరాళ మివ్వలేదు. అత్యల్పమును 25 వేల రూప్యములు ఇచ్చుటలో విజయనగరం మహారాజుగారి అభిప్రాయమేమి? జయపూరు, పితాపూరు రాజులపేర్లు లేవు. బహుశః, పీఠికాపురాధీశ్వరులు నిరాదరణ లగుటచే త్వరలోనే కట్టుము పంపెదరని శలచెదము. కాని జయపూరు రాజుగారికి ఈ శకుభిష లేమియు లేనే? వారు బొబ్బిలి మహారాజుతో పోటీచేసి యుండవలసినది. వెంకటగిరి రాజుగారి ప్రస్తావన లేదు. పల్లాకిమిడి, మందప, కల్లికోట, అటగడ, జగంపేట, లిగయన్నపేట, నూజివీడు, మిర్జాపూరు, యెలమర్రు, భద్రాచలం, తేలపూరు, గన్నవరము, వెంట్లప్రగడ, ముసునూరు, పుయ్యూరు, గొల్లపల్లి మున్నగు లెక్కలేని జమీందారులున్నారు. ఔదార్యవంతులను మనగాల జమీందారు క్రి॥ శే॥ లక్ష్మణరావుగారి గౌరవార్థమై 1500 రూప్యముల నొసగిరి. తెలుగు, లెక్కలు, చరిత్ర, ఇంగ్లీషు, మున్నగువాటియందు డి. ఎ. లో గాని ఇంటర్మీడియేటుయందు గాని మొదటి మార్కులు వచ్చినవారికి బంగారుపతకము లివ్వవలయు నని దాతలు కోరుచున్నారు. ప్రాచీనపు చెక్కడములను కనిపెట్టినవారికి, రసవంతమును ప్రబంధములను రచించినవారికి, ఆంధ్రచరిత్రయందలి గుప్తవిషయములను వెల్లెపుచువారికి బంగారుపతకము లిచ్చుటకు విరాళము లివ్వరాదా? ఆంధ్రుల విజ్ఞానమున కేమనలయును?

కాబ్బాముగారి రాక

సిన్హ, సెప్టెంబరు 3.—దార్శినుప్రేటులనుండి వచ్చిన వార్తలవలన కాబ్బాముగారు కలకత్తాను ప్రయాణమున చున్నారని తెలియుచున్నది. 9 వ తేదీ సాయంకాలమునకు చేరగలరు. 10-వ తేదీ ఉదయమున అలహాబాదుద్వారా ఢిల్లీకి ప్రయాణము కాగలరు. 11వ తేదీ ఉదయమున ఢిల్లీలో బయలుదేరి భవాన్సరముద్వారా కరాచికి బందరు అబ్బాసువల్లేదరు. (అ.ప్రె.)

బాపట్ల సబ్ కోర్టు

A. S. 25 of 1926

అప్పీలేటు:—నల్లమెతు అక్కమ్మ.

ఎ డి 8

డోగివర్తి సుబ్రహ్మణ్యం ఎనేటుకు ట్రస్టీలు

1. కొలనుకుదురు ఆదిశేషయ్య, 2. ఎన్. రాధాకృష్ణ నాయుడు.

యా నెంబరు అప్పీలేటు ఒంగోలు డి॥ మ॥ కోర్టు ఫయలు G. S. 44 of 1925 రు డిక్రీనిబట్టి పై రెన్సాం డెంట్లమీద పై నెంబరున అప్పీలుచేసియున్నది. అబ్జక్టును దాఖలుచేయు నిమిత్తం, 15-9-26 కి వాయిదావేయబడినది యందుమూలముగా తెలియజేయబడినది.

వి. సుబ్బారావు,

అప్పీలేటుతరపు స్టేడరు.

సువర్ణ సుందరరసము

సవామేహములను సంజీవి. క్రి॥ శే॥ కేటూరి సుందర శాస్త్రిగారిచే కనిపెట్టబడినది. ఎటువంటి సవామేహములనైనను గుదుర్చును. ఇకజెక్క అనవసరము. 50 మాత్రలు రు 5/ వాడువిధము మందుతో పంపబడును.

ఆర్డరసాయనశాల, చుక్కాల్, కృష్ణా.

విజంట్లు కావలెను

అన్ని పట్టణములందును ప్రైవేటుకును విక్రయించుటకు యేజంట్లు కావలెను. మంచినీటిని యియ్యబడును.

ప్రైవేటుకు నాల్గు సంవత్సరములనుంచి వాడుకలో నున్నది. ప్రైవేటుకు ఫౌంటెన్ సేనాలో చక్కగా ప్రతి హించుటయేగాక మంచి కాంతిని రికార్డుల నుపయోగింపదగు యోగ్యతను కల్గియున్నది. వివరములకు నేడే వ్రాయుడు.

Apply to:—

SHINE INK WORKS LTD.,

2473

BEZWADA

అన్ని కూరగాయలకు ఆవపిండిని చేర్చుడు.

చిక్కుడుకాయలు, పటాణీలు, వంకాయలు, బంగాళాదుంపలు, బెండకాయలు మొదలగు నవి కోల్ మాన్సు ఆవపిండితో చేర్చినప్పుడు ఎక్కువ రుచికరముగా నుండును. దీనితో తయారు చేయబడినవాటిని భుజించినప్పుడు మీరు పెదపులను సంతోషముతో చప్పరింతురు. అయితే ఎప్పుడును కోల్ మాన్సు పరిశుద్ధమైన ఆవపిండినే తప్పక ఉపయోగింపుడు.

బజారులందు విక్రయింపబడు అవకష్టమైన ఆవపిండిని వాడవద్దు.

కోల్ మాన్సు ఆవపిండి అన్నిదుకాణములందును డబ్బాలలోను, బుడ్లయందును వేసి సిద్ధముగా విక్రయింపబడును. చేతితో తాకబడుటలేదు. ధర చాల స్వల్పము.

ఎప్పుడును కోల్ మాన్సు ఆవపిండిని వాడుడు.

డబ్బాలపైనను, బుడ్లపైనను
ఉండు వర్తక గుఱుతును
గమనింపుడు.

నాటక సంభాషణలు

శ్రీ అవధానిశిరోమణి కాశీకృష్ణమాచార్యుల
వారు : విమర్శాదర్శము

శ్రీ ఆచార్యులవారి సారస్వత విమర్శాదర్శమును, వారి యూహలు, భావములు నడమ ఘంటాపథమును కొంతవరకు గమనింప గలిగినప్పుడు యత్నముచేసితిమి. కవితామృతసరః ప్రపాపాలికలను, సారస్వతత్రేత్రములను, లాక్షణిక వ్యాఖ్యానిశ్వసితముచేత నిండిన వివరాలు లభ్యమైనట్లు, నెట్లు ప్రసరించి, కవితాపారిజాతమున, కుక్కగొడుగుల మొలపింప యత్నించినది, కొన్నికొన్ని గ్రంథముల గాంచినపుడు మనకే తెలియును.

ఏకాలమునగాని, పరిశీతులెట్లున్నను, మహాకవియగువాడు జన్మించిన, వివరములన్నియు వానికిడ, సమస్థితై, యెట్లు వాని కుపచరించునో, మహాకవులకృతులను గాంచినపుడే తెలియగలదు. మహాకవులు, ప్రతిభాశాలులను, సర్వదా విప్లవకారులు, తత్పూర్వులు, వాగ్దేవిని దించిన స్థానమునుండి, మరింతయును కు, వాగ్దేవీచతురంతయోగమును సహింప జూతురుగాని యచటనే, చతుస్సగరపర్యంతకల్పమును ముగింపరు. శూన్యమనస్కులకు, కవి, విగ్రహోపహరిగను, విగ్రహాచార్యుగను కన్పించును. కాని, యథార్థమున కవియగునతడు, తన వాగ్దేవీ విగ్రహమును, పాదు దేవాలయమున పడియుండుట సహింపక తనశిరమున నెత్తికొని, తనచేతివై నెట్లు స్వనిర్మితము కాబోవు, దివ్యసుందరమందరగర్భసింహాసనమున ప్రతిష్ఠింప యత్నించును. భూరేణు రూపిత మున నిజదైనిత ప్రతియను, తల కెత్తికొని, విశ్వలయవిస్తారమగు ప్రాకారమధ్యమున, జగమున కెల్ల కన్నులపండువుగ, నెలకొల్పి యత్నించు నేకాంతభక్తుని, విగ్రహభంజకుడనుట న్యాయమేని, కవినగుడ విగ్రహభంజకు డనుట న్యాయము కావచ్చును.

ప్రపంచచరిత్రయందు, మతబోధకులు, కవులు, శాస్త్రకర్తలు, మంత్రద్రష్టలు మొదలగువారెల్ల, నిట్టి విప్లవకారులవలననవారు. వారివిప్లవము సత్కరంజకము, అసత్కరంజకమునగునగాని, విపరీతము కానేరదు. ఒకవిధముగ శ్రీ ఆచార్యులవారును, ఈ కక్షకు చేరినవారని యెఱచే చెప్పక తప్పదు. శాస్త్రాధికారసమయములను, కవిసమయములను శ్రీ ఆచార్యులవారు ఖండింప వైత్త్యమును గాంచిన యెఱచే ఈవిషయము నింగీకరింపక తీరదు. పూర్వాచారపరాయణులగు కొందరు శ్రీ ఆచార్యులవారి యూహలను, భావములను గాంచి, స్వహృదయములందు, విప్లవకారిత్యమునందు శంకింపవచ్చును. మరికొందరు,

దరు, మధ్యస్థులయగు మహాపండితులు, శ్రీ ఆచార్యులవారిని గూర్చి ప్రసంగించుచు, ఆచార్యులవారు శాస్త్రకర్తలుగాని, శాస్త్రస్మర్తలు మాత్రమే కారని యనుటయు, ప్రత్యక్షముగను, పత్రికాముఖులగునను, స్తుతింపబడు గాంచుచునే యున్నాము. శ్రీ ఆచార్యులవారితో నొకపర్యాయము, నెల్లారున ప్రసంగించుచు, కవిత లుప్తమగుచున్నదని యొకరనగ, కడుపుకోతపంతానమును కనుటకన్న, కవిత లుప్తమగుటే మేలు అని నెలవిచ్చిరి

[1] అభినయము [2] శివమాలింగకారము

శ్రీ ఆచార్యులవారి యాలంకారికసిద్ధాంతములు కడు నవీనములు, సర్వస్వతంత్రములు, నిర్భీకములు. ఆలంకారికలయొక్కయు, విమర్శకులయొక్కయు అభిప్రాయమున కవితకు కళలయందు అగ్రస్థానము నొసగవలయునను సారాంశము కనిపించును. నాటకకళను గురించి చెప్పుచు శ్రీ ఆచార్యులవారు 'అభినయము, అంగికవ్యాఖ్యానము, కవిత, శాబ్దిక వ్యాఖ్యానము' అను మాట శ్రీ ఆచార్యులవారి సిద్ధాంతము సంతయు పూసగుచున్నట్లు ఒక వాక్యద్వియను వినుకొనుచున్నది. ఆంగికమున అభినయము, వాచకమున అభినయము రెండును మునుజునకు సహజమగుచుండ నొకదానికి అగ్రస్థానము. మరియొకదానికి అంత్యస్థానమును ఒకసంఖ్య ప్రకృతివిరుద్ధమని శ్రీ ఆచార్యులవారి అభిప్రాయము. ఈ రెండును మానవవృద్ధయకుపారవించారి యగు భావమునకే మూర్తులు. "భావ శిఖా సంచలన" మార్గమును నూచింపజేయు భీన్నద్వారములు; ఒకటి యంతరద్వారము, ఒకటి దక్షిణద్వారము అయిన కావచ్చును కాని ఒకదానిని తెరచి, యింకొకదానిని మూయుట "ప్రాణవిరోధమునకు" పాతునగును. కాని ప్రాణవిరోధమునకు" కాజాలదు. వాయువు, ప్రవహించుటకు వచ్చుమార్గము పోవుమార్గము యీ యుభయమార్గమును నెట్లు ఆవశ్యకమో, అట్లే భావసంచారమును మనము గ్రహించుటకు "మాటయు, నాటయు" రెండును నావశ్యకములు.

ఇదిగాక శ్రీ ఆచార్యులవారి వాదమును మనము కొంత దూరము స్వబుద్ధిచే వెంబడించిన వాచకముకన్న నాంగికమే సహజమో యను పక్షము బలవత్తరముగ స్ఫురించును. ప్రాణకత్తికి చలనమాత్రమువలె, వాక్సంచలనము అంత ఆవశ్యకముగ ప్రకృతియందు కనపింపదు. భావకన్న (అనగా) వాచకమున కన్న నాంగికమగు చేష్ట వ్యాపకమని మనకు చెప్పకనే తెలియుచున్నది. వాచకముకన్న, నాంగికమును నేతదుభయమునకన్న మూలకారణమగు భావమును వ్యాపకధర్మము లనుమాట కొంచె మూహించినచో మనకే స్పష్టము కాగలదు.

శిల్పసహచారియగు నాంగికవిన్యాసమే (మనము మాటాడబోవునప్పుడు సంభవించు చంతతాల్పాదిసంచలనమే) అ

నయము అట్టి అభినయము ప్రతిపాదనకును సహజము. అది లేనిది శబ్దానిర్భావమే లేదు. ఏకబ్రము నోటినుండి బయలుదేరు నప్పుడైన నిట్టి యాంగికాభినయము సహచార మొనర్చుట నిర్వివాదము. ఈ హేతువులనుబట్టి శిల్పమునకు తత్పూర్వకాచారి యగు అభినయమునకు గల బాంధవ్యము; వైపెచ్చు శిల్పముకన్న నభినయమునకు గల వ్యాపకత్వమును స్పష్టముగ నిర్ణయింపబడుచున్నది.

ఎట్లు శిల్పమునకు అభినయము అవినాభావమును ప్రదర్శించుచున్నదో అట్లు అభినయమునకు శిల్పసహచారము, మనుష్యజీవితమునందును ప్రదర్శింపబడుట లేదు. శిల్పసహాయము లేనిది మనుష్యుడు (ఉదా: మూగవాడు) వ్యవహారింపగలడు. ఎంత శిల్పప్రచారము తగిన, అంత అభినయప్రచారము, పాచ్చులట మన యనుభవమందు చూచుచున్నాము. ఉదా: మూగవాడు: — ఇట్టి సంబంధము మనకు శిల్ప విషయమున కనిపింపదు శిల్పము బయలుదేరినపుడెల్ల, నది తాల్పాదిచలనసిద్ధ మగుటయే మనకు నిదర్శనము. తాల్పాదిచలనము అభినయపరమము కను. ఏ మనయవము చనిచివన, నయ్యది యభినయంతర్గతము కావలసిందే కాని నాంగికాభినయము, వాచకాభినయము కన్న వ్యాపక మనుమాట సర్వసిద్ధ మగుచున్నది. వాచకమును గూడ, అభినయమును పేరిట బిలుచుటే, అభినయము వ్యాపకమనియు, శిల్పము వ్యాపకమనియు తెలియుచున్నది. శిల్పమును, వాచకాభినయ మన్నట్లు, అభినయమును, నాంగికశిల్పమని గాని, తత్పూర్వకమగు మరియొక నామమున గాని మనముపిలువవలయు, అభినయమునకు గల వ్యాపకత్వమును, వాచకాభినయమునకు గల వ్యాపకత్వమును ప్రసవపరచుచున్నది.

అభినయము, సరస్వతికి సర్వాంగపులకము, అను శ్రీ ఆచార్యులవారి, సుభాషితమే, ఒక గ్రంథమునకు చాలినవిషయమును స్ఫురింపజేయుచున్నది. ఈమాటయందు, అభినయము సర్వాంగియగుననుట గలదను విషయము స్పష్టము. అభినయ మను చైతన్యప్రవాహము, సర్వాంగములను భూమికలుగ నొనర్చుకొని, తత్తత్త్వనవి శేషమూలకములగు దోహదముల నందుకొని, పుష్పఫల, కిసలయ, పర్ణ, లతావిస్తృతముల పొడరింటివలె వాగ్దేవికి ఛత్రాయమానమై, సరస్వతీకోకిల సభచరించు నారామమై సురభిశమై యలరారు, హేమబిందుపూరముగ, నవ్యత సారపూర మని చెప్ప వలెదు. ఇట్టి అభినయ కల్పలతను ప్రసవించిన పువ్వు మొగ్గులం దొకటియో, అందు, దిగిన భ్రమరమో, శిల్ప మనియు, శిల్పము, అభినయముకన్న వ్యాపకము కాజాలదనియు శ్రీ ఆచార్యులవారి సిద్ధాంతము.

యన్. సుబ్రహ్మణ్యశర్మ.

బి. ఏ. (ఆనర్లు).

ఓ రియంటల్

గవర్న మెంటు సెక్యూరిటీ

జీవ భీమా కంపెనీ, లిమిటెడ్.,

1922-1924 గత మూడు సంవత్సరముల
కంపెనీ వ్యవహరించినందులకు ఫలములు:

లాభములు రూ 51,00,000

జీవ భీమాలపై రూ.

1000-టికి సంవత్సర మొకటింటికి

రూ 22½ చొప్పునను

యెండ్లమెంటు భీమాలపై రూ.

1000-టికి సంవత్సర మొకటింటికి

రూ 18 చొప్పునను

అధిక మైన బోనసులు.

అభ్యుదయాభిముఖమునం దుండు ప్రజాభిమాన
మును కంపెనీ వడసినందులకు నిరూపణము.

సూతన భీమాలు { 1924 - రూ 2,37,34,000
                          { 1925 - రూ 2,96,42,000

ఈ సంఖ్య లింక నధిక మగుచున్నవి.

అదాయకరముగ జీవభీమాలయందు

ధన ముంచుట కిదియే తరుణము.

వివరముల క్రిందివిలాసములకు వ్రాయుడు:-

ఎఫ్. ఇ. వెయిడ్

బ్రాంచి సెక్రటరీ

ఓరియంటల్ భీమా కట్టడములు

తపాల పెటె 8, మదరాసు.

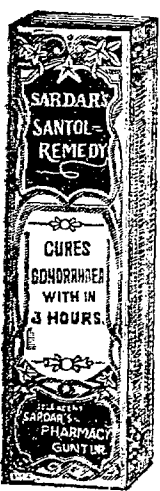
బెంగళూరు బ్రాంచి: లు

672

నెం. 3, సాత్ పారేడ్, బెంగళూరు.

టివండ్రం బ్రాంచి:

టివండ్రం.

సర్దార్
“శాంటిల్-రెమెడి”
గ నేరియాకు

ఇది అమోఘముగా పని
చేయును. ఒక్కపూటలోనే
బాధ మాయమగును దీనికి
మించిన మందు మరెయ్యకటి
లేదు.

వెల రూ 2-4-0

సర్దార్ ఫార్మసీ,

2092 గంటూరు.

తెలుగున్యాయశాస్త్ర గ్రంథముల

ఇందు పర్యవసరము నుపయోగించునటుల ముక్కిమైన
తా గ్రంథములు కులభిక్షేపి తెలుగున ప్రచురింపబడుచుండును.

1. వారపత్రిక రు. 2-0-0 } ప్రతులు బహువ్యయముగా
2. రయిత భూమి 1-0-0 } నున్నవి.

3. న్యాయశాస్త్ర భక్తి:—రయారమున్నది. ఈ నెలముఖ్య
ప్రస రిజిస్ట్రీ ఖర్చులు (0-4-0) వంటి తిహాజీరు రిజిస్ట్రీ
కయించుకొనువారికి రు 1-0-0 వెలకు పంపబడును. అటు
కయ్యట వెల మూడు రుట్టింపగును.

మేనేజరు, తెలుగు లా బుక్సు ఆఫీసు

రాజమండ్రి.

బెంగాలుపోలీసు పాలనము

1925 నివేదికము

అనేకవిధముల నేరములెక్కువగుట

కలకత్తా, సెప్టెంబరు 3:—కలకత్తా పోలీసుకమిషనరు
చివరి వార్షికవార్తాపత్రము 1925 పరిపాలనానివేదికమునం
దన్నికాఖిలమును అభివృద్ధి యున్నటుల చెప్పుచు బెంగాలు
లో జరుగు రాజకీయ నేరములను, దొంగతనముగ అస్త్రముల దె
ప్పించులను గూర్చియు, యితర నేరములగూర్చి విమర్శించు
చున్నాడు. ఈ నివేదికవత్సరమున పీనలుకోర్టుక్రింద 2745
మంది కిక్కింపబడినటుల చెలుపబడినది. పోలీసుపట్టునుండి
30 మంది తప్పించుకొనిపోయిరి. 1924 లో 40 మంది తప్పించు
కొనిపోయిరి.

విప్లవకర నేరములు

విప్లవకర ప్రయత్నములగూర్చి నివేదికయందు వ్రాయుచు
బెంగాలు విప్లవకరపక్షమువాడు చైవానుండి దొంగతనముగ
అస్త్రముల దెప్పించుకొన ప్రయత్నించుచున్నటుల చెలియగ నే
అనుమాన మున్న వారిమీద 1925 మార్చిలో కాపలాముంచబడె
ననియు, పోలీసువాడు చైవాపట్టాములోను బాబజూరులోను
కొన్ని యిండ్లను సోదాజూచిరనియు చెప్పుచున్నాడు. చైవాపట్ట
లలో నిర్దమ వడంతులనంద్ర లైన్సు శ్రేకుండా అనుఅరల రివాల్యూ
రెండు, తుపాకీ, 250 నార్లకు సరిపోవు ఫిరంగిలెండ్లు ఉండగా
అరెస్టుజేసిరి. వారిని ఛీఫ్ ప్రెసిడెన్సీ మేజిస్ట్రేటు విచారించి
రెండు సంవత్సరముల కఠినశిక్షయు వేయిరూపాయల జరిమానా
యు, అది యీ తుపాకీ అనుమానము లింకను కఠినశిక్షయు వి
ధించిరి. నవంబరులో సోవాబజూరు పీఠిలో ఒకగదిని పోలీసు
వాడు సోదాజూచిరనియు, అందు విదుఅరల బెల్జియం రివాల్య
రొకటియు, చాలతోటాలను, అనుబుట్లు న్యూట్రెక్సు అసిదున్ను,
చాల విప్లవకరపత్రములును, ఇతర విద్యేవకరపత్రములును దొరికె
నని నివేదికము చెల్చుచున్నది. ఒక పత్రమునందు భారతదేశము
నకు స్వాతంత్ర్యమును సంపాదించు సంఘమును నిర్మించుటను
గూర్చి చెప్పింపబడినది. ముందు ఒక్కొక్కరు విప్లవమునకు దిగి
ఉన్నతోద్యోగులను చంపి, ప్రభుత్వపు డబ్బును కాజేసి, జెయి
స్టు బ్రెట్టులగొట్టి, రైలు నాశనముజేసి, గూఢచారులను జంపి
పెద్దవిప్లవము దెచ్చిపెట్టవలెనని యీ సంఘోదేశ్యముగ చెలుప
బడినది. ఈ పత్రములను జూడ పోలీసు వారికి
చిక్కిన యితరభారములు న్యవమయ్యెను. ఆరోజుననే దక్షి
ణేశ్వరమునందు బాంబును, అనుఅరల రివాల్యూను, మందు గుం
డుసామానమును, విప్లవకర పత్రములు నున్నందులకు అరెస్టు
జేసినవారికిని దీనికి సంబంధము గలదని తెలిపెను. వారలను తిరు
వార ప్రత్యేక న్యాయాధికారులు విచారించి ఒక్కొక్కరకు
విదు సంఘముల కఠినశిక్షను, ఆయుధశాసనముక్రింద రెండేండ్లు
కఠినశిక్షను విధించిరి. ఈకుటలకు బర్మాలోను అత్యంత ప్రాచ్యు
దేశమునందును కాఖిలు గలవు. ఆచోటనుండి తుపాకులను
అస్త్రములను దెప్పించుకొందురు. ఈసంవత్సరము కుట్రదారు
లలో నొకరగు సుధాంకుచౌదరి గారు రంగూనులో అరెస్టుజేయ
బడి ఆయుధశాసనముక్రింద 18 మాసములు కఠినశిక్ష విధింప
బడిరి.

1924 అక్టోబరులో 1924 బెంగాలుక్రిమినల్ లా ఆర్డి
నెన్సుక్రింద చర్య దీక్షితులవలన యీ ఉపద్రవకరపక్షపు
పనులు చాలతగ్గెను. అందుచేత యీ నివేదికవత్సరమున నట్టి
ఘోరకృత్యము లేమియు జరుగలేదు. కేసులనుబట్టి చూడ మరల
నీ ఉపద్రవకరపక్షములు యేర్పడినటుల గాన్పించును. ఈసంవ
త్సరము బెంగాలుక్రిమినల్ లా సవరణచట్టముక్రింద అర్హరకు
అరెస్టుజేయవలసిన అవసరము గల్గెను.

మతకలహములు

పోలీసు కమిషనరు ముగించుచు, కలకత్తాలో 1924
అక్టోబరులో న్యాయాధికారుల భూభాషన జేయబడిన ఫకీరు
శరీరమును క్రస్తిదీక్షువలె ననువిషయమై వచ్చిన మతకలహముల
గూర్చి వ్రాయుచు యింకను అవిషయ మట్లే యున్నదనియు,
జెప్పిరి. చివరకు హిందూమహమ్మదీయ కలహముల గూర్చి నూ
చించుచు బక్రీదుపయమున అవును బని యిచ్చినందుకు కింగు
బార్డిశాతుగో (పారంధిమై హిందువులు చాలమంది మహమ్మ
దీయులపై బడిరనియు, దానిములమున ఒకరు చనిపోయిరి 87
మందికి గాయములు తగిలిననియు చెప్పుచున్నాడు. వెంటనే
పోలీసువాడు ప్రాసిక్యూషను జరిపిరి. మహమ్మదీయులు మరల

నెరుకుతిరుగ నుడి జేయబడిన. 81 మంది దొంగుదాడులను
అరెస్టుజేసి విచారణబహింపరి. దీనిమీద కొంతకాలము ద్వేష
ములుండెను! పోలీసువాడు మొహరం దుర్గాపూజా ఉత్సవముల
సమయమునందు ప్రత్యేకము యేర్పాటులను జేసిరి.
(ఆ. ప్రె.)

శిరోమణి గురుద్వారా ప్రబంధక కమిటీ

ఖైదలోనున్న సర్దారు ఖారక్ సింగుగారిని
అధ్యక్షులుగ ఎన్నుకొనెను

అమృతసరము, సెప్టెంబరు 3:—ఇంకను జైలునందు
శిక్ష అనుభవించుచున్న సర్దారు ఖారక్ సింగుగారిని శిరోమణి
గురుద్వారా ప్రబంధకకమిటీ అధ్యక్షుడుగ ఎన్నుకొనెను.
(ఆ. ప్రె.)

గురుద్వారా ఉద్యమముందు పాల్గొని శిక్షింపబడిన
వారల విడుదల జేయగోరుట

ఇటీవల జరిగిన సామాన్య సమావేశముందు దిగువ ప్రక
టిం చి న తీర్మాన ముగా విం ప బ డె ను:—
నిష్కల్మషముగను, హృదయ పూర్వక ముగ ను గు డ
ద్వారా కాసనమును సిక్కులు అమలుజరుపుచుండ గురుద్వారా
కృపాగా ఉద్యమములందు పాల్గొని శిక్షింపబడి చెర ననుభవించు
చున్నవారలను యేమరతులు గోరకయే దొరతనము చెరనుండి
విముక్తులజేసి, సిక్కుల మనములందు రవులుమున్న కోపావల
మును పూర్తిగ చల్లార్చి గురుద్వారా కాసనము జయప్రదముగ
కొనసాగించుటకు సిక్కులబలము మోచ్చించిననియు సంఘము
దలంచెను. గురుద్వారా కృపాగా ఉద్యమములందు పాల్గొనిన
శిక్కువ్యక్తుల, సంస్థలపై విధించిన నిబంధనల శిక్షల గవర్న
మెంటు ఉపసంహరించుననిగూడ శిరోమణి గురుద్వారా ప్ర
బంధకకమిటీ తలంచెను. గురుద్వారా కాసనము యితరరాష్ట్ర
ములందు, హైందవ సంస్థానములందు అమలునందు బెట్టవలయు
నని కమిటీ గోరుచున్నది.
(ఆ. ప్రె.)

పాలిటానా తీర్థయాత్ర వివాదము

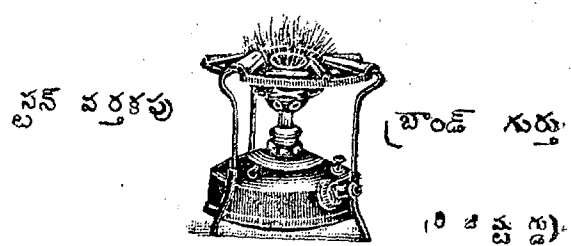
రంగూను జైలుసంఘ తీర్థయాత్రము
రంగూను, సెప్టెంబరు 3:—పాలిటానా తీర్థయాత్ర
విషయమై జైలు ముఖ్యుల రు గల అసంతృప్తిచేరిన జేదవ
జరుగవలసియున్న వార్తాకోశమును జరపవండుటకు జైలు
సంఘము తీర్మానించెను. (ఆ. ప్రె.)

చౌకగా దొరకు సలము

కాళిసాడాబుడ్లు, ఎస్సెస్సులు, గాను,
కార్కులు, శీలింగు వాక్కులు, ఈక్ల వేటన్
ఆయిలు, ఆముదము, ఇతరయే వస్తువులు
కావలసినను తీసివంపబడును. ధరలకు
వ్రాసిన తెలుపబడును. 2997

GUNA BASAVA & Co.,
43, Venkatachala Mudali Street P. T. Madras.

సరసమయిన సలము

జావా డి నేచరల్ స్పిరిట్

(నుంటపెట్టుటకును, వారనివేచేయుటకును, మందులు
వగైరాలకును, ఉపయోగపడును. 8028
క్యాప్టర్ ఆయిల్, టర్పెంటైన్, రంగులు, కర్ర, పిప్పి,
పలసరుకులు, కిరానదీనును వగైరాల ధరలకు వ్రాయుడు.
స్పిరిట్ వేర్ హాసు,
తెలివిలాసము:— 48 వెంకటాచలమొదలి పీఠి.
“స్పిరిట్ వేర్” } తిపాలపెట్టె నెం 522, సి.టి. మద్రాసు.

మైసూరులో ఖద్దరుపై పన్నును రద్దు చేయుట

మైసూరులో నవనగరి మ్యూనిసిపాలిటీవారు ఆగ్రామమునకు తెప్పించబడిన ఖద్దరుపై నివారకు వసూలుచేయబడుచున్న ఆక్రాయి పన్నును రద్దుచేసిరి. ఇతర మ్యూనిసిపాలిటీలవారు గూడ యీ పద్ధతి ననుసరింపదగును. మ్యూనిసిపాలిటీలవారు యీ ప్రాచీనపరిశ్రమకు చేయదగిన సహాయములలో అత్యల్పముగను దిదియే. చేతితో వడుకబడిన నూలుతో చేతిమగ్గుపై నేయబడినబట్టయే ఖద్దరుబట్టయగునని నేను లక్షసార్లు తెలిపియున్నను మరల నింకొకసారి తెలుపుచున్నాను. (మో. క. గాంధీ ఎంగుయిండియా 26-8-26)

గుజరాతు లెక్కలు

నిర్మాణము - విక్రయము.

5-8-26 ఎంగుయిండియాలో

ప్రకటింపబడిన మొత్తము ...	142293 -	198857
దరిమిలా అంకెలు ...	8149 -	9647

జానువెలాఖరుకు మొత్తము ...	151442 -	208604
---------------------------	----------	--------

(మో. క. గాంధీ - ఎంగుయిండియా, 26-8-26).

దక్షిణాఫ్రికాలో భారతీయులు

పనులలోనుండి తొలగించుట

“దక్షిణాఫ్రికాలో ప్రభుత్వోద్యోగములందున్న భారతీయుల నందరిని పనులలో నుండి తొలగించెదమని నోటీసులు నిచ్చుచున్నారు. పీటరు మారిట్జుబర్గ్లోను లేడ్జిస్ట్రేలోను రైల్వేడిపార్టుమెంటువారు వందలకొలది భారతీయులకు బర్లరపు నోటీసులను జారీచేసిరి. “దర్బనుకు బదిలీచేసితిమి. 18 రోజులలోగా ఆచటికి హాజరైన. లేనిచో బర్లరపుచేసెదము” అని 25, 30 ఏండ్లనుండి ఒక్కరావుననుండి పనిచేయుచున్నవారికి గూడ నోటీసులు పంపబడెను. చదువురాని భారతీయులకు బదిలీచేయుట యనిన ప్రాణాపకముగా నుండునగాన చాల మంది పనులను మానుకొని తిరిగి భారతదేశమునకు పంపివేయబడుటకే సమ్మతించుచున్నారని తెలియుచున్నది” అని ఒకరు దక్షిణాఫ్రికానుండి వ్రాసిరి.

దర్బనుకు బదిలీచేసిరిగదా యని ఆచటికిపోయినను అచట మాత్రము స్థిరముగా నుండని తురా? అచటకూడ మరొకరిని రోజులకు నోటీసుల నీయకమానరు. నోటీసులు నిచ్చుట కెవరును చింతించుటలేదు గాన యంతశక్తియుగా అనుచిత పద్ధతుల నవలంబించి భారతీయుల నటనుండి తరిమివేయ జూచుచుండుటనల ననే చాల మనస్తాపము కలుగుచున్నది. అచటి భారతీయుల స్థితిగతులనుగూర్చి ఆలోచించుటకు త్వరలో నొక సంఘసమావేశము జరుగనుండినను వారిట్టి అక్రమపద్ధతు లనలంబించుట చాల శోచనీయుము. కాని మనము తొందరబడకుడను. దక్షిణాఫ్రికా ప్రతినిధుల రాకను నిరీక్షింపదగును. (మో. క. గాంధీ ఎంగుయిండియా-26-8-26)

అతిమాత్ర వ్యాధికి అద్భుతమైన

నివారిణి

తిరువల్వేలిజిల్లా, కృష్ణాపుర నివాసియును, ప్రస్తుతము చెన్నపట్టణము, మైసూరులో శివధోమనందు పెరారియా పీథిలో అల్బర్టా లాడ్జియందు కాపుమున్న శ్రీమూక్ పండిత స్వామి శ్రీనివాస అయ్యంగారు వారు తన అద్భుత బౌద్ధములచే వ్యాధులకు చేయు చికిత్సలన ఆయుర్వేద బౌద్ధముల ఖ్యాతిని హెచ్చుచేసిరి. గారు చేయు చికిత్సాపద్ధతులను నేను స్వయముగా చూచుటకు అవకాశము కలిగినది. వారు అతిమాత్ర వ్యాధిని అద్భుతముగా కుదిర్చి రని నా స్వామభవములననే చెప్పగలను. మిక్కిలి కఠినపథ్యము లేనక, శరీరము నీరసము గొనడను, 10 దినములలో మాత్రమునం దుండిన తీసిని పూర్తిగా కుదిర్చిరి. మరియు మామూలుగా నుండు తీసికంటె తగ్గినది ఏ. ఎస్. కృష్ణారావుబి.జి.పి. బి. ఎల్

హైకోర్టువక్తిలు, రావుబహదూర్

చెన్నపురి కాపనసభాసభ్యుడు, జిల్లాబోర్డు అధ్యక్షుడు

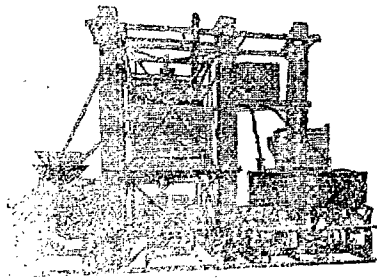
7-4-25

నెల్లూరు.

(5)

ఎఫ్. హెచ్. శూచ్యల్, జి. ఎం. బి. హెచ్.

బియ్యపుమిల్లు ఎంజినీరులు, హంబర్గు

సోల్ ఏజంట్లు:—

2861

17, లింగి శెట్టిపేథి, మద్రాసు. లేక 9, పాతసావర్ లైన్, బెంగళూరు.

వి. వెంకటాచలం బ్రదర్స్,

హిందూ దేశముయొక్క ఏకాభిప్రాయము అతరులు అన్నిటికిని రాజుగా నుండునట్టి

ఓటో మోటోర్స్ నే
ఉపయోగించనలెను. మరియు

రాబీనియాహేర్ ఆయిల్ (రిజనరు)

శిరోజములకు శ్రేష్ఠమైనది

మాకంట్రాక్టు పద్ధతి మీరు ప్రయత్నించి యున్నారా? లేనిచో ఆలస్యము కాకమునుపే స్వీకరము చేయి. కొంత కంట్రాక్టులు మాత్రమే తీసుకొనబడుదురు. సబ్ ఏజంట్లుకావలెను.

ధరలజాబితా:- బుడ్డి 1 కి రూ 2-0-0, 1-4-0, 0-12-0, 0-10-0, 0-8-0, 0-2-0.

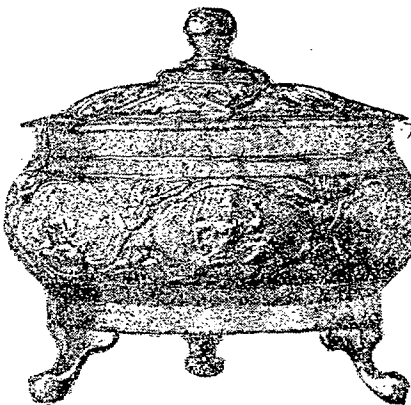
వాసనకార్డు ఒకటికి 0-1-0 డజన్ 0-10-0

రోబీనియా ఆయిల్ బుడ్డి 1 కి రూ 1-0-0 8 కి రూ 2-4-0

వివరములకు క్రింది విలాసమునకు వ్రాయుడు.

మా. కనిరాంజగురాజ్ అందు కంపెని, తపాలపెట్టె నెం1266, మద్రాస్.

2844

1303

శ్రీలక్ష్మీ వర్క్సు సోల్ ఏజంట్లు

మంచిపనితరము! సరసమయిన మజూరి

సకాలమునకు నగలు తయారుచేసి యిచ్చుట

వారి స్వలాభముకొరకే ప్రతియొకరున్న దీనిని గమనింపవలయును అన్ని విషయాలయిన బంగారుసామానులు, గాజులు, గొలుసులు, కానుకలపేరు, నాణ్యములు, నాగనత్తులు, పుంగరములు వగైరా నగలున్న చెంబులు, లోటాలు, కప్పులు, వెండిసామానులు, మంతుమధిరజే మొదలు నీర్లుపానుకొనే పెద్దఅండాలువర్గు సకలవిధమైన సామానులు ప్రస్తుత నాగరికతనుబట్టి అందముగాను శుభ్రముగాను తయారుచేసి యివ్వబడును.

2645

శింతివిలాసం. } సోప్రయిటరు, మే. నల్లనారాయణాచారి.
“నత్యవర్క్సు” } నెం. 2/19 కోపు వెంకటాచలయ్యర దిథి, మద్రాసు.

ఎవరు దేశభక్తులు?

స్వదేశవృత్తుల: పరదేశీయుల పోటీనుండి రక్షించువారే.

మద్రాసు వెన్నిల్ ప్యాక్టరీ

1954

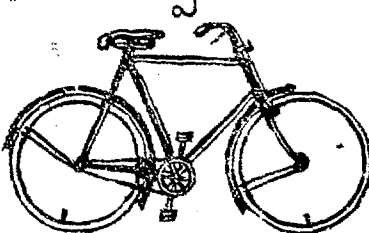
తపాలావెట్టె ౮౬, మదరాసు.

సర్కారు ఉద్యోగులకు మాత్రము

ప్రశస్తమైన లాభము

2854

రూ 25

అధ్యాత్మికంగా యిచ్చిన యెడల మేలురకం బ్రిటిష్ వారిచే తయారైన బార్బర్-హంబర్-సైకిలు ల్యాంపు గంట నహా యివ్వబడును. మిగతసాము 14 రూపాయల చొప్పున అయిదు పర్యాయములు చెల్లింపవచ్చును.

సోల్ డిస్ట్రిబ్యూటర్లు:

మణిలాల్ నేమ్ చంద్ అందుకో

బ్రాడ్వే - మద్రాసు.

మైసూరు సాశ్వత వేంకటాచలమండపాల ఆయుర్వేదీయ సిద్ధాంతములలో నొకటియగు లోకామయహర కస్తూరిమాత్రల యోగ్యతాపత్రములు

Regd Trade Mark

(5) మ. ఎస్. శ్రీనివాసన్, పాల్ స్ట్రీటు తిరుక్కణ్ణన్ కోవిల్, పాస్టు కిమూరు. జిల్లా తింజానూరు, పీరు వ్రాసినది.

తిమిరముండి బాన్ నెలలో రప్పించిన మాత్రలు చాల గుణకారలని తెలియపర్చియున్నవి. కావున దయ చేసి 8 సీసాలు కస్తూరిమాత్రలను 2 సీసాలు గోగోజనమాత్రలను బంప ప్రార్థన.

(6) మ. డి. వి. కస్తూరిరాజు, టైప్ రిటర్, ఇన్ కంపాక్టు ఆఫీస్, తిరుచినాపల్లి. పీరు వ్రాసినది.

తమ లోకామయహర కస్తూరిమాత్రలను 5 సంవత్సరములనుండి వాడుచున్నాను. అవి దివ్యోష్ణమయి తెలియపర్చినది. వాటివలన అన్ని జ్వరములు గుణము కలుగును. వెల సరసముగను, గుణ మశ్శుద్ధి కముగను, ఉండుటవలన మాప్రాంత్యమునారు అధికముగా దీనినే వాడుచున్నాను. ఇప్పుడు 12 సీసాలను బంపగో మన్నాను.

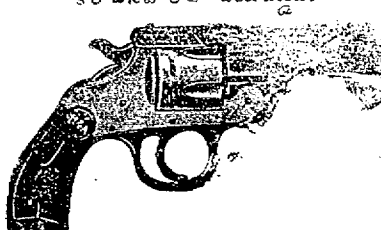
(7) మ. పి. సుబ్రహ్మణ్యం శ్రీరాఫ్ బండ్ల వీరాస్వామి రావూరుపేట, పాస్టు కేటపాలెం, జిల్లాగుంటూరు పీరు వ్రాసినది. వెనుక తవరు పంపిన కస్తూరిమాత్రలు చాల బాగా పని చేసినవి. గావున అనేకులు పర్చి కొనుచున్నారు. వెంటనే 75 సీసాలను బంపగోరుచున్నాను.

(8) మ. వీరేశాడ రఘనాథ పాను, కోలూరు. పీరు వ్రాసినది.

లోకప్రఖ్యాతమైన అనేకగోగములను పూర్వక గల తమ లోకామయహర కస్తూరి మాత్రల సీసా 12 ను వి. పి. చేయ ప్రార్థించుచున్నాను.

శ్రీ సీతారాఘవ వైద్యశాల, మైసూరు.

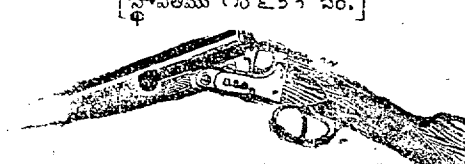
బంటినాశముతోటా తుపాకీ ముద్రపద్ధతులు
కంపెనీవారిచే చేయబడ్డది.

ధ ర లు
సరసము.

క్యాటలాగు
ఉచితము.

నానావిధముల బాల్పర్లు 806
ఆ లేక వినుతోటాను యెక్కువవి.
[స్థాపితము ౧౮౬౩౩ సం.]

ము 3౨, ౩౪, ౩౬ అంగుళములలో దొరకును. చిన్నవి కేబుల్ పెట్టుకో గలిగినవికూడ దొరకును. (8068)
యం. వి. రామానుజంశెట్టి అందు కంపెనీ, నెం. ౧౨, బ్రాడ్వే, న్యూ యాం.

ఆంధ్ర విజ్ఞాన సర్వస్వము (The Telugu Encyclopaedia)

ఇందు చరిత్రలు, ప్రకృతిశాస్త్రములు, జీవితములు, నీతి, మత, సాంఘిక, వైద్య, రాజకీయాదివిషయములు, భూగోళము, న్యాయము, శిల్పము, జ్యోతిషము మొదలగు సమస్త విషయములు చర్చింపబడును.

ప్రతిసంపుటమును, ఆరు సంచికలుగ పంపబడును. ఒక్కొక్కసంచికయందును రమారమి 100పుటలుండును. ఆరుసంచికలకు చందా రూ. 5-0-0. అంచెకూలి అ. ౧-8-0. మొదటి సంచికను వి. పి. గా పంపి రూ. 0-8-0 వసూలుచేసికొని మిగత విదును క్రమముగ బుక్కుపోస్టుగ పంపుచుండుము. ఆరుసంచికలు ఒక్కసంపుటముగ చేర్చి బైండు చేయబడును. ఒక్కొక్కసంపుటమునకు అంచెకూలి 0-12-0 ప్రస్తుతము మేలు (సగముతోలు) బైండు చేసినవి మూడుసంపుటములు సిద్ధముగ నున్నవి.

ఒక్కొక్క సంపుటము వెల రూ. 6-8-0. పుస్తకములను వి. పి. గా పంపగోరువారు

ఒక్కొక్క సంపుటమునకు అడ్వాన్సుగా రెండురూపాయలు పంపవలెను.

దొరకుతోట:— ఆంధ్ర విజ్ఞాన సర్వస్వ కార్యాలయము 7, తంబు శెట్టిపేథి, మద్రాసు.

ఆంధ్ర కంపెనీ, 175, రెసిడెన్సిబజారు, హైదరాబాద్, డక్కన్.

అనేక యోగ్యతాపత్రములను బంగారు పత్రముగాను పొందిన,
ఆయుర్వేదభూషణ, నోరి రామశాస్త్రి ఏ. కె. ఏ. సి. వారి

క్షీ ర వ ర్ధని
తల్లలకు స్తన్యమును వృద్ధి
చేయు దివ్యామృతము
ప థ్య ము లే ని
తియ్యని ర సాయనము
దీనిని తల్లులు నేవించుటచే పిల్లలకు
తృప్తిగా నాలు లభించుటయే గాక
తల్లు ఆ రో గ్య ము వహి వృద్ధి
యగును. దీనిఫలము అత్యుత్తము.

వెల రు 1-8-0

ఆ యు ర్వే ద ని ల య ము, బె జ వా డ.

హిందీ ప్రచారము

ఆంధ్ర సభలతోపాటు హిందీ సభలుగూడ జరుపవలయునని శ్రీ గాడేపల్లి నారాయణరావుగారు ప్రాసినలేఖ జదివితినని. సమయానుకూలముగా వారు చేసిన హెచ్చరికను విచారించి మనము ప్రధమమున దక్షిణ హిందూస్థానమున హిందీభాషాప్రచారమును ప్రారంభించినట్టి హిందీ సాహిత్యమునకు విదేశీయ యొనర్పినట్టి ప్రతిభావంతులను శ్రీ స్వామీ సత్యదేవ పరివ్రాజకులు మన ప్రాంతమునకు తా నంగీకరించుటచే వారియధ్యక్షతక్రింద ఆంధ్రదేశమునందలి హిందీ ప్రచారము యొక్క యాభివృద్ధిమానులయొక్కయు సమాజము జరుపు ప్రయత్నముతో ప్రస్తుతము వీలగుచో సమ్యక్సమ జరుపు ప్రయత్నములు విరమింపబడినవి. సరివ్రాజకుడు మనదేశమున కడు దయచిన్నపుడు ఇనుమడించిన యాత్మహత్యతో భాషాభివృద్ధి ప్రచారము తెల్లరును వారికి స్వాగత మిచ్చెనని యాశించుచున్నాము.

ప్రచారము

హిందీప్రచారము, పూర్వవైస్ట్ యు నాల్గు లేక అయిదుసంవత్సరముల అనుభవముగలట్టివారు భాషగా నున్నారు. నెలకు పదిరూపాయలకు తక్కువగాని సహాయము చేసిగూడ ప్రచారములకు మేము పంపగలము. వలయువారు వెంటనే వివరములకు మాకు వ్రాయగోరెదము.

రాష్ట్రభాషాభిధి

మాదగ్గర ఇంకను కొలదిప్రతులు ఉచితముగా పంచిపెట్టుటకై విగిలియున్నవి. వలయువారు పాస్టు ఖచ్చులకై అక్షాబిల్లను పంపుచు వెంటనే వ్రాయవలయును. ఇది స్వయముగా హిందీ సేక్యులారుకు మహాగోపదము. తెలుగునదిలో వ్రాయబడి యున్నది. ౧౧౦ పేజీలు గల విచార లాభకరమును పుస్తకము.

ఆంధ్రహిందీ ప్రచార కార్యాలయము, మోటూరి సత్యనారాయణ, రెజిస్ట్రేషన్, రెజిస్ట్రేషన్.

“గన్నవరంవార్తలు”

మాసబోమేజన్త్రీలు శ్రీయుత కోకా వెంకటకృష్ణారావు నాయుడుగారికి పామర్రు బదిలీఅయినపంపర్చును తాలూకాలోని నిరుద్యోగులను పుద్యోగులను కలిసి యాయనగారి వార్తము 1-9-26 తేదీన యల్పాచరణం దొసంగిరి. తహశీలుదారు గణపతయ్యగారి యాచూర్యమున బోర్డు హైస్కూలు యావరణయందు బహిరంగపథ జరుపబడి వీరి సీతవర్తనమును ప్రభాకార్యములం దాప క్రి, దైవధర్మిని పలువురు కొనియాడిరి. పోటీ తీసుకొనబడినది. 250 మంది పాల్గొనిరి. ఈమధ్య యాపూడును ఏప్రభుత్వోద్యోగికిని మాతాలూకాలో యాత్ర సన్మానము జరిగియుండలేదు. ఈయన జ్ఞాపకార్థము శ్రీబ్రాహ్మకార్త్యవేణ్ణకు అనబంధముగ నొకలైబ్రరీ స్థాపన జేయుటకు పలువురు పుస్తకములు, దుబ్బరితిగ వాగ్దాన మొసంగిరి. శ్రీధిలమైపూవును శ్రీబ్రాహ్మ కార్త్యవేణ్ణు, పబ్లిక సర్వెయింగ్ సహకారసంఘమును వీరి నిరంతరకృషివలన పునరుద్ధరింపబడినవి. వీరికి వారికథలయందున్న భజనలందున్న ముగియూన క్రిగలవారు. పాశ్చాత్య, దైవచింతగల మానవుడు. 1925 సం. గన్నవరం గవర్నమెంటు పుద్యోగులయొద్దల్లో దొంగతనము జరిగినప్పుడు పెద్దమునుష్యులను వెంటబెట్టుకొని రాత్రి యల్పాచరణం దొసంగిరి, అనుమానములను కనిపెట్టియుండియు సేరములు జరుగకుండజేసిరి. గన్నవరం మునసబ్ కోర్టును మాజీపీఠు రెవిన్యూ డివిజన్ ఆఫీసును గన్నవరం పుండుటకు చేయుచున్న మాందోళన వీరికృషిఫలితము. వీరి బదిలీకి తాలూకావాసులు విచారించుచున్నారు.

(తాలూకావాసి)

కీ|| శే|| వాసిరెడ్డి వెంకటకృష్ణయ్యగారు

గుంటూరు కమ్యూనికేషన్ వర్కింగ్ సమావధి విద్యార్థులను కార్యదర్శులుగా నల వాసిరెడ్డి వెంకటకృష్ణయ్యగారు రమ విద్యార్థి 8/4-7-26 తేదీరాత్రి అకాలమురగానుగొందినివ్రాయుట కెంతయు చింతించెన. పీరు గుంటూరు కాలేజీయందు వి. పి. క్లాసులో చదువుచుండిరి. పీరు విద్యయందు విచార శ్రద్ధ గలవారై జీవిత శ్రీగలవారై సత్యభావ కార్యదర్శిగా విద్యార్థులకు తోలియో సహాయముచేయుచు సోదర విద్యార్థుల నందర విద్యలో సాగరమున ముంచి దివికేసిన యాత్మకు కాంతికులుగాక యనిభ్యు. ఎంతని ప్రార్థించుచు వీరి కుటుంబమునకును సంతతిగృహిణివార్తలకును సానుభూతిని చెప్పుచున్నవాడ.

వాసిరెడ్డి రామయ్య.

అమృతాంజనము

చక్కనివర్ణితో నహా నీసా-1-కి రూ 0-10-0; డజన్ 1-కి రూ 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.

అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుకెట్టి వీధి, మద్రాసు లేక, పొంబాయి

వాణిజ్యులైక్రమశాల, బెజవాడ.

1024

అచ్చు బైందులు, రబ్బరుపూంపులు, నీళ్లు, రాగి, బంగారము, పెండిసామానులపై పక్కట, బ్రాకులు చేయుట, స్వీషవరీ నామానులు.

(609)

ఎం గ్రేవింగు

హనుమాన్ బుక్

లోక ప్రసిద్ధమైనది. దీనినికనమానమైనది వేరులేదు. చర్మవ్యాధి కలుగునంతగా 1926 నవంబరు 1-వ తేది

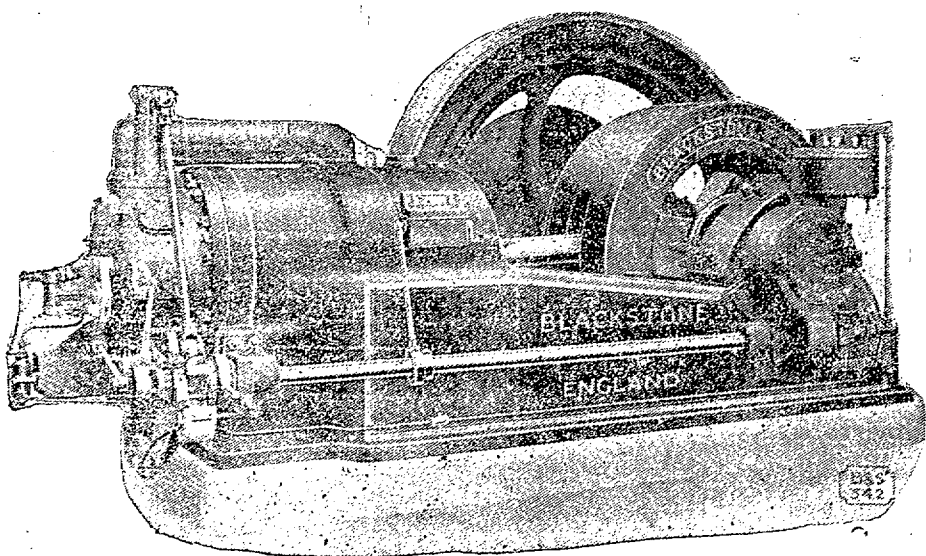
యస్. రంగనాథంశెట్టి అండు బ్రదరు, నెం 12, బం

బాక్ స్టోన్

కోల్డుస్టార్లింగు క్రూడు ఆయిల్ ఇంజ

9 నుండి-600 బి. హెచ్. పి. వరకు గ

ఇదివరలో లేనంత కొద్ది ఖర్చుతో పనిచేయవీలుగలది

గం 1

3 ద

మార్షల్స్ సన్ను అండు కం

(ఇండియా) లిమిటెడ్.,

ఇంజనీరులు

నెం 9, సెకండులైన్ బీచ్, మద్రా

బ్రాంచి ఆఫీసులు:— బెజవాడ, తంజావూరు, కోయం